

Unlocking Potential Onderzoeksrapport 2022-2025

Limburg Sterk Merk initiatief

Zachary Ergish

Reinhilde Pulinx

Els Teijssen

UCLL Research & Expertise

Expertisecentrum Inclusive Society

UCLL
HOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

UCLL
HOGESCHOOL

Inhoudstafel

1. **Situering**
2. **Doelstellingen en onderzoeksvragen**
3. **Methodiek**
 - 3.1. Vitale coalitie
 - 3.2. Verkenning van drempels en hefbomen
 - 3.3. Het implementeren van een ondersteuningstraject voor de doelgroep
 - 3.4. Het structureel verankeren van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod
4. **Resultaten**
 - 4.1. Vitale coalitie
 - 4.2. Verkenning van drempels en hefbomen
 - 4.3. Het implementeren van een ondersteuningstraject voor de doelgroep
 - 4.4. Het structureel verankeren van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod
5. **Conclusie en aanbevelingen**
 - 5.1. Aanbevelingen voor de structurele verankering van de vitale coalitie
 - 5.2. Aanbevelingen voor het wegwerken van drempels
 - 5.3. Aanbevelingen voor de structurele verankering van de toolbox
6. **Vervolgprojecten**
7. **Beperkingen project**
8. **Bronnen**
9. **Bijlagen**
 - 9.1. Gespreksleidraad
 - 9.2. Poster van drempels
 - 9.3. Gesprekken met stakeholders
 - 9.4. Gesprekken met jongeren
 - 9.5. Gesprekken met onderwijsinstellingen
 - 9.6. Onderwijsinstellingen bevraagd
 - 9.7. Overzicht eerste ondersteuningstraject
 - 9.8. Overzicht tweede ondersteuningstraject
 - 9.9. Toolbox
 - 9.10. Bevraging intake jongeren
 - 9.11. SMART-draaiboek: Organisatie van een Netwerkevent
 - 9.12. Stappenplan voor structurele verankering
 - 9.13. Reflexiefiches rollen UCLL en partners

1. Situering

In het academiejaar 2019-2020 telden de graduaatsopleidingen van UC Limburg 560 studenten. Uitgaande van de inschatting dat het contingent graduaatsstudenten bestaat uit 30% afstudeerders en 70% starters of onderweggers, werd een voorstel geformuleerd met concrete doelstellingen die gericht zijn op het versterken van de doorstroom naar de Limburgse arbeidsmarkt en het aantrekken van nieuw talent. Sinds de nulmeting, tonen de cijfers een gestage groei in zowel instroom als uitstroom, wat de relevantie en impact van het traject onderstreept.

Om deze groei verder te ondersteunen en te verdiepen, werd binnen het bredere project Talentmining – LSM het onderdeel Unlocking Potential ontwikkeld. Dit onderzoeksrapport beschrijft de inhoudelijke voortgang van dit projectonderdeel. Het project had oorspronkelijk een looptijd van januari 2023 tot december 2025, maar werd verlengd tot augustus 2026. Deze rapportage richt zich op de behaalde resultaten in de periode januari 2023 – augustus 2025 en biedt daarnaast een vooruitblik op het vervolgonderzoek in het academiejaar 2025-2026. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde projectoutput.

Het project Unlocking Potential is een onderzoeks- en interventietraject met als centrale doelstelling het verhogen van de instroom van jongeren in een kwetsbare positie naar het hoger onderwijs, en meer specifiek naar de graduaatsopleidingen van UCLL in de provincie Limburg. Het eerste projectplan voorzag een inzet op de volgende drie doelgroepen:

- Leerlingen uit het vijfde en zesde jaar SO D/A-Finaliteit en A-Finaliteit,
- NEET-jongeren (Not in Education, Employment or Training),
- Jongeren die het hoger onderwijs hebben verlaten en doorgestroomd zijn naar de arbeidsmarkt.

Tussen januari 2023 en augustus 2025 lag de focus voornamelijk op leerlingen uit het vijfde en zesde jaar secundair onderwijs. Deze doelgroep was het meest bereikbaar binnen de schoolcontext: zij bevonden zich centraal op school, waardoor communicatie en organisatie vlot verliepen. Ook de rechtstreekse band tussen scholen en deze leerlingen vergemakkelijkte de samenwerking. In tegenstelling tot de andere doelgroepen, waar de context vaak meer fluïde en minder gestructureerd is, bood de schoolomgeving een stabielere basis om gerichte ondersteuning te realiseren.

1. Situering

Tijdens de voorbije projectperiode werd intensief samengewerkt met jongeren, jeugdorganisaties, secundaire scholen en centra voor volwassenenonderwijs (CVO) in de Limburgse (mijn)gemeenten. Het onderzoek richtte zich op het in kaart brengen van drempels en kansen die de toegang tot het hoger onderwijs beïnvloeden, met bijzondere aandacht voor jongeren in kwetsbare posities die vandaag nauwelijks of niet worden bereikt door het bestaande aanbod. We vertrekken daarbij vanuit de vaststelling dat er nog veel onbenut potentieel is en dat voor veel jongeren de stap naar het hoger onderwijs te veel barrières blijft bevatten.

Het werkgebied van het project besloeg de provincie Limburg, met een specifieke focus op de mijn gemeenten Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, en Maasmechelen. In het rapport verwijzen we naar deze gemeenten als de *projectregio*.

2. Doelstellingen en onderzoeksvragen

De centrale doelstelling is gericht op het verhogen van de instroom van jongeren in een kwetsbare positie naar het hoger onderwijs, en meer specifiek naar de graduaatsopleidingen van UCLL in de provincie Limburg.

Deze doelstelling kan geconcretiseerd worden in vier subdoelstellingen:

- 1. Het uitbouwen van een vitale coalitie in de projectregio.**
- 2. Het verwerven van inzicht in drempels en hefboomen voor toegang tot hoger onderwijs.**
- 3. Het implementeren van een ondersteuningstraject voor de doelgroep.**
- 4. Het structureel verankeren van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod.**

Ten eerste werd de uitbouw van een vitale coalitie in de projectregio, bestaande uit diverse actoren uit onderwijs, jeugdwerk, lokale besturen en andere relevante partners vooropgesteld. In dit rapport wordt toegelicht hoe deze coalitie tot stand kwam, welke methodieken werden ingezet, wie betrokken was en welke inzichten hieruit voortkwamen.

De tweede doelstelling betreft het verwerven van een verdiepend inzicht in de drempels en hefboomen voor deelname aan het hoger onderwijs, bekeken vanuit het perspectief van jongeren, jeugdorganisaties en onderwijsinstellingen. In 2023 en 2024 werd hiertoe één grote projectactiviteit opgezet: een kwalitatieve verkenningronde aan de hand van gesprekken (groepsgesprekken en interviews) met leden van deze doelgroepen. Deze verkennende fase vormt de inhoudelijke basis voor het verdere verloop van het project.

Om effectief in te spelen op de geïdentificeerde drempels, werd een ondersteuningstraject ontwikkeld (derde doelstelling). Samen met de partners van de vitale coalitie onderzochten we hoe jongeren het best konden worden begeleid bij het ontdekken van zichzelf en hun talenten. Tegelijk bekeken we samen toekomstige mogelijkheden, zodat zij een weloverwogen keuze konden maken over hun verdere opleiding. Na een grondige evaluatie volgde een tweede implementatie, die nog beter aansloot bij de behoeften van de doelgroep.

2. Doelstellingen en onderzoeksvragen

Als laatste doelstelling streven we naar een structurele verankering van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod binnen de werking van UCLL, met bijzondere aandacht voor de Dienst Onderwijs & Studenten. Het doel is de ingezette initiatieven te verduurzamen, zodat ook op lange termijn de toegankelijkheid tot het hoger onderwijs voor jongeren in kwetsbare situaties gewaarborgd blijft.

Bij elke doelstelling formuleerden we bijbehorende, concrete onderzoeksvragen.

Doelstelling 1. Het uitbouwen van een vitale coalitie in de projectregio

Onderzoeksvraag: Aan welke modaliteiten moeten een vitale coalitie in de provincie Limburg, en meer bepaald de mijngemeenten, voldoen gericht op een verhoogde deelname, van jongeren in kwetsbare situaties aan het hoger onderwijs?

Doelstelling 2. Het verwerven van inzicht in drempels en hefbomen voor toegang tot hoger onderwijs

Onderzoeksvraag: Wat zijn de belangrijkste drempels en hefbomen voor toegang tot hoger onderwijs, op basis van de literatuur en geconcretiseerd naar de situatie van de doelgroep in de provincie Limburg?

Doelstelling 3. Het implementeren van een ondersteuningstraject voor de doelgroep

Onderzoeksvraag: Welke kenmerken moet een ondersteuningsaanbod bevatten om adequaat tegemoet te komen aan de ervaren drempels van jongeren bij de overgang naar het hoger onderwijs?

Doelstelling 4. Het structureel verankeren van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod

Onderzoeksvraag: Welke randvoorwaarden en modaliteiten zijn nodig voor de structurele verankering van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod binnen de werking van UCLL, Dienst Onderwijs en Studenten (O&S)?

3. Methodiek

3.1. Vitale coalitie

Om de onderzoeksvraag *"Aan welke modaliteiten moeten een vitale coalitie in de provincie Limburg, en meer bepaald de mijngemeenten, voldoen gericht op een verhoogde deelname, van jongeren in kwetsbare situaties aan het hoger onderwijs?"* te beantwoorden, werd een geïntegreerde aanpak ontwikkeld. Deze combineerde verkennende en netwerkanalytische technieken met participatieve werkvormen en een outreachende (of aanklappende) communicatiestijl.

Meer bepaald ging het om volgende projectactiviteiten:

- Een gestructureerde verkenningsronde en netwerkanalyse.
- De organisatie van vier netwerkevenementen waarin interactieve werkvormen centraal stonden.
- Toepassing van het sneeuwbaaleffect om het stakeholdernetwerk organisch uit te breiden.
- Persoonlijke en aanklappende communicatie met potentiële stakeholders.
- Regelmatige evaluatiemomenten en feedbackverzameling na elk netwerkevent.

3.1.1. Stakeholderidentificatie

Vanaf maart 2023 startte de selectie van initiële stakeholders binnen het bestaande netwerk van UCLL (o.a. EC Inclusive Society, dienst Onderwijs & Studenten, Dienst Communicatie). De focus lag bewust op atypische actoren uit het jeugdwerk, de vrije tijd en de persoonlijke leefwereld van jongeren in kwetsbare situaties. Via gesprekken met deze groep werden de eerste inzichten verzameld. Op aanbeveling van deelnemers werd het netwerk gaandeweg uitgebreid – volgens het sneeuwbaaleffect – met secundaire scholen en centra voor volwassenenonderwijs. De identificatiefase liep van maart tot november 2023, maar bleef dynamisch evolueren gedurende het hele project.

3. Methodiek

3.1.2. Samenwerking met TALim

TALim werd reeds in een vroeg stadium aangeduid als een relevante netwerkpartner. Een oriënterend gesprek vormde de aanleiding tot verdere betrokkenheid bij hun activiteiten in september en oktober. Hoewel TALim zich hoofdzakelijk richt op het lager onderwijs, werd de uitwisseling op netwerkniveau als bijzonder waardevol beschouwd. De wijze waarop zij gesprekken over talentontwikkeling en vaardigheden benaderen — en deze koppelen aan diverse toekomstige trajecten, zoals hoger onderwijs of loopbaanoriëntatie — werd als toegankelijk en interactief ervaren. Aanvankelijk bestond er interesse om hun concept van weekendscholen nader te verkennen. Bij nadere analyse bleek deze aanpak echter minder geschikt voor onze doelgroep, die ouder is (16+) dan die van TALim (circa 10–14 jaar). Bovendien werd vastgesteld dat veel jongeren binnen onze doelgroep in het weekend andere verplichtingen hebben, zoals werk. Desondanks blijft TALim een belangrijke stakeholder binnen de coalitie.

3.1.3. Netwerkevenementen

Drie netwerkevents vormden de ruggengraat van het participatieve luik:

1. Eerste event (26 september 2023, NT2-campus Genk):

Kennismaking met stakeholders, terugkoppeling van verkennende gesprekken met jeugdwerk en interactieve sessies rond drempels en kansen.

Deelnemers: 28

Leerpunten: Persoonlijk onthaal verhoogt betrokkenheid; interactieve werkvormen zoals kennismakingsspellen faciliteren dialoog; aanklappende communicatie blijkt effectief. Verbeterpunten omvatten kortere tijdsduur, vooraf gedeelde info en intensievere netwerkmogelijkheden.

3. Methodiek

2. Tweede event (18 januari 2024, online):

Terugkoppeling van bevindingen uit gesprekken met jongeren, graduaatsopleidingen en scholen (secundair en CVO); eerste blauwdruk van het ondersteuningstraject werd besproken.

Deelnemers: 35

Leerpunten: Online setting (door hevige sneeuwval) werd als minder krachtig ervaren; behoefte aan duidelijker eigenaarschap en gestructureerde terugkoppeling per subgroep; suggestie tot uitwisseling van contactgegevens.

3. Derde event (14 november 2024, campus Diepenbeek):

Resultaten van het eerste ondersteuningstraject werden gepresenteerd; acties gericht op het wegwerken van drempels en het creëren van hefboomen per stakeholder werden bepaald (met het oog op het bepalen wat UCLL kan doen en aanbieden), en aanbevelingen voor optimalisering en verduurzaming werden uitgewisseld.

Deelnemers: 36

Leerpunten: Interactieve werkvormen blijven essentieel; concrete samenwerking en opvolging stimuleren lange termijn engagement.

3.1.4. Outreachende communicatie

Binnen alle fases van het project werd een nadrukkelijk persoonlijke benadering gehanteerd. Stakeholders werden telefonisch, per mail en via fysieke bezoeken gecontacteerd. In de communicatie werd bewust gekozen voor een informele aanspreekvorm. Deze aanklappende strategie bleek cruciaal voor het opbouwen van vertrouwen en betrokkenheid.

3. Methodiek

3.2. Verkenning van drempels en hefbomen

De tweede onderzoeksvraag luidde als volgt: *Wat zijn de belangrijkste drempels en hefbomen voor toegang tot hoger onderwijs, op basis van de literatuur en geconcretiseerd naar de situatie van de doelgroep in de provincie Limburg, en meer bepaald in de mijngemeenten?* Deze onderzoeksvraag werd beantwoord op basis van enerzijds een literatuurstudie en anderzijds een kwalitatieve bevragingsronde bij stakeholders in de projectregio.

3.2.1. Literatuuronderzoek

Een centrale bron voor het identificeren van drempels en hefbomen voor toegang tot het hoger onderwijs is het onderzoeksrapport Diversiteit in het hoger onderwijs van Poeze et al. (2021), uitgevoerd binnen het Praktijkwetenschappelijk Onderzoek (PWO) aan de hogescholen VIVES en UCLL. Dit onderzoek focust op de instroom en doorstroom van studenten met een migratieachtergrond en combineert kwantitatieve data (enquêtes bij leerlingen en studenten) met kwalitatieve inzichten uit interviews.

Uit bovenstaand onderzoek blijkt dat jongeren met een migratieachtergrond nog steeds minder vaak de weg vinden naar het hoger onderwijs, en dat wie wel instroomt, gemiddeld lagere slaagkansen en langere studieduren kent. Dit geldt ook in de Limburgse mijngemeenten, waar etnisch-culturele diversiteit sterk aanwezig is en waar de historische migratiecontext zowel kansen als structurele uitdagingen met zich meebrengt. De resultaten uit dit onderzoek tonen aan dat de drempels waarmee jongeren geconfronteerd worden zich op meerdere niveaus voordoen.

Op **studentniveau** zien we dat velen moeite hebben met academische adaptatie en het voldoen aan de leereisen, zeker wanneer de voorbereiding in het secundair onderwijs onvoldoende was. Taaldrempels, emotionele problemen, een negatief zelfbeeld en financiële moeilijkheden versterken deze kwetsbaarheid. Op **omgevingsniveau** spelen beperkte ondersteuning vanuit het gezin en een gebrek aan communicatie over studiekeuze een belangrijke rol. Daarnaast zijn lage verwachtingen van leerkrachten in het secundair onderwijs, subtiel racisme en uitsluiting structurele obstakels die de studiekeuze en motivatie negatief beïnvloeden. Op **schoolniveau** binnen het hoger onderwijs blijken het gebrek aan verbondenheid met de hogeschool, een beperkte zichtbaarheid en toegankelijkheid van studentenondersteuning, een weinig divers docentenkorps en vooroordelen of een gebrek aan cultuursensitiviteit bij docenten en begeleiders belangrijke drempels. Ook het curriculum en de lesinhouden weerspiegelen vaak onvoldoende de diversiteit van de studentenpopulatie (Poeze et al., 2021).

3. Methodiek

Tegelijkertijd kwamen ook een aantal **hefbomen** naar voren die toegang tot en succes in het hoger onderwijs kunnen bevorderen. Op studentniveau vormen intrinsieke en extrinsieke motivatie, vaak versterkt door hoge verwachtingen van ouders, een belangrijke drijvende kracht. Op omgevingsniveau zijn steun van ouders, positieve aanmoedigingen door leerkrachten in het secundair onderwijs en rolmodellen uit het eigen netwerk cruciaal. Binnen het hoger onderwijs zelf blijken cultuursensitieve en toegankelijke docenten, structurele inclusieve maatregelen (zoals gebedsruimtes, aangepaste opdrachten, of rekening houden met culturele feestdagen), en initiatieven die peer-support en sociale integratie stimuleren effectief in het versterken van een gevoel van verbondenheid. Ook de oprichting van *safe spaces* en participatieve initiatieven zorgen ervoor dat studenten zich gehoord en erkend voelen (Poeze et al., 2021).

Voor de Limburgse mijngemeenten betekent dit dat een lokaal verankerde aanpak essentieel is. De regio combineert een rijke migratiegeschiedenis en bestaande netwerken met hardnekkige drempels zoals lagere onderwijskansen en structurele achterstelling. Samenwerking tussen secundair onderwijs, hoger onderwijs, jeugdwerk en gezinnen is hier van groot belang om de instroom naar hoger onderwijs te versterken en de doorstroom te bevorderen.

Samengevat toont het onderzoek aan dat de toegang tot hoger onderwijs niet alleen een kwestie is van individuele inspanning, maar vooral van structurele en collectieve verantwoordelijkheid. Het wegwerken van drempels en het versterken van hefbomen vraagt om een geïntegreerde aanpak op verschillende niveaus, met bijzondere aandacht voor de Limburgse mijngemeenten waar de uitdagingen én de kansen het scherpst zichtbaar zijn (Poeze et al., 2021).

Deze inzichten vormden een waardevolle basis om de situatie in Limburg, en meer specifiek in de mijngemeenten, te concretiseren en te analyseren.

3.2.2. Het identificeren van stakeholders

In dit traject lag de nadruk op het identificeren van stakeholders die actief zijn binnen de leefwereld van onze doelgroep: jongeren met "locked" potential in de Limburgse (mijn)gemeenten. Relevante stakeholders werden geselecteerd op basis van hun professionele context en eerdere samenwerkingen met de betrokken onderzoekers en de Dienst Onderwijs en Studenten. Binnen elke **jeugdorganisatie** werd tevens nagegaan of er partnerorganisaties waren die eveneens als potentiële stakeholders werden beschouwd. Op die manier bouwden we een netwerk uit dat cruciale informatie opleverde over lokale barrières en ondersteunende factoren voor toegang tot het hoger onderwijs.

3. Methodiek

Naast deze jeugdorganisaties richtten we ons op scholen als directe onderwijspartners van jongeren die de overstap naar het hoger onderwijs overwegen. Het aanspreekpunt secundair onderwijs binnen de Dienst Communicatie speelde hierin een actieve rol, met name in de werving van scholen en de verspreiding van informatie naar jongeren. Door gesprekken met **secundaire scholen** en **centra voor volwassenenonderwijs** kregen we beter zicht op hun rol in het studiekeuzeproces en de voorbereiding op het hoger onderwijs.

Binnen UCLL werd bovendien onderzocht welke vormen van ondersteuning de **graduaatsopleidingen** bieden en hoe zij de drempels ervaren vanuit het perspectief van hun studenten.

We streefden ernaar om per mijngemeente minstens één jongerenorganisatie en één school te betrekken. Daarnaast werden ook organisaties uit de **vrije tijdsfeer** (zoals een voetbalclub) en de **persoonlijke levenssfeer** (zoals een moskee) benaderd, om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van de context waarin jongeren hun studiekeuzes maken.

3.2.3. Gesprekken met stakeholders

De geïdentificeerde stakeholders binnen en buiten de onderwijscontext in de projectregio (zie supra) werden betrokken bij een verkennende ronde. Dit omvatte een reeks interviews en gesprekken, gericht op het verkrijgen van diepgaand inzicht in de door hen ervaren drempels en de specifieke hefbomen die zij inzetten.

De gesprekken met stakeholders – jongeren, jongerenorganisaties, onderwijsinstellingen en de graduaatsopleidingen UCLL – werden meestal ter plaatste (fysiek) gevoerd en enkele keren via een videogesprek. De gesprekken konden de vorm aannemen van een groepsgesprek of een interview en verliepen aan de hand van een gespreksleidraad (zie [bijlage 9.1](#)). Een onderdeel van de gespreksleidraad was een poster (zie [bijlage 9.2](#)) met eerder onderzochte drempels voor toegang tot het hoger onderwijs (Poeze et al., 2021), die als startpunt diende om deze drempels te concretiseren voor de Limburgse context van de doelgroep.

Tijdens de interviews en groepsgesprekken werden de volgende thema's onderzocht, steeds vanuit het perspectief van de jongeren:

- De drempels die zij ervaren bij de toeleiding naar het hoger onderwijs en de strategieën die zij hanteren om deze te overwinnen.
- De elementen die van belang zijn bij het opstellen van een ondersteuningstraject voor het verdere verloop van het project.
- De mogelijkheden tot samenwerking tussen betrokken partijen.

3. Methodiek

Bij de betrokken organisaties peilden we of het mogelijk was om rechtstreeks in contact te komen met jongeren die gebruikmaken van hun aanbod, en of we ter plaatse konden langskomen om met de jongeren in dialoog te gaan. De gesprekken met jongeren vonden altijd vrijwillig, in een informele setting en in aanwezigheid van een begeleider plaats, zodat zij hun ervaringen en perspectieven op een laagdrempelige en veilige manier konden delen.

De gesprekken werden opgenomen maar niet getranscribeerd. In dit onderzoek werden de interviews met stakeholders niet woordelijk getranscribeerd, maar systematisch geanalyseerd en samengevat. Deze keuze werd gemaakt omdat de focus lag op het identificeren van thema's en patronen die relevant zijn voor de onderzoeksvraag, en niet op een discours- of taalanalyse waarvoor transcripties noodzakelijk zouden zijn. De samenvattende notities werden thematisch gecodeerd en vergeleken, met iteratieve terugkoppeling binnen het onderzoeksteam om de betrouwbaarheid te versterken. Hoewel het om een kwalitatieve analyse gaat, werd aanvullend gebruikgemaakt van frequentietellingen (aantal respondenten dat een thema aanhaalde) om de bevindingen kwantitatief te onderbouwen. Deze aanpak sluit aan bij de principes van thematische analyse (Braun & Clarke, 2006) en bood een efficiënte en valide manier om de kerninzichten uit de interviews te distilleren.

In totaal werden **40 gesprekken** gevoerd in de periode **mei 2023 – november 2025**. Deze bestonden uit:

- **28 interviews en groepsgesprekken** met stakeholders uit diverse organisaties en projecten binnen jeugdwerk, vrije tijd en de persoonlijke sfeer (o.a. Overkop, Arktos, PEP! Genk, Voetbalclub Beringen, Huis van het Kind, moskee, Habbekrats).
- **15 interviews en groepsgesprekken met jongeren** in een kwetsbare context, bereikt via jongerenorganisaties. In totaal namen **88 jongeren** hieraan deel.
- **Groepsgesprekken met onderwijsprofessionals** uit zes secundaire scholen en één centrum voor volwassenenonderwijs.
- **Een groepsgesprek met coördinatoren en opleidingsverantwoordelijken** van de graduaatsopleidingen aan UC Limburg.

Zie [bijlagen 9.3](#), [9.4](#) en [9.5](#) voor een gedetailleerd overzicht van de gevoerde gesprekken.

3. Methodiek

3.3. Het implementeren van een ondersteuningstraject voor de doelgroep

In antwoord op de derde onderzoeksvraag - *Welke kenmerken moet een ondersteuningsaanbod bevatten om adequaat tegemoet te komen aan de ervaren drempels van jongeren bij de overgang naar het hoger onderwijs?* – werd een ondersteuningstraject uitgewerkt en geïmplementeerd.

Tijdens samenkomsten en netwerkevenementen, evalueerde de vitale coalitie zowel de praktische als inhoudelijke aspecten van het traject.

3.3.1. Het ontwikkelen en uitvoeren van een eerste ondersteuningstraject (maart – juni 2024)

In overleg met de betrokken stakeholders en met aandacht voor bestaande drempels, is er bewust gekozen om het oorspronkelijke jaartraject met maandelijkse sessies te vervangen door een korter en intensiever vindplaatsgericht traject. Deze aanpak biedt meer focus en flexibiliteit, afgestemd op de noden van de doelgroep. Door analyse van gesprekken met stakeholders en eerdere ervaringen werd duidelijk waar de grootste noden lagen – zoals het versterken van identiteit, het verlagen van de instapdrempel in het hoger onderwijs en het bieden van gerichte studieondersteuning. Hieronder volgt een beknopte beschrijving van elke sessie.

Sessie 1: Instap - De eerste sessie (online en in de vorm van een interactieve PowerPoint) is een kennismaking waarin de onderzoekers zich voorstellen en enerzijds het project en anderzijds het ondersteuningstraject toelichten. Deze PowerPoint-presentatie werd samen ontwikkeld met graduaatsdocenten, opleidingsverantwoordelijken en de Dienst Communicatie van UCLL. Na een korte kennismaking, kregen de deelnemers een beknopte uitleg over graduaatsopleidingen en benadrukten we het belang van hun deelname aan het ondersteuningstraject. Tot slot werd er ook info gegeven over welke ondersteuning ze kunnen verwachten aan UCLL. Verder was er ruimte voor individuele vragen, wat zorgde voor een warme en open start. Aan het einde vroegen we de deelnemers om een intakeformulier in te vullen met vragen over persoonlijke drempels en zorgen. De eerste online sessie (Instap) werd twee keer aangeboden (overdag voor leerlingen, georganiseerd tijdens de middagpauze, en 's avonds voor cursisten van het CVO en jeugdorganisaties). Er werden ook opnames gemaakt, zodat afwezigen dit later konden herbekijken.

3. Methodiek

Sessie 2: Identiteit - Deze sessie draait om persoonlijke identiteit, waarbij deelnemers hun verleden en heden verkennen. Ze ontdekken hun sterktes door vragen te beantwoorden zoals: Wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik? Om externe expertise over de inhoud en vorm van de sessie te integreren, hebben we input gekregen van een motivatie- en talentcoach binnen GIGOS vzw. Daarnaast wordt het graduaatsaanbod voorgesteld om te helpen bij het vinden van een passende studierichting. Deze sessie werd fysiek uitgevoerd bij elke geïnteresseerde instelling.

Sessie 3: Kennismaking UCLL - De deelnemers maken op een interactieve manier kennis met UCLL via een escaperoomactiviteit, een rondleiding op de campus en een introductie tot de taal en het jargon in het hoger onderwijs. Ze ontmoeten studenten en docenten en genieten van een lunch in de cafetaria, wat zorgt voor een levendige en informele sfeer. Deze sessie sloot aan bij een bestaande infodag van UCLL.

Sessie 4: Terug- en vooruitblik (als nodig) - In deze sessie wordt teruggeblikt op de eerste sessies en vooruitgekeken naar een eventuele instap in het hoger onderwijs. De beschikbare ondersteuningsdiensten zoals O&S en Study worden voorgesteld, en de sessie eindigt met een evaluatie van het ondersteuningstraject tot nu toe.

Sessie 5: Welkom terug! - De laatste sessie verwelkomt de deelnemers terug na de zomervakantie (aangesloten bij de Kickstart programma die UCLL aanbiedt). Er wordt aandacht besteed aan hun verwachtingen, zorgen en noden. Er zijn workshops op maat voorzien (zoals leren leren of executieve functies), en het aanbod van de Dienst O&S voor pioniersstudenten wordt voorgesteld. Tot slot vindt de eindevaluatie van het ondersteuningstraject plaats.

Een overzicht van het eerste ondersteuningstraject is te vinden in bijlage 9.7. Na elke sessie vond een evaluatiegesprek plaats met de deelnemers om inzicht te krijgen in de behoeften van de jongeren. Hun opmerkingen werden bovendien gebruikt om het tweede ondersteuningstraject te verbeteren.

De onderstaande tabel toont de drempels die we in elke sessie willen behandelen.

Sessie 1	Sessie 2	Sessie 3	Sessie 4	Sessie 5
Geen ondersteuning; Verwachtingen ouders; Gebrek aan zelfkennis; Toekomstbeeld	Gebrek aan info van HO; Gebrek aan zelfkennis; Toekomstbeeld	Taal, Gebrek aan info van HO	Persoonlijke problemen; Taal; Ervaring SO	Persoonlijke problemen; Geen ondersteuning

3. Methodiek

3.3.2. Het ontwikkelen en uitvoeren van een tweede ondersteuningstraject (oktober – mei 2025)

Het eerste ondersteuningstraject werd geëvalueerd en aangepast om meer jongeren te bereiken en toegankelijker te zijn voor leerkrachten en begeleiders. In het tweede ondersteuningstraject richten we ons nog sterker op scholen, omdat onze deelnemers voornamelijk van deze kant kwamen. Zij spelen een sleutelrol in het succes van het ondersteuningstraject. Besluitend dat de inhoud al goed op koers zat, gingen we op zoek naar bestaande middelen om de ontwikkeling van het tweede ondersteuningstraject te versterken. We maakten gebruik van beschikbare tools, materialen en samenwerkingen binnen en buiten ons netwerk (bv. Talentenwerkboek van de Vlaamse overheid, "iPrefer" test van Onderwijskiezer, en materialen vanuit Dienst Communicatie (UCLL)). Door deze middelen af te stemmen op de eerder geïdentificeerde drempels—zoals onzekerheid rond studiekeuze, onbekendheid met het hoger onderwijs en beperkte zelfzekerheid—scherpten we de sessies aan om zowel doelgericht als haalbaar te zijn binnen onze operationele context.

Het ondersteuningstraject begon opnieuw met een infosessie, gegeven door een onderzoeker, gevolgd door een reeks workshops in een toolbox-vorm (zie [bijlage 9.9](#)), en een afsluitmoment. Hieronder volgt de omschrijving van elke fase:

Infosessie - live: De deelnemers starten met een live infosessie waarin het ondersteuningstraject wordt toegelicht. De vragenlijst (peilend naar drempels en interesses), ontwikkeld in het eerste ondersteuningstraject, werd geïntegreerd als een laagdrempelige ijsbreker aan het begin van de infosessie. Dit hielp ons niet alleen om het gesprek op gang te brengen, maar ook om beter inzicht te krijgen in de achtergrond en behoeften van de deelnemers, zodat we de sessie hierop konden afstemmen. Een onderzoeker ging langs bij elke geïnteresseerde instelling om de infosessie te geven.

3. Methodiek

Toolbox: De toolbox werd aangeboden op drie manieren: begeleid door de onderzoekers van het project, begeleid door leerkrachten op betrokken scholen, of zelfstandig door cursisten. Deze variatie in aanpak maakte het mogelijk om flexibel in te spelen op de context, beschikbare begeleiding en het tempo van de jongeren, zodat elke deelnemer op een passende manier de toolbox kon doorlopen. De toolbox bestaat uit vier workshops:

1. Identiteit: Deelnemers verkennen wie ze zijn en wat hen uniek maakt.
2. Talenten: Ze ontdekken hun sterke punten en vaardigheden.
3. Studiekeuze: Er wordt ondersteuning geboden bij het kiezen van een passende studie.
4. Studieondersteuning: Informatie over hulp en begeleiding tijdens de studie wordt gedeeld.

Kennismaking UC Limburg: Deze dagen zijn al bestaande kansen vanuit het UCLL- aanbod. Geïnteresseerden konden zelfstandig deelnemen, of onder begeleiding van een onderzoeker of begeleider vanuit hun school.

- Openlesdagen: Deelnemers kunnen echte lessen bijwonen om de sfeer te proeven.
- Infodagen (26 april of 24 juni 2025): Op deze dag krijgen ze uitgebreide info over opleidingen en voorzieningen.
- Dag van de Graduat (6 mei 2025): Een speciale dag om kennis te maken met graduaatsopleidingen.
- Informeel afsluiting (als nodig): Het ondersteuningstraject eindigt met een informeel moment om samen af te ronden.

Een overzicht van het tweede ondersteuningstraject is te vinden in [bijlage 9.8](#). Ook dit traject werd geëvalueerd door de deelnemende scholen.

3. Methodiek

3.3.3. Het ontwikkelen van een bevraging voor het ondersteuningstraject

Om dit onderzoek met geïnteresseerde onderwijsinstellingen voort te zetten, integreerden we een korte vragenlijst in het infosessiegedeelte van onze ondersteuningstrajecten (zie [bijlage 9.10](#)). Dit om de beginsituatie van de deelnemers te verkennen, zodoende we hierop konden inspelen tijdens daaropvolgende infosessie.

De vragenlijst peilde naar motieven waarom jongeren twijfelden om aan een studie hoger onderwijs te beginnen. (zoals persoonlijke redenen, invloed van familie, toekomstplannen) Concreet werd er bevestigd of ze broers en zussen hadden die reeds studeerden en welke job ze later wilden uitoefenen. Daarnaast konden ze vragen formuleren die bij hun opkwamen na het volgen van de infosessie, die vervolgens aan bod kwamen tijdens de tweede sessie over identiteit. De input van de vragenlijst hielp om toekomstige begeleiding beter af te stemmen op de noden en interesses van de studenten.

Het jaar daarop werd tijdens de infosessie, waarin we ons ondersteuningstraject toelichtten, een gelijkaardige vragenlijst gebruikt om opnieuw inzicht te krijgen in de twijfels en plannen van de studenten. De vragen peilden naar de finaliteit waarin ze studeren, hun intentie om verder te studeren in het hoger onderwijs, en of ze al weten wat ze willen studeren. Studenten konden aangeven waar en welke richting ze willen volgen, en welke redenen hen eventueel doen twijfelen of tegenhouden. Ook was er ruimte voorzien voor toelichting, zodat we hun situatie en bezorgdheden beter konden begrijpen en hierop konden inspelen in het verdere ondersteuningstraject.

Na elke infosessie werden de resultaten van de vragenlijst geanalyseerd op opvallende bevindingen. Het heeft ons ook interessante data opgeleverd wat stof tot nadenken geeft voor vervolgonderzoek.

3. Methodiek

3.4. Het structureel verankeren van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod

De vierde en laatste onderzoeksvraag richtte zich op de duurzame inbedding van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod binnen de werking van UCLL, Dienst Onderwijs en Studenten (O&S). Concreet werd nagegaan welke randvoorwaarden en modaliteiten nodig waren om deze structurele verankering te realiseren.

Het antwoord op deze vraag kwam tot stand door een continu proces van overleg, afstemming en uitwisseling met betrokken stakeholders en partners. Tijdens het volledige projecttraject werden structurele en informele contactmomenten georganiseerd, waarbij inzichten werden verzameld over zowel de mogelijkheden tot verduurzaming van de vitale coalitie als over de implementatie en borging van het ontwikkelde ondersteuningsaanbod (finaal= toolbox).

Deze inzichten werden opgebouwd via verschillende sporen:

- Regelmatig overleg met interne diensten zoals Dienst Onderwijs & Studenten en de Dienst Communicatie, onder meer in hun rol als aanspreekpunt voor het secundair onderwijs en studievoorlichting.
- Observaties en analyses van projectactiviteiten, waaronder netwerkevents, workshops en infomomenten.
- Inbreng van externe stakeholders, zoals jongerenorganisaties, jongeren zelf, leerkrachten en docenten, via interviews, overlegmomenten en deelname aan netwerkbijeenkomsten.
- Evaluatie en feedback naar aanleiding van de implementatie van de ontwikkelde toolbox in secundaire scholen en centra voor volwassenonderwijs.

3.4.1. Overleg en afstemming met interne diensten

Gedurende het project vonden op structurele wijze overlegmomenten plaats met de dienst O&S, onder andere over de inrichting van de Talentzone in het eerste projectjaar, en met de Dienst Communicatie. Deze overlegmomenten dienden om inhoudelijke afstemming te garanderen en om pistes te verkennen voor structurele inbedding van zowel de vitale coalitie als het ondersteuningsaanbod.

Daarnaast werd wederzijds expertise uitgewisseld over de organisatie van netwerkevents, infomomenten en de eerste editie van de Dag van de Graduat op 6 mei 2025. Ook werden verkennende gesprekken gevoerd over de inzet van de A-crew met narratieve methodieken.

3. Methodiek

3.4.2. Ontwikkeling toolbox

Parallel aan dit overleg werd gewerkt aan de ontwikkeling van een ondersteuningstraject met materialen en methodieken die op verschillende manieren werden ingezet: met onderzoekers als lesgevers, met begeleiders of leerkrachten als lesgevers, en als zelfstandig traject dat jongeren zelf konden doorlopen. Dit gebeurde in diverse settings, zowel online als op de school van de jongere. De ervaringen uit deze testsessies leverden waardevolle input op voor de verdere verfijning en structurele verankering van het ondersteuningsaanbod.

4. Resultaten

4.1. Vitale coalitie

Tijdens het verkennende traject werd zichtbaar hoe krachtig het sneeuwbaaleffect kan zijn bij het mobiliseren van een brede groep stakeholders. Een aanvankelijke gerichte bevraging groeide uit tot een inclusieve netwerkaanpak waarin actoren uit onderwijs, jeugdwerk en lokale gemeenschappen samenkwamen. De betrokken partners varieerden van jeugdorganisaties, straathoekwerkers en scholen tot CVO's, VDAB, Unizo, TALim, de leerwinkel en UCLL-personeel (zie [bijlagen 9.3 – 9.6](#)).

Een belangrijke bevinding is dat fysiek contact en persoonlijke communicatie doorslaggevend zijn voor een sterke betrokkenheid. Hoewel dit echter een tijdsintensief proces is, vinden echte verbinding en vertrouwen pas plaats bij persoonlijke en fysieke ontmoetingen. Digitale kanalen zijn hierbij wel nuttig, maar enkel voor praktische en informatieve doeleinden.

De netwerkevents fungeerden als ontmoetingsplaats voor dialoog en samenwerking. Deelnemers waardeerden deze bijeenkomsten, en gaven telkens suggesties om het format te verbeteren. Deze aanbevelingen werden toegepast bij de drie opeenvolgende edities, die telkens meer deelnemers trokken en het netwerk uitbreidden richting jeugdwerk, religieuze gemeenschappen, onderwijsinstellingen en arbeidsmarktactoren.

In 2023 werd zo de basis gelegd voor de vitale coalitie in de Limburgse (mijn)gemeenten. De zorgvuldig samengestelde lijst van stakeholders werd via het sneeuwbaaleffect verder aangevuld. Drie netwerkevents dienden als ankerpunten om samenwerking te starten, te verdiepen en te verankeren. De eerste doelstelling is grotendeels behaald: er staat een functionerend netwerk waarvan meerdere partners actief bijdragen aan de uitvoering van het project. In 2025-2026 wordt de coalitie verder versterkt, met het oog op duurzame inbedding en als solide fundament voor gezamenlijke acties om de instroom van jongeren in het hoger onderwijs te vergroten.

In het najaar van 2025 vindt een vierde, voorlopig laatste, netwerkevent plaats. Daar wordt een SMART-draaiboek en stappenplan gepresenteerd voor het verduurzamen van de vitale coalitie (zie [bijlage 9.11](#) en [9.12](#)). De focus ligt op persoonlijke uitnodigingen, blijvende investering in fysieke communicatie, een compact informatief luik, ruimte voor interactie en netwerken, vooraf gedeelde informatie en concrete afspraken met opvolging.

4. Resultaten

De opgebouwde relaties en gedeelde inzichten bieden een stevig uitgangspunt voor toekomstige samenwerking. Voor de verdere ontwikkeling zijn enkele randvoorwaarden essentieel: consequente persoonlijke communicatie (telefonisch of via fysieke ontmoetingen), minimaal tweejaarlijkse netwerkbijeenkomsten, wederzijdse kennis van elkaars werking en sterktes, het bevorderen van interactie en eigenaarschap, en het vooraf toegankelijk maken van informatie. Een optimaal samengestelde coalitie bestaat uit scholen, jongerenorganisaties, hoger onderwijsinstellingen (zoals UCLL en PXL), centra voor volwassenonderwijs, sportclubs en gemeenschapsinitiatieven zoals moskeeën.

4. Resultaten

4.2. Verkenning van drempels en hefboomen

De resultaten met betrekking tot de drempels kwamen tot stand via een combinatie van literatuurstudie en gesprekken met betrokken stakeholders. De literatuur vormde het vertrekpunt om mogelijke obstakels te identificeren, waarna deze werden getoetst en aangevuld in overleg met leerkrachten, begeleiders en andere betrokkenen. De drempels hebben geen vaste volgorde, maar vooral de drempels die jongeren vaak ervaren of die genoemd werden door scholen en organisaties springer eruit. Hieronder worden ze toegelicht.

4.2.1. Drempels vanuit literatuur

Onze uitwerking vertrekt vanuit het onderzoeksrapport van Poeze et al. (2021) over de drempels die studenten met een migratieachtergrond in het hoger onderwijs ervaren. Hoewel deze groep slechts een deel van onze doelgroep uitmaakt, zijn er duidelijke overeenkomsten, aangezien veel van onze studenten eveneens een migratieachtergrond hebben. We kunnen ook vaststellen dat de jongeren in de mijngemeenten een diverse groep vormen. Op basis van de inzichten uit dit rapport selecteerden we negen elementen die mogelijk relevant zijn voor onze eigen doelgroep. In het vervolg lichten we deze selectie nader toe.

• Voortraject	• Geen ondersteuning van familie/vrienden	• Verwachtingen van ouders
• Studiekeuze	• Discriminatie	• Relatie leraren SO
• Taal	• Gebrek aan etnische culturele diversiteit in HO	• Persoonlijke en emotionele problemen

Voortraject: Leerlingen met een migratieachtergrond worden vaak georiënteerd naar het beroepsonderwijs, mede door hun sociaal-culturele achtergrond, wat hun kansen op doorstroming naar hoger onderwijs beperkt. Hoewel ze vaak starten in theoretische richtingen, zakken ze later af naar praktische opleidingen, een fenomeen dat bekendstaat als het watervaleffect.

Geen ondersteuning van familie/vrienden: Studenten met een migratieachtergrond of als eersten in hun familie in het hoger onderwijs krijgen vaak weinig steun van hun omgeving door een gebrek aan kennis van het onderwijssysteem en/of beperkte taalkennis. Daardoor hebben ze minder toegang tot betrouwbare informatie over opleidingen, administratie en studiekeuzes, wat hun kansen op succes verkleint.

4. Resultaten

Verwachtingen van ouders: Sommige ouders stimuleren hun kinderen om snel te gaan werken in plaats van verder te studeren, omdat ze weinig waarde hechten aan een diploma en ze de financiële ondersteuning van het gezin belangrijker vinden. Andere ouders leggen juist druk op hun kinderen om prestigieuze studies te volgen, wat kan leiden tot verkeerde studiekeuzes en verhoogde kans op studie-uitval als die niet aansluiten bij de capaciteiten of interesses van de student.

Studiekeuze: Sommige studenten maken hun studiekeuze op basis van extrinsieke motivatie, zoals werkzekerheid, maatschappelijk aanzien en de wens om hun ouders tevreden te stellen. Daarnaast spelen culturele, religieuze en taalkundige factoren een rol, waarbij bijvoorbeeld de mogelijkheid om een hoofddoek te dragen en beperkte informatie over studierichtingen invloed hebben op hun keuzeproces.

Discriminatie: Sommige studenten ervaren angst voor discriminatie in het hoger onderwijs, mede door eerdere micro-agressies of racisme en het gevoel er niet bij te horen. Beperkte netwerken en religieuze uitingen zoals het dragen van een hoofddoek versterken de vrees om geen stageplek te vinden of uitgesloten te worden van bepaalde sectoren.

Relatie leraren secundair onderwijs (SO): Geschillen met leerkrachten en lage verwachtingen van leerkrachten kunnen studenten ontmoedigen en leiden tot lagere academische prestaties, vooral wanneer hun capaciteiten worden onderschat. Positieve aanmoediging en oprechte begeleiding zijn cruciaal om studenten te motiveren en hun zelfvertrouwen te versterken bij het maken van studiekeuzes.

Taal: Studenten ervaren onzekerheid door moeilijkheden met grammatica, uitspraak, academisch taalgebruik en formele communicatie, zowel in het Nederlands als in het Frans en Engels. Deze taaldrempels kunnen hun zelfvertrouwen aantasten en invloed hebben op hun studiekeuze en prestaties.

Gebrek aan etnische culturele diversiteit in hoger onderwijs: Sommige hoger onderwijsinstellingen worden als weinig divers ervaren, onder andere door het gebrek aan representatie in promotiemateriaal en de beperkte aanwezigheid van studenten met een migratieachtergrond. Dit gebrek aan diversiteit kan jongeren ontmoedigen om zich in te schrijven, omdat ze zich er niet thuis of welkom voelen.

Persoonlijke en emotionele problemen: Sommige studenten kunnen niet op kot of ver reizen voor hun studie door bezorgdheid van ouders, financiële beperkingen of culturele redenen, terwijl anderen er zelf voor kiezen thuis te blijven. Daarnaast ervaren sommige studenten twijfels over hun capaciteiten of hebben ze weinig tijd om te studeren.

4. Resultaten

4.2.2. Drempels vanuit het perspectief van jeugdorganisaties

Om beter te begrijpen hoe jongeren drempels ervaren in hun traject naar hoger onderwijs, gingen we in gesprek met medewerkers van jeugdorganisaties. Deze organisaties werken rechtstreeks met jongeren en hebben daardoor waardevolle inzichten in hun leefwereld en uitdagingen. Bovendien bieden ze vaak ondersteuning bij levenskeuzes, waaronder het plannen van de toekomst en het maken van studiekeuzes. Na het analyseren van deze gesprekken bevestigden de jeugdorganisaties dat bepaalde drempels daadwerkelijk een rol spelen in het leven van jongeren. Daarnaast kwamen er ook nieuwe aspecten naar voren die als bijkomende drempels kunnen worden beschouwd.

Bevestigde drempels vanuit literatuur:	Nieuwe geïdentificeerde drempels:
• Voortraject • Verwachtingen van ouders • Relatie leraren SO • Persoonlijke en emotionele problemen	• Toekomstbeeld • Gebrek aan info van HO • Ervaring in SO • Verantwoordelijkheden thuis • Gebrek aan zelfkennis

Toekomstbeeld: Sommige jongeren hebben een onrealistisch beeld van hun toekomst, waarbij studeren niet als noodzakelijk of prioritair wordt gezien. In bepaalde gevallen wordt status geassocieerd met snelle geldgewin of betrokkenheid in risicovolle milieus, zoals het drugsmilieu. Dit alternatieve toekomstbeeld kan hun motivatie om verder te studeren ondermijnen en vormt daardoor een belangrijke drempel richting hoger onderwijs. Tijdens ons bezoek aan TALim werd duidelijk dat het waardevol zou zijn als leerlingen al vroeger beginnen na te denken over hun talenten en toekomst, zodat ze gericht keuzes kunnen maken en beter voorbereid zijn op verdere stappen.

Gebrek aan info van hoger onderwijs: Jongeren ervaren vaak een gebrek aan duidelijke en toegankelijke informatie over het hoger onderwijs. Begrippen zoals “studiepunten” en andere academische termen worden als complex taaljargon ervaren, wat de communicatie bemoeilijkt. Daarnaast is er weinig bekendheid met de verschillende opleidingsopties en studierichtingen. De verspreiding van informatie (disseminatie) verloopt niet altijd efficiënt (aansluitend bij de leefwereld), waardoor jongeren zich onvoldoende geïnformeerd voelen bij het maken van hun studiekeuze.

Ervaring in secundair onderwijs: Negatieve ervaringen in het secundair onderwijs kunnen een blijvende impact hebben op jongeren, waardoor ze zich niet thuis voelen op school. Dit kan leiden tot schoolmoeheid en in sommige gevallen tot deviant gedrag, wat hun motivatie en vertrouwen om verder te studeren aanzienlijk vermindert.

4. Resultaten

Verantwoordelijkheden thuis: Voor sommige jongeren vormen verantwoordelijkheden binnen het gezin een belangrijke drempel om verder te studeren. Ze worden bijvoorbeeld verwacht om mee te helpen in de familiezaak of om zorg te dragen voor familieleden (broers, zussen of eigen kinderen), wat hun tijd en energie beperkt en studeren bemoeilijkt.

Gebrek aan zelfkennis: Een gebrek aan zelfkennis kan jongeren onzeker maken over hun studiekeuzes en toekomstmogelijkheden. Faalangst en de schrik voor het onbekende spelen hierbij een grote rol. Daarnaast bewegen sommige jongeren voortdurend tussen verschillende culturele contexten — school, thuis en de wijk — wat spanningen met zich meebrengt en hun zelfbeeld en vertrouwen kan ondermijnen.

4.2.3. Drempels vanuit het perspectief van de jongeren

Na onze gesprekken met de jeugdorganisaties voerden we ook gesprekken en interviews met jongeren zelf. Het was belangrijk om hun directe feedback te verzamelen over de inzichten die we tot dan toe hadden opgedaan. De analyse van deze gesprekken bevestigde de aanwezigheid van drempels die eerder al benoemd waren in de literatuur en door de organisaties.

Bevestigde drempels vanuit literatuur:	Bevestigde nieuwe drempels:
• Geen ondersteuning van familie/vrienden • Relatie leraren SO	• Toekomstbeeld • Gebrek aan info van HO • Gebrek aan zelfkennis

4. Resultaten

4.2.4. Drempels vanuit het perspectief van onderwijsinstellingen

Naast gesprekken met jongeren en jeugdorganisaties, spraken we ook met onderwijsprofessionals, aangezien scholen een cruciale rol spelen in het traject van jongeren richting hoger onderwijs. Uit onze analyse van deze gesprekken bleek dat scholen de eerder geïdentificeerde drempels uit de literatuur bevestigen, evenals de drempels die door jongeren en jeugdorganisaties werden benoemd. Bovendien onderschreven ze de meeste nieuwe drempels die door de organisaties naar voren waren gebracht. De onderwijsinstellingen voegden echter ook twee bijkomende drempels toe, die hieronder verder worden toegelicht.

Bevestigde drempels vanuit literatuur: • Voortraject • Geen ondersteuning van familie/vrienden • Persoonlijke en emotionele problemen	Bevestigde nieuwe drempels: • Toekomstbeeld • Gebrek aan info van HO • Ervaring in SO • Gebrek aan zelfkennis	Nieuwe drempels: • Druk arbeidsmarkt • Relatie ouders
---	---	---

Druk arbeidsmarkt: De druk van de arbeidsmarkt kan jongeren ontmoedigen om verder te studeren, zeker wanneer ze het gevoel hebben dat een diploma niet noodzakelijk is om aan werk te geraken. In sectoren waar dringend mensen nodig zijn, wordt vaak de nadruk gelegd op directe inzetbaarheid, waardoor het belang van een opleiding naar de achtergrond verdwijnt.

Relatie ouders: Scholen ervaren dat het moeilijk is om ouders/voogd te bereiken, onder andere door taalbarrières en beperkte digitale vaardigheden. Dit belemmert de ondersteuning die jongeren van thuis uit krijgen bij hun studiekeuze, wat hun toegang tot het hoger onderwijs kan bemoeilijken.

4. Resultaten

4.2.5. Samenvatting van drempels

De uiteindelijke lijst van drempels die gelden voor jongeren in een kwetsbare positie in (mijn)gemeenten kwam tot stand via het bovenstaande proces. In eerste instantie werden bekende barrières uit academisch onderzoek getoetst aan de praktijk via gesprekken met lokale jongerenorganisaties en -verenigingen, wat leidde tot de bevestiging van belangrijke drempels die vaak door jeugdbegeleiders en leerkrachten worden waargenomen, maar ook zorgde voor een uitbreiding van de omschrijving van bepaalde drempels. Tegelijkertijd werden er gesprekken gevoerd met jongeren zelf, waarin zij bijkomende, eerder niet gedocumenteerde obstakels deelden die zij persoonlijk ervaren in hun zoektocht naar hoger onderwijs. Deze getuigenissen boden een waardevolle aanvulling op het bestaande beeld. Tot slot brachten ook scholen hun perspectief in over de moeilijkheden die zij bij jongeren zien. Door deze drie bronnen—professionele inzichten (vanuit scholen en jeugdwerk) en jongerenervaringen—te combineren, werd een genuanceerde en goed onderbouwde lijst van drempels samengesteld die de realiteit van jongeren op weg naar hoger onderwijs weerspiegelt. We pleiten niet dat alle jongeren hoger onderwijs moeten volgen; werken na school is even waardevol. Wel willen we de drempels verlagen zodat wie interesse heeft in verder studeren, deze kans ook kan grijpen.

Alle citaten in onderstaande sectie zijn afkomstig uit gesprekken met jongeren die tijdens dit onderzoek werden gevoerd.

4. Resultaten

4.2.5.1. Voortraject SO

Veel jongeren ervaren hun traject in het secundair onderwijs als turbulent, vaak gekenmerkt door het watervalsysteem en leer- of gedragsmoeilijkheden. Ze voelen zich onvoldoende voorbereid op het hoger onderwijs, zeker wanneer ze van de arbeidsmarktfinaliteit of dubbele finaliteit doorstromen. De relatie met leerkrachten speelt hierin een belangrijke rol: jongeren ervaren lage verwachtingen, weinig ondersteuning en een gebrek aan respect, wat hun motivatie sterk ondermijnt. Dit leidt tot schoolmoeheid, een afnemend geloof in eigen kunnen en soms deviant gedrag. Daarnaast vinden jongeren de lessen vaak saai en weinig relevant, wat hun betrokkenheid verder verlaagt. Als gevolg hiervan zien velen geen toekomst in verdere studies en richten ze zich op alternatieve paden.

- *"Ik ga niet naar school. Ik vind school al van de kleuterklas niet leuk. School is saai."*
- *"De school waar ik nu zit (middelbaar), is niet goed. De leerkrachten schelden me uit, de directeur is niet goed."*
- *"Leerkrachten behandelen ons niet met respect."*
- *"Ik weet niet of hoger onderwijs gaat lukken, want mijn zussen hadden het al moeilijk en die hadden ASO en TSO gedaan. Ik doe BSO. Ik voel me echt dom jong."*

4.2.5.2. Gebrek aan steun vanuit omgeving

Een belangrijke drempel voor jongeren in de stap naar het hoger onderwijs is het gebrek aan steun vanuit hun directe omgeving. Ouders en familieleden van jongeren met een migratieachtergrond beschikken vaak over een beperkte kennis van het Nederlands, wat communicatie met scholen en administratieve instanties bemoeilijkt. Daarnaast ontbreekt het de omgeving regelmatig aan inzicht in het onderwijssysteem, waardoor ze jongeren niet gericht kunnen begeleiden in hun studiekeuzes of bij het aanvragen van studiefinanciering. Ook financiële steun is vaak beperkt, wat de drempel verhoogt om verder te studeren, zeker wanneer jongeren het gevoel hebben dat ze snel moeten gaan werken om het gezin te ondersteunen. Deze combinatie van factoren zorgt ervoor dat jongeren zich minder gesteund voelen en vaker twijfelen aan hun kansen in het hoger onderwijs.

4. Resultaten

4.2.5.3. Verwachtingen van ouders

De verwachtingen van ouders vormen voor veel jongeren een extra drempel in hun keuze voor hoger onderwijs. Sommige ouders leggen de lat erg hoog, met onrealistische verwachtingen over studierichtingen of studieniveau, wat bij jongeren leidt tot een sterke behoefte om hun ouders trots te maken, zelfs als dat ten koste gaat van hun eigen interesses of capaciteiten. In andere gevallen geven ouders juist de voorkeur aan een snelle instap in de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld om een familiezaak over te nemen of bij te dragen aan het gezinsinkomen. Daarnaast dragen sommige jongeren extra verantwoordelijkheden thuis, zoals zorg voor familieleden, wat hun ruimte om te studeren beperkt. Deze familiale druk beïnvloedt de studiekeuze sterk en zorgt vaak voor extra stress en onzekerheid bij jongeren die al twijfelen over hun toekomst in het hoger onderwijs.

- *"Mijn vader wil dat ik verpleegkunde doe want mijn zussen zijn dat ook al."*
- *"Veel ouders gaan snel mee in de mening van de leerkracht, ze hebben geen kennis over de opties/ systeem van hoger onderwijs."*
- *"Mijn ouders weten niet wat hogeschool is. Ze kennen amper Nederlands en zijn in Turkije enkel naar basisschool gegaan."*

4.2.5.4. Druk vanuit de arbeidsmarkt

De druk vanuit de arbeidsmarkt vormt voor sommige jongeren een rem op de keuze om verder te studeren. In sectoren waar snel werk te vinden is zonder bijkomend diploma na het secundair onderwijs, ervaren jongeren minder noodzaak om de stap naar het hoger onderwijs te zetten.

- *"Mijn broer heeft nooit gestudeerd en is ook gewoon elektricien. Waarom zou ik dat moeten gaan doen dan?"*

4. Resultaten

4.2.5.5. Eigen mindset

De eigen mindset van jongeren vormt een belangrijke drempel in de overgang naar het hoger onderwijs. Veel jongeren kampen met een negatief zelfbeeld, faalangst en een gebrek aan zelfkennis, waardoor ze twijfelen aan hun capaciteiten om te slagen in een academische omgeving. Ze bevinden zich vaak in een spanningsveld tussen drie culturen – school, thuis en de wijk – wat leidt tot innerlijke conflicten en onzekerheid over hun plaats in de samenleving. Daarnaast hebben sommigen een onrealistisch beeld van de werkelijkheid, waarbij studeren als overbodig wordt gezien en financiële onafhankelijkheid op korte termijn als aantrekkelijker wordt ervaren. Rolmodellen (zoals bv. influencers) die zonder diploma succesvol zijn geworden, versterken dit beeld. Hierdoor verkiezen veel jongeren snel geld verdienen boven een langer durende investering in hoger onderwijs, dat zij eerder als een risico dan als een kans beschouwen.

- *"Ik moet nu al tot mijn 7e jaar studeren, om dan nog daarna drie jaar naar school te gaan. Ik wil gewoon geld verdienen."*
- *"Na middelbaar ga ik direct werken en eigen bedrijf starten."*
- *"Ik wil zelfstandige worden: je bent je eigen baas. Geen regels en vooral veel geld."*
- *"Ik wil graag mijn bedrijf starten met papa en mijn broer. Zij zijn aan het wachten op me. Nu verkopen ze auto's."*

4.2.5.6. Taaldrempels

Voor veel jongeren vormt taal een aanzienlijke drempel bij de overgang naar het hoger onderwijs. Niet alleen het Nederlands, maar ook het gebruik van Engels en Frans in bepaalde opleidingen en communicatie kan voor moeilijkheden zorgen. Vooral het formele en academische taalgebruik in communicatie, cursussen en evaluaties is vaak complex en ontoegankelijk. Jongeren geven aan dat ze zich hierdoor onzeker voelen en moeite hebben om de inhoud volledig te begrijpen of zich correct uit te drukken. Daarnaast kan het gebruik van dialecten, zowel door medestudenten als docenten, het verstaan en de interactie bemoeilijken. Deze taalkloof vergroot de afstand tot het hoger onderwijs en ondermijnt het zelfvertrouwen van jongeren in hun slaagkansen.

4. Resultaten

4.2.5.7. Gebrek aan toegankelijke info over HO

Een bijkomende drempel bij de stap naar het hoger onderwijs is het gebrek aan toegankelijke en duidelijke informatie. Jongeren geven aan dat het aanbod overweldigend is en dat ze vaak niet weten waar te beginnen. Vooral leerlingen uit beroepsrichtingen ervaren minder studiekeuzebegeleiding door hun onderwijsinstelling, wat leidt tot geen volledig beeld van hun mogelijkheden. De beschikbare informatie is vaak onvoldoende afgestemd op hun leefwereld, zowel qua taalgebruik als vorm. Bovendien weten jongeren niet altijd welke praktische ondersteuning er bestaat, en voelen ze zich in hun zoektocht naar een geschikte richting vaak alleen staan. Ook de administratieve stappen om een hoger onderwijsdossier in orde te maken wordt als complex en ontmoedigend ervaren, wat de drempel om effectief door te stromen nog verhoogt.

- *"Ik ken helemaal dat systeem niet. Wat is dat?"*
- *"Ik wil graag gaan studeren maar ik weet niet waar ik al die informatie kan vinden. Maar ik weet niet welke school ik wil doen. Dus dat is altijd moeilijk. Mijn richting is al best beroepsgericht."*
- *"Ik wil heel graag verder gaan studeren, maar ik ontvang geen informatie of ik weet niet waar ik dat alles moet gaan zoeken."*

4.2.5.8. Gebrek aan representatie in het HO

Een gebrek aan representatie en verbondenheid vormt voor veel jongeren een belangrijke drempel om de stap naar het hoger onderwijs te zetten. Ze herkennen zichzelf vaak niet in het docentenkorps of in de studentenpopulatie, die volgens hen onvoldoende de diversiteit van de samenleving weerspiegelen. Ook promotiemateriaal mist vaak inclusieve beelden, wat bijdraagt aan het gevoel dat hoger onderwijs niet voor hen bedoeld is. Sommige jongeren geven aan zich niet thuis te voelen binnen de heersende onderwijscultuur, die weinig aansluiting vindt bij hun achtergrond of leefwereld. Dit gevoel van vervreemding wordt versterkt door ervaringen van uitsluiting, bijvoorbeeld bij stageplaatsen waar religieuze uitingen zoals een hoofddoek problematisch worden bevonden. Het ontbreken van herkenning en inclusie maakt dat jongeren zich minder welkom voelen en sneller afhaken.

- *"In negen van de tien scholen mag je geen hoofddoek dragen, dus je kan moeilijk iemand voor de klas zetten die een hoofddoek draagt. Dat zijn al heel veel potentiële leerkrachten die wegvallen."*
- *"Op stage mocht ik geen hoofddoek dragen."*

4. Resultaten

4.2.5.9. Traject naar campus

De fysieke bereikbaarheid van de hogeschool- of universiteitscampus van UC Limburg vormt voor sommige jongeren een bijkomende drempel. Campussen zijn vaak niet centraal gelegen en moeilijk bereikbaar met het openbaar vervoer, wat het traject tijdrovend en vermoeiend maakt. Vooral voor jongeren die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer en geen eigen vervoersmiddel hebben, kan dit een dagelijkse belasting vormen. De afstand en reistijd kunnen ontmoedigend werken, zeker wanneer ze gecombineerd worden met andere uitdagingen zoals een drukke thuissituatie of deeltijdse arbeid. Hierdoor wordt de stap naar het hoger onderwijs niet alleen mentaal, maar ook praktisch zwaarder.

4. Resultaten

4.2.6. Verwijzen naar hefbomen

Tijdens de gesprekken met de stakeholders onderzochten we ook welke acties zij al ondernemen om deze drempels aan te pakken. Daarbij werd nagegaan welke drempels relatief eenvoudig te overwinnen zijn en welke meer structurele obstakels vormen. Vervolgens werd onderzocht in hoeverre deze drempels aangepakt kunnen worden via gerichte hefbomen, en wie daarbij de verantwoordelijkheid op zich neemt. Vanuit deze analyse werden fiches ontwikkeld voor het derde netwerkevent, met als doel inzicht te krijgen in de mogelijke rol van verschillende stakeholders bij het wegwerken van drempels. Via deze fiches konden vertegenwoordigers van jeugdorganisaties, onderwijsinstellingen en medewerkers van UCLL aangeven op welke manier zij konden bijdragen aan het ondersteuningstraject—bijvoorbeeld door het aanbieden van expertise, begeleiding of praktische ondersteuning.

Tijdens de oefening met de fiches (zie [bijlage 9.13](#)) werd duidelijk dat zowel jongerenorganisaties als onderwijsinstellingen, waaronder UCLL, een cruciale rol spelen in het verlagen van drempels naar het hoger onderwijs voor jongeren uit de mijn gemeenten. Deze actoren fungeren als belangrijke hefbomen, elk vanuit hun eigen invalshoek en expertise, en dragen bij aan het ondersteunen van jongeren in hun studiekeuze en verdere traject. Hieronder bespreken we de hefbomen waarbij UCLL (of een andere hoger onderwijsinstelling) effectief verantwoordelijkheid kan opnemen, evenals de situaties waarin deze verantwoordelijkheid bij niet-hoger onderwijsinstellingen ligt. In de aanbevelingen formuleren we acties die beide stakeholders nog nadrukkelijker kunnen oppakken.

4.2.6.1. Hoger onderwijsinstellingen (inclusief UCLL)

Hogescholen zoals UCLL zetten zich actief in om de toegankelijkheid tot het hoger onderwijs te vergroten. Dit doen ze via diverse initiatieven, waaronder de A-crew (= een groep studenten met diverse achtergronden die fungeren als ambassadeurs), open lesdagen, infoavonden voor ouders, Dag van de graduaat, Kickstart-trajecten en individueel studieadvies. Deze programma's zijn gericht op het informeren, begeleiden en motiveren van jongeren, en bieden concrete ondersteuning bij het maken van een studiekeuze en het navigeren door het hoger onderwijslandschap. Door deze gezamenlijke inspanningen van zowel externe organisaties als onderwijsinstellingen ontstaat een ondersteunend ecosysteem dat jongeren helpt om drempels te overwinnen en hun potentieel ten volle te benutten.

4. Resultaten

4.2.6.2. Jeugdorganisaties en scholen

Jeugdorganisaties spelen een cruciale rol in het versterken van jongeren. Ze organiseren workshops rond thema's als identiteit, talentontwikkeling, mindset en toekomstvisie, en bieden daarnaast praktische ondersteuning via huiswerkbegeleiding en wijkgerichte initiatieven zoals sporttoernooien. Dergelijke activiteiten vergroten niet alleen het zelfvertrouwen en de weerbaarheid van jongeren, maar ook hun motivatie en toekomstperspectief. Vaak zetten jeugdorganisaties rolmodellen met diverse achtergronden en peer-supportgroepen in, waardoor jongeren zich gesteund en geïnspireerd voelen. Daarbij begeleiden ze jongeren in hun keuzeproces op een ondersteunende manier, zonder druk of dwang.

Ook scholen leveren een belangrijke bijdrage door jongeren breed te informeren en voor te bereiden op de stap naar hoger onderwijs. Ze organiseren SID-in-bezoeken, nodigen oud-leerlingen uit die succesvol doorstroomden, voorzien infomomenten voor ouders en zetten in op welzijnsacties en gerichte doorverwijzingen naar ondersteunende diensten. Scholen werken bovendien samen met hogescholen en universiteiten om rolmodellen, zoals de A-crew, in te zetten. Via trajectbegeleiding maken zowel scholen als CVO's jongeren vertrouwd met verschillende toekomstpaden, zowel studie als werk. CVO's bieden daarnaast schakeltrajecten en voorbereidingsmodules (zoals NT2 of wiskunde) aan, en creëren flexibele leerwegen met oog voor de thuissituatie.

4. Resultaten

4.3. Het implementeren van een ondersteuningstraject voor de doelgroep

De ondersteuningstrajecten die werden opgezet om jongeren te begeleiden naar het hoger onderwijs, speelden in op enkele van de meest hardnekkige drempels die jongeren ervaren. Vooral het werken aan de eigen mindset en het verbeteren van de informatievoorziening over hoger onderwijs bleken cruciale elementen. Jongeren kampen vaak met faalangst, een negatief zelfbeeld of een gebrek aan zelfkennis, wat hun vertrouwen in een succesvolle studieloopbaan ondermijnt. Door in te zetten op reflectie, talentontwikkeling en persoonlijke begeleiding, werd deze drempel actief aangepakt. Tegelijkertijd werd ook het gebrek aan toegankelijke en begrijpelijke informatie over studierichtingen, toelatingsvoorwaarden en praktische ondersteuning aangepakt via interactieve sessies, infodagen en het gebruik van bestaande tools. In wat volgt worden de sterktes, uitdagingen en succesfactoren van twee ondersteuningstrajecten geëvalueerd, met aandacht voor wat werkte en waar nog groeikansen liggen.

4.3.1. Evaluatie eerste ondersteuningstraject (maart – juni 2024)

Het ondersteuningstraject kende verschillende sterke elementen, waaronder de motiverende en toegankelijke infosessie en de interactieve werkvormen die jongeren actief betrokken bij hun studiekeuze. Hoewel het ondersteuningstraject waardevolle inzichten en positieve ervaringen opleverde, kwamen er ook enkele structurele uitdagingen naar voren, zoals de beperkte bereikbaarheid van online infosessies en het vinden van geschikte momenten binnen drukke schoolagenda's. Per fase worden hieronder de belangrijkste sterktes en knelpunten toegelicht.

Sessie 1: Infosessie

De infosessie werd positief onthaald mede door de korte en krachtige info die werd gegeven alsook het motiverende effect op de jongeren. Van deze infosessie werden er opnames gemaakt zodat andere jongeren van de instelling dit later konden (her)bekijken indien wenselijk. Achteraf werd bevestigd dat er gebruik gemaakt was van deze opnames. Tijdens de infosessie nodigden we ook een studente uit die haar ervaring over het starten aan een graduaat vertelde. Dit sprak erg aan. De aanwezige deelnemers evalueerden de infosessie als waardevol: informatief, to-the-point en motiverend.

4. Resultaten

De keuze voor een online infosessie moet herbekeken worden onder andere door weinig bereik en beperkte interactie. Ook het plannen van de infosessies en workshops bleek moeilijk, onder andere door de drukke agenda's van scholen en stages van leerlingen. Het gebruik van peilingen kostte veel tijd en leverde weinig resultaat op, aangezien we geen moment konden vinden dat voor iedereen paste. Daarnaast ervoeren deelnemers de hoeveelheid informatie soms als overweldigend of te algemeen, wat de effectiviteit verminderde. Volgens enkele deelnemers werd er ook al te veel gefocust op graduaatsopleidingen, terwijl daar op dat moment nog geen belangstelling voor bestond. Hoewel er veel interesse was, kwamen er geen ingevulde intakeformulieren binnen, omdat deelnemers vreesden dat dit hen meteen zou vastleggen en verplichten om deel te nemen. De intakeformulieren hadden dus niet het gewenste effect.

Sessie 2: Talenten

De fysieke sessie rond identiteit, talenten en studiekeuze werd door de deelnemers positief geëvalueerd. Vooral het samenkomen met peers (vaak medeleerlingen), het werken met een invulbundel en de speelse check-out met snoep werden sterk gewaardeerd. Ook de momenten waarop leerlingen elkaar feedback gaven over hun identiteit en talenten bleken bijzonder waardevol. Daarnaast werd de studiekeuzetest I-Prefer als verrijkend ervaren, waarbij het vergelijken van de resultaten onderling extra inzicht opleverde.

Tegelijkertijd merkten we dat de sessie overladen was met zowel informatie als oefeningen, waardoor de gewenste diepgang soms ontbrak. Bovendien bleek de I-Prefer-test niet altijd even duidelijk in gebruik en interpretatie. Het vinden van een goede balans tussen kennisoverdracht en interactieve werkvormen vraagt daarom blijvende afstemming. Voor de onderzoekers betekent het traject bovendien een aanzienlijke tijdsinvestering, zeker omdat de sessie op elke onderwijsinstelling afzonderlijk fysiek wordt aangeboden. Dit kan de haalbaarheid op langere termijn onder druk zetten.

4. Resultaten

Sessie 3: Kennismaking UC Limburg (infodag)

De infodag bevatte verschillende sterke elementen die samen zorgden voor een waardevolle ervaring voor jongeren. De één-op-één gesprekken met onderzoekers boden studenten volledige aandacht en een persoonlijke, gerichte benadering. De fysieke aanwezigheid op de campus versterkte hun betrokkenheid en gaf een realistisch beeld van het hoger onderwijs. Het praatcafé van UCLL creëerde een informele setting waarin jongeren en ouders laagdrempelig in gesprek konden gaan met begeleiders en studenten. De aanwezigheid van ouders versterkte bovendien hun rol als ondersteunende partner. Door aan te sluiten bij een bestaande infodag, inclusief catering, kreeg het evenement een praktische en aantrekkelijke vorm. Tot slot bood de mogelijkheid tot onmiddellijke inschrijving geïnteresseerde jongeren een vlotte overgang naar deelname aan UCLL.

Ondanks de sterke elementen van de infodag, kwamen er ook verschillende uitdagingen naar voren. Het bleek niet haalbaar om een infodag volledig zelfstandig te organiseren, wat de voorbereiding bemoeilijkte. De communicatie verliep voornamelijk met de leerlingen, waardoor de opkomst lager was dan verwacht. De spreiding over twee campussen (Diepenbeek en Hasselt) zorgde voor versnippering in ons aanbod: de infodagen verschilden in aanpak en sfeer, wat de consistentie van het ondersteuningstraject onder druk zette. Daarnaast waren de begeleiders onvoldoende voorbereid en wisten ze niet goed wat ze konden verwachten, wat leidde tot onzekerheid tijdens het evenement. Er was geen duidelijke opvolgafspraken of afronding voorzien, waardoor sommige jongeren uit het zicht verdwenen na deelname. Ook praktische zaken zoals het vooraf afspreken van een ontmoetingsplek en het voorzien van informatie over cursussen en vakken bleken belangrijke aandachtspunten voor toekomstige edities.

Uitval van scholen en deelnemers:

Voor de start van het ondersteuningstraject gaven sommige scholen aan dat ze moeilijkheden ondervonden bij het selectieproces. Er waren vragen over de doelgroep van het ondersteuningstraject en over welke onderwijsvormen (arbeidsmarktfinaliteit, dubbele finaliteit, doorstroomfinaliteit) het meest geschikt zouden zijn en waar de motivatie om deel te nemen het grootst zou zijn. Sommige scholen reageerden niet op onze oproep tot deelname, zonder verdere toelichting. Andere scholen begonnen wel aan het ondersteuningstraject, maar haakten af door planningsproblemen, vooral in verband met de stages van hun leerlingen.

4. Resultaten

Ook studenten hadden verschillende redenen om het ondersteuningstraject vroegtijdig stop te zetten. Na sessie 2 was er een aanzienlijke uitval onder studenten. Dit kwam onder andere door persoonlijke keuzes om niet verder te studeren, het overwegen van een andere opleiding die niet werd aangeboden aan UC Limburg (zoals het graduaat programmeren), het volgen van een opleiding via VDAB, of het afronden van hun studie in het zevende jaar. Daarnaast haakten sommige studenten af door een te grote werkdruk, de combinatie met stages, of omdat ze zelf nog niet zeker waren of ze verder wilden studeren.

Om de uitval van scholen en studenten in de toekomst te beperken, denken we aan gerichte maatregelen zoals fysieke infosessies, zelfstandig doorlopen van het ondersteuningstraject en het inzetten van een toolbox — meer uitleg hierover volgt in de volgende sectie.

Door een combinatie van beperkte interesse, beschikbaarheid, moeizame communicatie en het ontbreken van een geschikt moment, gingen de laatste twee sessies — het informele moment en de samenkomst aan het begin van het academiejaar — uiteindelijk niet door.

Succesfactoren voor verdere uitrol:

Het eerste ondersteuningstraject beschikt over diverse succesfactoren die bijdragen aan een brede en effectieve uitrol. Door het gebruik van sessie-opnames en bestaande tools zoals i-Prefer en infodagen, heeft het ondersteuningstraject het potentieel om een ruime en diverse groep jongeren te bereiken. De aangeboden informatie is helder en toegankelijk, ondersteund door duidelijke PowerPointpresentaties, en biedt ruimte voor reflectie en persoonlijke begeleiding.

Individuele gesprekken en fysieke bijeenkomsten creëren een veilige omgeving waarin jongeren hun vragen kunnen stellen en ervaringen kunnen delen met leeftijdsgenoten. De aanpak is maatgericht, met aandacht voor persoonlijke noden en actieve betrokkenheid van ouders als partners in het proces. Ouders werden immers uitgenodigd op zowel de infosessie als op de infodag. De herkenbaarheid van het begeleidend team (=de onderzoekers), dat zelf uit het hoger onderwijs komt, versterkt de connectie met graduaatsopleidingen en vergroot het vertrouwen bij de doelgroep. Bovendien maakt de duidelijke afbakening van de doelgroep gerichte ondersteuning mogelijk.

4. Resultaten

Voor een succesvolle implementatie en opschaling is samenwerking met scholen, jongerenorganisaties en UCLL cruciaal. Scholen en organisaties kunnen het ondersteuningstraject versterken door wervingsmateriaal te verspreiden (=filmpje, flyer), infosessies te organiseren, jongeren actief te motiveren en hen op te volgen tijdens het ondersteuningstraject. UCLL vervult een ondersteunende rol door promotie te voeren, inhoudelijke expertise aan te bieden, campusbezoeken te blijven organiseren en studentengetuigenissen (zoals de A-crew) in te zetten als inspirerende voorbeelden.

Daarnaast is het opvolgen van ingeschreven jongeren van groot belang. Een combinatie van formatieve en summatieve evaluaties draagt bij aan de continue verbetering van het ondersteuningstraject. Informele gesprekken met betrokkenen maken snelle aanpassingen mogelijk, terwijl enquêtes na presentaties en workshops waardevolle inzichten bieden in de impact van het ondersteuningstraject.

- *"Gelukkig blijft het project unlocking potential bestaan. Dank je wel voor de fijne samenwerking en de zorg voor onze leerlingen."* (Coördinator gelijke onderwijskansen)
- *"Jullie hebben ons de kans gegeven vragen te stellen en onze interessegebieden te leren kennen en hierin verder te gaan zoeken."* (Jongere Maasmechelen)

4.3.2. Evaluatie tweede ondersteuningstraject (oktober 2024 – mei 2025)

Het ondersteuningstraject werd gekenmerkt door een reeks sterke elementen, waaronder interactieve en op maat gemaakte sessies, het benutten van bestaande initiatieven zoals infodagen en openlesdagen, en een duidelijke afstemming met communicatiepartners om jongeren en hun ouders laagdrempelig te informeren.

Ondanks versterkingen in het tweede ondersteuningstraject, bleven communicatie- en tijdsproblemen bestaan. Het traject was nog tijdsintensief en velen van onze deelnemers hadden andere prioriteiten aan hun hoofd.

Het onderstaande overzicht biedt een gedetailleerde weergave van de sterke punten en uitdagingen, opgesplitst per fase van het ondersteuningstraject.

4. Resultaten

Fase 1: Infosessie - live

De infosessie binnen het tweede ondersteuningstraject kende verschillende sterke punten die bijdroegen aan de effectiviteit ervan. De bevraging werd uitgebreid en interactiever opgezet, waardoor deelnemers actief konden deelnemen en hun input konden geven bij aanvang van de infosessie. Door de sessie korter te houden, bleef de aandacht behouden en werd de inhoud efficiënter overgebracht. Zowel fysieke als online deelname was mogelijk, wat de toegankelijkheid vergrootte. De sessie werd afgestemd op de noden van de doelgroep en kon op vraag aangepast worden, wat zorgde voor een aanpak op maat. Tot slot werd er bewust gekozen om een evaluatie te integreren, waardoor directe feedback kon worden verzameld en benut voor verdere optimalisatie.

Sommige scholen kozen ervoor de infosessie aan alle leerlingen aan te bieden, ook aan wie geen interesse had in verdere studies. Hoewel de sessie in principe bedoeld was voor alle jongeren, bleek het in de praktijk een uitdaging om iedereen actief te betrekken. De motivatie om te luisteren was laag bij een aantal jongeren, wat het uitdagend maakte om interactie en engagement te stimuleren. Hierdoor kwam de inhoud minder goed over en werd het potentieel van de sessie niet volledig benut.

Fase 2: Toolbox

De tweede fase van het ondersteuningstraject, waarin workshops centraal stonden, kende verschillende sterke punten die voortbouwden op de ervaringen uit het eerste ondersteuningstraject. Er werd expliciet rekening gehouden met eerdere feedback, wat leidde tot een meer doordachte en interactieve opzet. Ouders konden ook aanwezig zijn, wat de betrokkenheid vergrootte. De workshops waren zorgvuldig opgebouwd en maakten gebruik van diverse werkvormen, waardoor de inhoud dynamisch en toegankelijk bleef. Een duidelijke leidraad met tijdsindicaties hielp deelnemers om het programma goed te volgen, terwijl er ook flexibiliteit was om onderdelen in eigen tempo te doorlopen. De interactie tussen deelnemers en met de omgeving (ouders, begeleiders en/of leerkrachten) werd actief gestimuleerd, onder andere via check-in en check-out momenten. Bovendien werd er bewust rekening gehouden met de beschikbare tijd, wat zorgde voor een haalbare en goed afgestemde sessie.

4. Resultaten

Hoewel de workshops in de tweede fase sterk waren opgebouwd, kwamen er ook enkele uitdagingen naar voren. De kwaliteit en effectiviteit van de sessies bleken sterk afhankelijk van de voorbereiding en inzet van de begeleiders. Niet alle begeleiders voelden zich voldoende voorbereid om de sessies te geven, wat de consistentie en diepgang van de begeleiding volgens hen beïnvloedde. Bovendien was het voor hen niet altijd duidelijk welke vragen of thema's verder moesten worden uitgediept bij de verschillende oefeningen, wat het doorvragen bemoeilijkte. De opvolging van begeleiders gebeurde vaak via e-mail en niet op het moment dat zij de sessie gaven, waardoor het bewaken van kwaliteit en continuïteit bemoeilijkt werd. Het opvolgen van jongeren die het ondersteuningstraject zelfstandig doorliepen bleek lastig, waardoor het risico ontstond dat zij uit beeld verdwenen.

Fase 3: Kennismaking UC Limburg

In de derde fase van het ondersteuningstraject werd succesvol gebruikgemaakt van bestaande initiatieven zoals infodagen, openlesdagen en de Dag van de Graduaatsopleidingen. Door deze momenten strategisch te benutten, kon het ondersteuningstraject aansluiten bij reeds geplande activiteiten, wat de efficiëntie verhoogde en de zichtbaarheid vergrootte. Bovendien werd er afgestemd met de Dienst Communicatie, waardoor de promotie en informatievoorziening professioneel en doelgericht verliepen. Deze samenwerking zorgde ervoor dat jongeren en hun ouders op een laagdrempelige manier konden kennismaken met het hoger onderwijs, binnen een vertrouwde en goed georganiseerde context.

Hoewel de derde fase van het ondersteuningstraject strategisch werd ingebed in bestaande dagen zoals infodagen en openlesdagen, bracht dit ook enkele uitdagingen met zich mee. Niet alle jongeren waren aanwezig of werden begeleid, vaak omdat kwaliteitsvolle begeleiding als niet noodzakelijk werd beschouwd. Dit beperkte de impact van de activiteiten voor sommige deelnemers. Daarnaast speelde bereikbaarheid een rol: niet alle jongeren konden de campussen (Hasselt en Diepenbeek) gemakkelijk bereiken, wat de toegankelijkheid verminderde. Tot slot ontbrak een informeel moment tijdens deze dagen (geen animo voor), waardoor er minder ruimte was voor spontane interactie, het stellen van persoonlijke vragen of het opbouwen van vertrouwen tussen jongeren en begeleiders. Dit kan opgevangen worden door een informeel moment in te bouwen tijdens de Dag van de Graduat, waardoor interactie en netwerken tussen de deelnemers ontstaat. De organisatie en coördinatie van dit informele moment kan worden opgevolgd door de Dienst Communicatie, die verantwoordelijk is voor het verloop van zowel de formele als de informele onderdelen van het evenement.

4. Resultaten

De evaluatie van de '**Dag van de Graduates**' toont aan dat interactieve en praktijkgerichte sessies het meest aanslaan bij leerlingen. Leerlingen voelden zich betrokken wanneer er ruimte was voor humor, groepswork en herkenbare verhalen, en wanneer docenten en studenten een actieve, energieke rol opnamen. Sessies met een klassieke opstelling en weinig interactie werkten minder goed en leidden soms zelfs tot storend gedrag. Volgend jaar kan deze dag idealiter nog versterkt worden door op voorhand duidelijker te communiceren over de verschillende sessies en opleidingen, zowel naar leerkrachten als leerlingen toe, zodat zij beter voorbereid en gericht kunnen kiezen. Praktische zaken zoals naamkaartjes per klas, betere oriëntatie op de campus, en het inplannen op een moment zonder stages kunnen het verloop verbeteren. Een korte gezamenlijke startsessie zou helpen om de verwachtingen scherp te stellen. Tot slot is het belangrijk om alle opleidingen te vertegenwoordigen en om telkens in te zetten op beleving, herkenbaarheid en begeleiding – elementen die zorgen voor motivatie, duidelijkheid en betrokkenheid.

Uitval van scholen en deelnemers:

Ondanks de aanpassingen die we hebben doorgevoerd om beter tegemoet te komen aan de behoeften van de deelnemers en scholen, ondervonden we nog steeds moeilijkheden bij zowel de werving als het behoud van deelnemers gedurende het ondersteuningstraject. We moeten er rekening mee houden dat we samenwerken met een doelgroep voor wie verder studeren niet de eerste keuze is. Daardoor ligt hun interesse in een ondersteuningstraject vanuit een hogeschool van nature lager.

Scholen gaven aan dat ze weinig tijd hadden en dat deelname niet altijd als prioritair werd beschouwd. Soms zagen ze het nut er niet van in, zeker gezien de drukke agenda van leerkrachten op dat moment. Het bereiken van nieuwe scholen bleek eveneens een uitdaging, ondanks onze inspanningen via het aanspreekpunt secundair onderwijs. We probeerden ook gebruik te maken van testimonials van leerkrachten die eerder of momenteel deelnamen, maar dit had slechts beperkte impact.

De opvolging van deelnemers en begeleiders verliep moeizaam, vooral wanneer het ondersteuningstraject zelfstandig werd doorlopen. Onderzoekers stuurden wel e-mails, maar kregen hierop weinig tot geen respons.

Tot slot is het informele moment in deze uitvoering van het ondersteuningstraject niet doorgedaan, wegens een gebrek aan interesse en beperkte communicatie met de deelnemers.

4. Resultaten

Succesfactoren voor verdere uitrol:

Voor een succesvolle voortzetting van het ondersteuningstraject zijn enkele factoren cruciaal. De persoonlijke en begeleide aanpak, waarbij jongeren actief worden ondersteund in hun zoektocht en er ruimte is voor dialoog, blijkt essentieel. Hierbij is een reeds bestaande vertrouwensband cruciaal. De centralisatie van informatie in een toolbox (zie volgende sectie) helpt om overzicht te bewaren en jongeren niet te laten verdwalen in het aanbod. Het gebruik van bestaande netwerken en positieve ervaringen uit het eerste ondersteuningstraject zorgden voor vertrouwen en interesse. Begeleiders speelden een sleutelrol in het motiveren van jongeren en het creëren van een veilige leeromgeving. Tot slot droegen een flexibele aanpak, betere communicatie en opvolging bij aan de effectiviteit van het ondersteuningstraject, al blijft verdere verfijning nodig om jongeren écht te bereiken en te activeren.

- *"Het is een geweldig initiatief, maar onze cursisten zijn niet allemaal even gemotiveerd of ze hebben heel veel begeleiding nodig. Het materiaal is prima en kan heel leuk ingezet worden."* (Agogisch medewerker)
- *"Ik vind het materiaal heel dankbaar en heel bruikbaar. Maar op deze manier werken, heeft niet voldoende effect. Ik wil graag samenzitten met de leerkrachten algemene vorming om te kijken of dit materiaal, dit project niet kan opgenomen worden in de leerstof van volgend schooljaar. Zo bereiken we veel meer leerlingen."* (Coördinator gelijke onderwijskansen)
- *"Ik wil jullie laten weten dat ik jullie project heel waardevol vind."* (leerkracht PAV)

4.3.3. Resultaten van bevragingen

In het kader van dit onderzoek werden in totaal 294 respondenten bevraagd over hun intentie om verder te studeren in het hoger onderwijs. Deze groep bestond uit twee onderwijscontexten: 97 respondenten uit centra voor volwassenenonderwijs en 197 respondenten uit het secundair onderwijs. De resultaten geven inzicht in de bereidheid om door te stromen naar het hoger onderwijs, maar ook in de twijfels en drempels die sommige respondenten ervaren bij het nemen van deze stap.

Binnen de centra voor volwassenenonderwijs geeft 43 respondenten aan zeker verder te willen studeren. Daarnaast twijfelen 42 respondenten, terwijl 12 aangeven geen verdere studieplannen te hebben. Ook in het secundair onderwijs zien we een gelijkaardig patroon in de positieve antwoorden: 93 leerlingen willen met zekerheid hun studies verderzetten. Toch blijkt de twijfel hier evident ($n = 43$) en geeft een grotere groep ($n = 61$) aan niet van plan te zijn verder te studeren.

4. Resultaten

Uit de bevraging blijkt dat er duidelijke verschillen bestaan tussen leerlingen uit het secundair onderwijs en cursisten uit de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) wat betreft hun motivatie om verder te studeren en de drempels die ze daarbij ervaren. Respondenten konden meerdere redenen aanduiden die hen doen twijfelen of tegenhouden. Onderstaande bevindingen tonen aan dat de groep niet homogeen is, maar dat verschillende omstandigheden en percepties bepalend zijn voor de keuze om al dan niet verder te studeren.

Bij de respondenten uit het CVO blijkt vooral **onzekerheid over studiekeuze** (n = 23) een belangrijke reden tot twijfel, gevolgd door **schoolmoeheid** (n = 19) en de wens om te gaan werken (n = 16). Daarnaast geven ook **praktische factoren** zoals verantwoordelijkheden thuis (n = 10), financiële zorgen (n = 9) en twijfels over eigen capaciteiten (n = 11) een rol. Opvallend is dat bij het CVO meerdere drempels tegelijk aanwezig zijn, wat wijst op een complexer samenspel van persoonlijke en praktische factoren.

In het secundair onderwijs daarentegen zien we dat **schoolmoeheid** (n = 46) en vooral de wens om onmiddellijk te gaan werken (n = 54) de belangrijkste redenen zijn om niet verder te studeren. Onzekerheid over de studiekeuze (n = 34) speelt ook een grote rol, maar andere factoren zoals financiële haalbaarheid (n = 2) of verantwoordelijkheden thuis (n = 2) komen hier nauwelijks voor.

Dit suggereert dat **CVO-studenten nood hebben aan gerichte ondersteuning** rond studieoriëntatie, haalbaarheid en het wegwerken van praktische drempels, terwijl **jongeren in het secundair onderwijs vooral begeleiding nodig hebben om de meerwaarde van hoger onderwijs te zien en motivatie te versterken**.

Het is belangrijk om te benadrukken dat deze resultaten gebaseerd zijn op een relatief beperkt aantal bevroagde jongeren. Hoewel de uitkomsten interessante verschillen laten zien tussen respondenten uit CVO en het secundair onderwijs, kunnen ze niet zonder meer worden veralgemeend naar de volledige doelgroep. Om een vollediger en betrouwbaarder beeld te krijgen van de motieven en drempels bij jongeren, is het noodzakelijk om dit onderzoek verder uit te breiden en te verdiepen met een grotere en meer diverse groep respondenten.

4. Resultaten

Op basis van de resultaten hebben we ons ondersteuningstraject aangepast om sterker in te zetten op het helpen van studenten bij het ontdekken van hun interesses en talenten. We focusten nu meer op activiteiten die hen energie geven en waarin ze zichzelf kunnen herkennen. Daarnaast besteden we aandacht aan het verkennen van de voordelen van verder studeren, ook voor studenten die overwegen om meteen te gaan werken. Zo kan een bijkomend diploma een waardevolle troef zijn bij het opstarten van een eigen onderneming. Door deze aanpak willen we hen niet alleen informeren, maar ook inspireren en versterken in hun zelfkennis en toekomstkeuzes.

4.3.4. Omgedoopt tot Toolbox

Na het tweemaal doorlopen van een ondersteuningstraject – de eerste keer door onszelf aangeboden, de tweede keer met meer varianten (onder begeleiding van leerkrachten/begeleiders of volledig zelfstandig) – kwamen we tot de conclusie dat vertrouwenspersonen zoals leerkrachten of begeleiders, die de jongeren goed kennen, het meest geschikt zijn om dit ondersteuningstraject met hen te doorlopen.

Daarnaast merkten we dat sommige jongeren, vooral 18-plussers uit het volwassenenonderwijs (CVO), het ondersteuningstraject liever zelfstandig volgen. Dit heeft vaak te maken met tijdsgebrek én met het zelfstandige karakter van de CVO-werking. Daarom hebben we besloten het ondersteuningstraject om te vormen tot een **toolbox**.

Uit de tweede uitvoering van het ondersteuningstraject bleek echter dat er vraag is naar begeleiding bij het leren werken met deze toolbox. Daarom zullen we **navormingen** organiseren voor begeleiders en leerkrachten die met onze toolbox aan de slag willen gaan. Tijdens deze sessies leggen we onder meer uit welke bijvragen ze kunnen stellen, hoe ze de timing kunnen bewaken en welke werkvormen geschikt zijn.

De toolbox bestaat uit twee pakketten:

- **Zelfstandig pakket** voor jongeren die het ondersteuningstraject zelf willen doorlopen.
- **Begeleiderspakket** voor begeleiders en/of leerkrachten met extra informatie, zoals suggesties voor bijvragen, werkvormen en timing.

Wanneer een jongere een studiekeuze heeft gemaakt, raden we aan om deel te nemen aan een **infodag** van de gekozen hogeronderwijsinstelling.

4. Resultaten

4.4. Het structureel verankeren van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod

Op basis van de schriftelijke evaluaties na elk netwerkevent, de kritische feedback van de eigen onderzoeksgroep en de verschillende gesprekken met interne en externe stakeholders in alle fasen van het onderzoek, is een helder beeld ontstaan van wat nodig is voor het structureel verankeren van de vitale coalitie en het ondersteuningsaanbod voor jongeren in de Limburgse mijngemeenten.

4.4.1. Randvoorwaarden voor een duurzame werking van de vitale coalitie

Een sterke, blijvende samenwerking vraagt om duidelijke randvoorwaarden. Structureel overleg, in de vorm van regelmatige en vaste bijeenkomsten tussen projectpartners, interne diensten en externe actoren, blijkt cruciaal voor de samenhang en coördinatie van acties. Voor een duurzame verankering is daarnaast een formele inbedding nodig, met een heldere rol- en taakverdeling en duidelijke verantwoordelijkheden – zowel binnen UCLL als in samenwerking met externe partners. Daarbij is het essentieel dat de coalitie wordt aangestuurd door een objectieve, neutrale procesbegeleider die als verbindende schakel optreedt en het geheel professioneel aanstuurt. De Leerwinkel Genk wordt hierbij gezien als een mogelijke geschikte partner. Deze piste zal verder verkend worden.

Een gestructureerd, SMART-geformuleerd draaiboek biedt houvast voor de sturing en opvolging van de coalitie en maakt het mogelijk om snel te schakelen bij veranderende omstandigheden. Bovendien versterkt een brede netwerkuitbouw met lokale actoren, zoals jeugdorganisaties, VDAB en scholen, de slagkracht en het bereik van de coalitie. Tijdens het laatste netwerkevent op donderdag 2 oktober worden deze randvoorwaarden expliciet aan de partners voorgelegd, met als doel gezamenlijk te bepalen welke elementen breed gedragen worden en waar nog aanvullende noden of kansen liggen.

4. Resultaten

4.4.2. Aansluiting van het ondersteuningsaanbod op de behoeften van jongeren

Om jongeren echt te bereiken en te ondersteunen, moet het aanbod vraaggestuurd en lokaal ingebed zijn. Dat betekent dat het flexibel inspeelt op de concrete noden van jongeren in hun eigen leefomgeving. De disseminatie verloopt bij voorkeur via hun vertrouwde begeleiders, zoals leerkrachten, jeugdwerkers en trajectbegeleiders. Daarom wordt een navorming aangeboden voor deze begeleiders, zodat zij zelf de (gedigitaliseerde) toolbox op een passende manier kunnen inzetten om jongeren te begeleiden in hun (eventuele) studiekeuzeproces.

Daarnaast is het belangrijk dat de informatie in formats wordt aangeboden die jongeren aanspreken: korte filmpjes, verhalen van leeftijdsgenoten, sociale media en interactieve werkvormen, in plaats van eerder traditionele brochures. Docenten in graduaatsopleidingen hebben bovendien nood aan extra pedagogisch-didactische ondersteuning om beter te kunnen inspelen op de nieuwe doelgroep, zoals zesdejaars uit arbeidsmarktgerichte opleidingen die vanaf heden kunnen doorstromen naar het hoger onderwijs.

4.4.3. Rollen en taken van stakeholders

De betrokken partijen hebben elk hun eigen rol in het versterken van de keten van ondersteuning.

Jongerenorganisaties zorgen voor de lokale verankering van workshops en trajecten, en werken outreachend naar kwetsbare jongeren. Zo overwegen Groep INTRO en vzw GIGOS het ontwikkelen van workshops die jongeren helpen hun talenten en interesses te ontdekken en te vertalen naar een passende studiekeuze. Groep INTRO denkt hierbij aan een escaperoom waarin jongeren spelenderwijs de hefbomen en drempels richting hoger onderwijs verkennen, creatieve methodieken zoals posters en motivatiepuzzels gebruiken en hun talenten verbinden aan studierichtingen en beroepen. Vzw GIGOS wil inzetten op talenteninterviews of -spellen, geïnspireerd op het materiaal van De Wulf.

UCLL, via de Diensten O&S en Communicatie, neemt de taak op zich om navormingen aan te bieden, communicatie op maat van jongeren te verzorgen en de ingeschreven jongeren op te volgen. Voorbeelden hiervan zijn de navorming rond studiekeuze, optimalisatie en organisatie van de infodag en de dag van de graduaten en samenwerking bij initiatieven zoals Verruim Je Horizon en de SID-in-beurzen.

4. Resultaten

De VDAB richt zich op nazorg en begeleiding van jongeren die uitvallen of afstuderen, en op de toeleiding naar knelpuntberoepen.

De Leerwinkel Genk heeft een spel ontwikkeld waarmee jongeren op een laagdrempelige manier kennismaken met organisaties die hen kunnen ondersteunen bij studiekeuze en opleiding. De huidige versie is nog gericht op volwassenen, maar kan aangepast worden aan de leefwereld van jongeren. Er bestaat ook een actievere stapversie met stellingen en meerkeuzevragen, gericht op de vraag: "Met welke organisaties krijg je te maken als je gaat studeren of werken?". Er zijn zelfs ideeën om van dit spel een digitale versie te maken.

Onderwijsactoren in het secundair en hoger onderwijs spelen tot slot een belangrijke rol bij de lokale uitrol van ondersteuningsinitiatieven, het motiveren van jongeren om deel te nemen aan deze initiatieven en de toeleiding naar het hoger onderwijs.

Zo ontstaat er een samenhangend geheel waarin de vitale coalitie en het partnerbrede ondersteuningsaanbod structureel verankerd worden, met oog voor zowel duurzame samenwerking als een directe aansluiting op de leefwereld van jongeren.

5. Conclusie en aanbevelingen

Het project Unlocking Potential kan worden geconcretiseerd in vier subdoelstellingen: het uitbouwen van een vitale coalitie in de projectregio, het verwerven van inzicht in drempels en hefbomen voor toegang tot hoger onderwijs, het implementeren van een ondersteuningstraject voor de doelgroep, en het structureel verankeren van zowel de vitale coalitie als het ondersteuningsaanbod.

5.1. Aanbevelingen voor de structurele verankering van de vitale coalitie

Het uitbouwen van een vitale coalitie in de projectregio toonde het belang van een sneeuwbeleffect bij het mobiliseren van een breed en divers netwerk van stakeholders. Door te investeren in fysieke ontmoetingen en persoonlijke communicatie werd een coalitie opgebouwd die breed gedragen wordt binnen onderwijs, jeugdwerk en lokale gemeenschappen. Drie netwerkevents versterkten de onderlinge relaties, breidden het netwerk uit en legden een gezamenlijke basis voor actie. Het SMART-draaiboek en de geplande vervolgacties voor 2025-2026 bieden duidelijke handvatten voor structurele verankering. Deze basis creëert perspectief om in nauwe samenwerking tussen onderwijs, jeugdwerk en gemeenschappen de instroom van jongeren in het hoger onderwijs in Limburg duurzaam te vergroten. Het opzetten van een permanent overlegorgaan met vertegenwoordigers vanuit UCLL (Dienst O&S en Communicatie), VDAB, secundair onderwijs, CVO, brugfiguren en jongerenorganisaties zal bijdragen aan de structurele verankering van deze samenwerking.

Tijdens het netwerkevent op 2 oktober – de laatste bijeenkomst van de projectperiode 2023-2025 – vragen we de deelnemers wie wil aansluiten bij een kerngroep. Deze kerngroep krijgt de opdracht om het komende jaar mee na te denken over de structurele verankering van de reeds sterk uitgebouwde vitale coalitie. Zij bepalen samen wanneer, waar en hoe vaak de coalitie bijeenkomt. Lidmaatschap biedt duidelijke voordelen: een directe en duurzame link met elkaar, de kans om de inhoud actief mee vorm te geven en de mogelijkheid om de doorstroom naar de arbeidsmarkt te versterken.

5. Conclusie en aanbevelingen

5.2. Aanbevelingen voor het wegwerken van drempels

Het verkrijgen van inzicht in de drempels en hefbomen voor deelname aan hoger onderwijs leverde een reeks aanbevelingen op voor UCLL en andere hoger onderwijsinstellingen, scholen secundair onderwijs, centra voor volwassenonderwijs en jeugdwerk, met als doel het verlagen van barrières en het versterken van ondersteunende factoren voor jongeren in kwetsbare posities.

Hoewel het rapport een breed scala aan aanbevelingen bevat, is het niet de bedoeling om deze allemaal gelijktijdig te implementeren. In plaats daarvan wordt voorgesteld om een gefaseerd plan op te stellen met duidelijke rolverdeling tussen onderwijs, jeugdwerk en beleidsmakers, waarin wordt nagegaan welke aanbevelingen het meest aansluiten bij hun specifieke noden en mogelijkheden. Binnen de vitale coalitie kunnen de aanbevelingen zo gedragen worden opgevolgd.

Aanbevelingen voor UCLL en het hoger onderwijs

1. Voortrajecten en voorbereiding versterken:

- Ontwikkel en promoot zomercursussen of brugtrajecten voor jongeren met een kwetsbaar schoolverleden in het secundair onderwijs, met specifieke aandacht voor begrijpelijk taalgebruik, het omgaan met faalangst en het aanleren van effectieve studievaardigheden.
- Zorg voor continuïteit in ondersteuning bij de overstap van SO naar HO door redelijke aanpassingen te bespreken.
- Laat docenten in alle opleidingen (Pedagogische en sociaal-maatschappelijke opleidingen) studenten bewustmaken van studieloopbaandrempels en hen opleiden tot rolmodellen en ambassadeurs die deze drempels mee helpen wegnemen in de samenleving.

2. Toegankelijke en doelgerichte communicatie:

- Maak het communicatie- en promotiemateriaal visueel en inhoudelijk representatief voor de studentenpopulatie.
- Vermijd teveel jargon en voorzie een vademecum of introductiegids met toegankelijke uitleg van hogeschoolterminologie.
- Zorg dat de communicatie aansluit bij de leefwereld van jongeren: maak brochures helder en toegankelijk, en bied de informatie ook aan in andere formats, zoals korte video's of visuals. Verspreid de boodschap via verschillende kanalen en vormen die jongeren aanspreken.
- Deel informatie over verder studeren met organisaties die samenwerken met jongeren (Dienst Communicatie).

5. Conclusie en aanbevelingen

3. Versterken van inclusie en herkenbaarheid:

- Zet in op diversiteit binnen het docententeam en onder studentambassadeurs.
- Investeer in toegankelijke docenten die beschikken over de juiste pedagogische en didactische competenties om inclusief onderwijs te bieden, zodat alle studenten, ongeacht hun achtergrond of mogelijkheden, zich ondersteund en betrokken voelen.
- Investeer in rolmodellen zoals de A-crew (vanuit dienst Onderwijs & Studenten), zichtbaar aanwezig tijdens infodagen en infosessies. Gebruik echte verhalen die herkenbaar zijn voor de studentenpopulatie.

4. Ondersteuning en begeleiding op maat:

- Organiseer een buddy- of mentorenprogramma voor eerstejaarsstudenten.
- Bied mentale ondersteuning aan en stimuleer een positief zelfbeeld bij studenten.
- Volg afwezigheid direct en persoonlijk op met een gesprek.
- Werk samen met VDAB en Leerwinkel voor het ontwikkelen van een traject voor jongeren die uitvallen, zich heroriënteren of afstuderen, gericht op een vlotte doorstroom naar de arbeidsmarkt.
- Organiseer navormingstrajecten voor graduaatdocenten met focus op pedagogisch handelen.
- Bouw een monitoringsysteem uit om jongeren te volgen tijdens hun eerste jaar HO, met ondersteuning vanuit STUVO.

5. Infrastructuur en praktische toegankelijkheid:

- Onderzoek vervoersdrempels per gemeente (trajectanalyse) en deel toegankelijke routes met toekomstige studenten.
- Zorg voor een inclusieve campusbeleving (bv. een gevarieerd aanbod in het studentenrestaurant, rekening houdend met diverse dieetwensen, gebeds- en of stille ruimtes, uitnodigende ontmoetingsplekken, inclusieve visuele representatie van de campusdiveriteit, inclusieve stageplekken.)

6. Betrekken van de omgeving:

- Organiseer toegankelijke infosessies voor ouders, voor en na inschrijving, met duidelijke taal, gericht op ouders met migratieachtergrond of zonder ervaring met hoger onderwijs.
- Benadruk de meerwaarde van een diploma en de mogelijkheden voor financiële steun tijdens de studie.

5. Conclusie en aanbevelingen

Aanbevelingen voor het secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs

1. Versterken van studiekeuzebegeleiding:

- Bied alle leerlingen, ook van A-finaliteit, begeleide trajecten (bv. voorbereidende modules voor studievvaardigheden, remediëring) aan, gericht op hun motivatie en talenten, en start vroegtijdig gesprekken over vervolgonderwijs.
- Moedig leraren aan om onderbouwd individueel advies te geven, gebaseerd op de talenten en interesses van de jongere, en om daarbij alle mogelijke opties te bespreken zodat zij een volledig beeld hebben voor een goede keuze. Bespreek de doorgroeimogelijkheden en carrièrekansen via hoger onderwijs.

2. Bewustwording en professionalisering van leraren:

- Sensibiliseer leerkrachten over hun invloed op het zelfbeeld van leerlingen (Pygmalion-effect).
- Professionaliseer leraren in studiekeuzebegeleiding.
- Voorzie vormingen over micro-agressies, vooroordelen en divers-sensitieve communicatie.

3. Relatie met ouders versterken:

- Betrek ouders actief bij het studiekeuzeproces en geef hen gerichte en begrijpbare informatie over het hoger onderwijs.

4. Netwerk versterken:

- Organiseer oud-leerlingenavonden en gebruik hun succesverhalen als motiverend instrument.
- Moedig scholen aan om samen te werken met hogescholen en bedrijven gericht op het realiseren van voldoende en toegankelijke stageplekken voor alle leerlingen (met specifieke aandacht voor problematieken van uitsluiting, racisme en discriminatie).

5. Relatie met jongeren:

- Gebruik de bevraging in bijlage om de behoeften van jongeren met betrekking tot verder studeren in kaart te brengen.
- Zet in op individuele trajectbegeleiding.

6. Traject naar campus:

- Bied praktische ondersteuning bij inschrijving, transport en campusbezoek.

5. Conclusie en aanbevelingen

Aanbevelingen voor organisaties en jeugdwerk

1. Vertrouwen en zelfinzicht versterken:

- Werk aan faalangst, angst voor het onbekende en negatieve zelfbeelden via coaching en gesprekken.
- Help jongeren realistische verwachtingen en zelfkennis te ontwikkelen.

2. Ondersteuning op maat bieden:

- Zorg dat begeleiders vertrouwd zijn met het onderwijssysteem, bv. organiseer informatiesessies waarin scholen een duidelijk overzicht van het systeem geven.
- Begeleid jongeren bij administratie, inschrijving en communicatie met scholen.

3. Culturele spanningsvelden erkennen en begeleiden:

- Ondersteun jongeren in het balanceren tussen thuis-, school- en wijkcultuur.
- Werk samen met religieuze sleutelfiguren zoals imams om de studiekeuze te ondersteunen.

4. Outreachend en nabij werken:

- Organiseer infomomenten op locatie, via bestaande vertrouwensrelaties met jongeren.
- Zorg dat jongeren zich welkom en erkend voelen, met aandacht voor hun meertaligheid en thuissituatie.

5. Conclusie en aanbevelingen

5.3. Aanbevelingen voor de structurele verankering van de toolbox

Na de implementatie van twee ondersteuningstrajecten (het eerste volledig opgenomen door het projectteam, het tweede met meer varianten) bleek dat vertrouwenspersonen zoals leerkrachten of begeleiders het best geplaatst zijn om het traject met jongeren te doorlopen. Jongeren uit het volwassenenonderwijs (18+) kozen vaak voor een zelfstandige aanpak, omwille van tijdsgebrek en de zelfstandige leercultuur.

Het ondersteuningstraject is daarom omgevormd tot een toolbox met:

- een zelfstandig pakket voor jongeren
- een begeleiderspakket met extra instructies, bijvragen, werkvormen en timing

Na het doorlopen van de toolbox raden we jongeren aan om een infodag te bezoeken bij de hogeschool waar de richting wordt aangeboden die ze eventueel willen volgen.

Voor de structurele verankering, en op vraag van begeleiders, ontwikkelen we een vast vormingsaanbod voor school- en organisatiebegeleiders, zodat zij het ondersteuningstraject zelfstandig en effectief kunnen uitvoeren. Het is belangrijk om lokale netwerken te versterken door samenwerkingen te ondersteunen bij het opzetten van initiatieven. Zo kan er gewerkt worden op plekken waar de noden zich voordoen, en wordt voorkomen dat alles vanuit één centrale plek geregeld moet worden. Hieronder volgen aanbevelingen voor het implementeren van een ondersteuningstraject dat gericht is op de toeleiding van kwetsbare jongeren naar het hoger onderwijs.

Aanbevelingen voor gebruikers van de toolbox

1. Versterk de samenwerking met scholen en organisaties bij werving en opvolging
 - De betrokkenheid van scholen en begeleidende organisaties is cruciaal voor werving, opvolging en motivatie. Scholen vormen vaak de schakel tussen het ondersteuningstraject, de jongeren en hun context.
 - Organiseer een navorming voor scholen en jeugdorganisaties om kennis te maken met de toolbox.
 - Duid één aanspreekpunt per school aan voor de opvolging van de toolbox.
 - Werk nauw samen met leerlingenbegeleiders of zorgcoördinatoren zodat zij de meerwaarde van de toolbox herkennen.
 - Voorzie een draaiboek/toolkit voor scholen en organisaties om jongeren in het traject te ondersteunen.

5. Conclusie en aanbevelingen

2. Behoud en versterk het korte, intensieve en modulaire karakter van het ondersteuningstraject
 - Een ondersteuningstraject van ongeveer 4 uur werd positief onthaald en sluit goed aan bij de leefwereld van de doelgroep.
 - Houd vast aan 5 à 6 workshops, maar evalueer de timing (bv. rond stageperiodes).
 - Overweeg flexibele momenten (avond, vakantie) voor jongeren in deeltijds of volwassenenonderwijs.
 - Blijf inzetten op één-op-ééncontacten waar nodig.
 - Zet in de verschillende modules diverse werkvormen in die aansluiten bij de leefwereld van de doelgroep, zoals video's, interactieve oefeningen, storytelling en getuigenissen.
3. Betrek ouders en vertrouwenspersonen structureel in het ondersteuningstraject
 - De thuissituatie en ouderverwachtingen zijn vaak bepalend voor studiekeuze en motivatie.
 - Organiseer oudermomenten (bij instap en voorbereiding op hoger onderwijs).
 - Ontwikkel communicatietools voor ouders (visuele infobundels, filmpjes in meerdere talen).
 - Bied individuele oudergesprekken aan bij vragen of bezorgdheden.
4. Bouw systematisch aan een warme overdracht naar het hoger onderwijs
 - De overgang naar het hoger onderwijs blijft een grote stap; een warme overdracht verhoogt de slaagkansen.
 - Stimuleer jongeren om deel te nemen aan een Kick-start van UCLL, begeleid door docenten, studentenbegeleiders en pionierstudenten.
 - Ontwikkel een instroomprocedure met vaste contactpersonen binnen UCLL.
5. Werk drempels weg via gerichte nazorg en vervolgstappen
 - Drempels zoals onzekerheid, gebrek aan zelfkennis, financiële zorgen of discriminatie blijven ook na het ondersteuningstraject bestaan.
 - Bied nazorg aan voor wie niet instroomt in september (herkansingsmomenten, individueel traject).
 - Koppel het ondersteuningstraject aan bestaande steunmaatregelen binnen UCLL (studiebegeleiding, STUVO, brugfiguren).
6. Investeer in systematische monitoring en opvolging van instroom
 - Effectieve instroom vraagt om structurele opvolging.
 - Volg deelnemers op tot en met september (instroommoment).
 - Breng in kaart wie instroomt en wie afhaakt, met redenen.
 - Gebruik de data voor bijsturing en beleidsadvies.

5. Conclusie en aanbevelingen

7. Zorg voor continuïteit door structurele verankering

- Duurzame ondersteuning vraagt inbedding binnen UCLL en bij externe partners.
- Maak het ondersteuningstraject een vast onderdeel van jaarlijkse instroomstrategieën van scholen.
- Reserveer middelen, tijd en personeel binnen UCLL om het ondersteuningstraject blijvend te coördineren en scholen te ondersteunen bij planning, uitvoering en evaluatie van de toolbox.

8. Gebruik van bestaande trajecten

- Sluit waar mogelijk aan bij bestaande initiatieven in de betrokken regio's.
- Bouw verder op bestaande structuren om efficiëntie te verhogen en gebruik te maken van de aanwezige dynamiek en vertrouwensrelaties.
- Maak gebruik van bestaande netwerken om de toegang tot doelgroepen te vergemakkelijken.
- Versterk de relevantie en impact van interventies door in te zetten op continuïteit en samenwerking.
- Voorbeelden hiervan zijn: cross-over, verruim je horizon, SID-in beurs, infodag, dag van de graduaten, openlesdagen... Voorzie een informeel interactiemoment tijdens deze events.

Deze integrale aanpak biedt een stevig kader om de instroom van jongeren in het hoger onderwijs te verhogen, ondersteuning duurzaam te verankeren en de samenwerking tussen onderwijs, jeugdwerk en lokale gemeenschappen te versterken.

6. Vervolgprojecten

Mogelijk vervolgonderzoek binnen LSM

Op basis van de bevindingen en samenwerkingen binnen het LSM-project tekenen zich verschillende pistes af voor vervolgonderzoek en -acties. Deze sluiten aan bij actuele noden in het werkveld, de wensen van partners, en de strategische ambities van UCLL.

1. Verderzetting van de vitale coalitie

De verdere verankering van de vitale coalitie is essentieel. We stellen voor om te onderzoeken op welke manieren deze samenwerking duurzaam kan voortgezet worden. Zijn er bestaande events waarop partners elkaar sowieso tegenkomen, en waar onze doelstellingen geïntegreerd kunnen worden? Indien niet, kunnen we zelf momenten creëren waarop het netwerk samenkomt. Zo blijft de samenwerking levendig én praktijkgericht. Daarnaast is het interessant om te onderzoeken hoe de Leerwinkel Genk de rol van trekker binnen deze vitale coalitie op zich kan nemen, als neutrale en verbindende actor.

2. Nieuwe workshops bij Gigos en Groep INTRO

Een mogelijk onderzoeksspoor is de uitrol en evaluatie van nieuwe workshops rond talenten, interesses en studiekeuze, in samenwerking met organisaties zoals Gigos en Groep INTRO. Deze workshops kunnen bijdragen aan een versterkt ondersteuningsaanbod voor jongeren in kwetsbare situaties.

3. Aanbeveling en/of onderzoek in het volwassenenonderwijs en het secundair onderwijs

Er is nood aan meer transparantie over de onderlinge aansluiting van opleidingen binnen het volwassenenonderwijs, het secundair onderwijs en het hoger onderwijs. Een aanbeveling aan CVO's en secundair onderwijs kan hierbij zijn om dit explicieter te communiceren naar cursisten en leerlingen. Tegelijk kan vervolgonderzoek verkennen hoe deze transparantie momenteel ervaren wordt door cursisten en leerlingen, en wat mogelijke verbeterstrategieën zijn. Ook Leerwinkel Genk kan een belangrijke rol spelen bij het opvangen van studenten van UCLL die afhaken omdat ze merken dat hun studierichting niet de juiste keuze was.

4. Schoolmoeheid

Uit ons onderzoek blijkt dat de jongeren van de betrokken doelgroep van het project een zekere schoolmoeheid ervaren. Dit was ook vaak hun voornaamste reden om niet verder te gaan studeren. Meer onderzoek naar hoe we deze schoolmoeheid zouden kunnen aanpakken is dus wenselijk. Hierbij kan nagegaan worden wat scholen reeds doen om dit tegen te gaan.

6. Vervolgprojecten

5. Bekendmaking, implementatie en opvolging van de toolbox

De eerste stap is om scholen enerzijds op de hoogte te brengen van een bestaande toolbox die jongeren helpt bij het maken van een studiekeuze en anderzijds de noodzaak van deze toolbox te benadrukken. Een tweede stap is de implementatie van de ontwikkelde toolbox in de praktijk (bv in de lessen PAV). Hierbij is professionele navorming en ondersteuning van begeleiders cruciaal – zowel binnen als buiten het onderwijs. We stellen voor om de implementatie en het gebruik van de toolbox verder op te volgen, en hierbij te focussen op structurele verankering in het ondersteuningsaanbod. Ook hier slaan de Leerwinkel Genk en UCLL de handen in elkaar. Naast de toolbox, zal de Leerwinkel het ontwikkelde spel aanbieden in eenzelfde navorming. Vervolgonderzoek kan zich richten op het gebruik van het spel in de praktijk, de doelmatigheid per doelgroep, en hoe het ingezet kan worden bij de toeleiding naar hoger onderwijs.

6. Specifieke focus op NEET-jongeren

NEET-jongeren blijven een bijzonder kwetsbare doelgroep en bleven onderbelicht in huidig onderzoek. Vervolgonderzoek kan zich richten op hun noden en op welke aanpak voor hen werkt. We stellen voor dit via een Delphi-methode te verkennen, om tot gedragen inzichten te komen vanuit verschillende invalshoeken (onderwijs, jeugdzorg, VDAB, welzijn, ...). Stakeholders zoals het CLB, SHW, GTB, AGII, Leerwinkel, jeugdzorg en het maatschappelijk werk zijn belangrijk om de noden van NEET-jongeren te identificeren.

7. Opvolging nieuwe instroom graduaatstudenten UCLL

De opvolging van de instroom van nieuwe graduaatstudenten verdient vernieuwde aandacht omwille van de nieuwe doelgroep. Dit kan gekoppeld worden aan strategische prioriteiten binnen UCLL. Daarbij is het interessant om te kijken naar trajecten na uitval (exitgesprekken), mogelijke heroriëntatie, en toeleiding naar VDAB of andere netwerken. Ook hier kan het werkveld ons helpen om signalen over schooluitval beter te detecteren en op te vangen.

8. Netwerkonderhoud en uitbreiding

Tot slot is het aangewezen om het bestaande netwerk van partners te onderhouden én uit te breiden. Denk bijvoorbeeld aan een verbreding naar Leuven of andere regio's, afhankelijk van overlap in doelgroep en thematiek.

Deze onderzoeks- en actiepunten bieden een sterk vertrekpunt voor de verdere uitrol van het LSM-project en versterken tegelijk de impact op jongeren in kwetsbare posities.

7. Beperkingen project

Hoewel het project Unlocking Potential waardevolle inzichten en een netwerk van betrokken actoren opleverde, kwamen er ook enkele belangrijke beperkingen aan het licht. Zo werd de stem van jongeren in kwetsbare situaties, en in het bijzonder NEET-jongeren, nog onvoldoende structureel betrokken bij het onderzoek en de besluitvorming. Daarnaast ontbreekt een longitudinale opvolging, waardoor de langetermijnpact van het ondersteuningstraject moeilijk te beoordelen is. De evaluatie van de projectactiviteiten baseerde zich voornamelijk op kwalitatieve feedback, zonder een concrete meting van de invloed op de instroom in het hoger onderwijs.

Het aantal deelnemende jongeren bleef beperkt, wat deels te verklaren is door de hoge werkdruk in scholen. Bovendien gaven sommige scholen aan dat ze al voldoende ondersteuning boden, waardoor de noodzaak van extra initiatieven minder werd ingezien. De projectmatige en tijdsgebonden aanpak bracht bijkomende risico's met zich mee voor de duurzaamheid van opgebouwde netwerken en kennisdeling. Organisatorische uitdagingen, zoals een hoge uitval bij proeftrajecten, complexe planning met scholen en een te algemene, tijdsintensieve aanpak, bemoeilijkten de betrokkenheid van zowel jongeren als begeleiders.

Binnen het ondersteuningstraject bleek het oorspronkelijke format onvoldoende aan te sluiten bij de praktijk, waardoor herwerking noodzakelijk was. Tegelijkertijd werd duidelijk dat er een grote behoefte bestaat aan een persoonlijke aanpak en gerichte ondersteuning voor docenten, al blijft het verdelen van verantwoordelijkheden tussen partners een complexe uitdaging.

Voor een duurzame verankering van het ondersteuningsaanbod is het essentieel om te werken aan een heldere rolverdeling, ondersteund door een neutrale procesbegeleider en voortdurende netwerkbouw. Deze beperkingen onderstrepen het belang van verdere uitwerking en borging, met aandacht voor organisatorische, inhoudelijke en contextuele factoren, zodat de ondersteuning van jongeren in kwetsbare situaties in de regio Limburg maximaal kan renderen.

8. Bronnen

Bronvermelding:

- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Dewulf, Luk. 2015. Ik kies voor mijn talent. Van Duuren Psychologie.
- Instrument. Beschrijving Talent. Learning Spirit.
https://learningspirit.nl/sites/default/files/Talenten%20beschrijving_1.pdf
- Poeze, M., Calleeuw, H., Dejonckheere, P., & Teijssen, E. (2021). Diversiteit in het hoger onderwijs: Onderzoek naar de instroom en doorstroom van studenten met een migratieachtergrond in het hoger onderwijs [Diversity in higher education: Research into the inflow and outflow of students with a migration background in higher education]. Katholieke Hogeschool VIVES.
- Santman, Michael. Talententest. Anders denken. Coaching and training.
<https://andersdenken.nu/wp-content/uploads/2017/04/25talententest.pdf>
- Talentenwerkboek: werken vanuit je talent. November 2011. Vlaamse overheid AGO ontwikkeling en inzetbaarheid.
<https://cdn.nimbu.io/s/596mlap/assets/Talentwerkboek%20Vlaamse%20overheid.pdf>

9. Bijlagen

[9.1. Gespreksleidraad](#)

[9.2. Poster van drempels](#)

[9.3. Gesprekken met stakeholders](#)

[9.4. Gesprekken met jongeren](#)

[9.5. Gesprekken met onderwijsinstellingen](#)

[9.6. Onderwijsinstellingen bevraagd](#)

[9.7. Overzicht eerste ondersteuningstraject](#)

[9.8. Overzicht tweede ondersteuningstraject](#)

[9.9. Toolbox](#)

[9.10. Bevraging intake jongeren](#)

[9.11. SMART-draaiboek: Organisatie van een Netwerkevent](#)

[9.12. Stappenplan voor structurele verankering](#)

[9.13. Reflectiefiches rollen UCLL en partners](#)

9.1 Gespreksleidraad

1. Welkom en inleiding

- Voorstelling onderzoeker(s)
 - Onderzoeker 1: moderator
 - Onderzoeker 2: notulist
- Toelichting 'Unlocking Potential'; thema's van het gesprek
- Wij werken momenteel aan een project in het kader van Limburg Sterk Merk, gefinancierd door de provincie Limburg, waarbij we het verhogen van de instroom en succesvolle doorstroom en uitstroom van 'locked potentials' ambiëren.
- We beogen hierbij jongeren die zich in kwetsbare situaties bevinden, die momenteel niet of beperkt bereikt worden door het hoger onderwijs (de graduaatsopleidingen van UC Limburg in het bijzonder) en wiens talent mogelijks/waarschijnlijk onvoldoende benut wordt. We zetten in op drie concrete groepen: (1) jongeren uit de leeftijdscategorie 5de/6de middelbaar, (2) NEET (Not in Education, Employment or Training) jongeren en (3) jongeren die na uitval in het hoger onderwijs doorgestroomd zijn naar de arbeidsmarkt (tewerkgesteld zijn in bedrijven).
- Motivatie voor keuze deelnemers (waarom hebben wij u uitgenodigd)
- Aangezien jullie nauw samenwerken met onze doelgroep, zouden we graag met jou, je collega's en de jongeren binnen jullie werking een gesprek voeren over de drempels die de deelname van deze jongeren aan het hoger onderwijs belet. Onder meer op basis van jullie bijdrage willen we (in samenwerking met de dienst studentenbeleid) een aanbod uitwerken, gericht op het bereik, de ondersteuning en de doorstroom naar het hoger onderwijs en op die manier meer gelijke onderwijskansen realiseren voor alle jongeren.
- Enkele praktische afspraken: vertrouwelijkheid, willen ieders mening, geen goed of fout antwoord
- Vraag om notities te mogen opschrijven, toestemming vragen voor opname
- Doel onderzoek toelichten: in opdracht van LSM ontwikkelen we een opleidingstraject voor jongeren in Limburg
- Informatie: gesprek ten allen tijden stopzetten, eerste resultaten leggen we voor aan de stakeholders (na de zomer)

2. Presentatie van bevindingen uit de verkenning

Door eerdere projecten en aanvullend onderzoek hebben we een aantal drempels gevonden die een centrale rol spelen bij de uitstromen van studenten. Raadpleeg de drempel op de volgende pagina.

3. Acties

Het is belangrijk dat dit onderzoek zich niet alleen richt op de drempels, maar ook op lopende initiatieven. Zo kunnen we kijken hoe we samen kunnen werken om ons draagvlak te versterken en wat we deze doelgroep kunnen bieden.

9.1 Gespreksleidraad

Drempels voor gesprekken met organisaties en jongeren

1. Voortrajecten
 1. Turbulente voortrajecten (watervalsysteem)
 2. Voortrajecten die onvoldoende voorbereiden op HO (bv bso)
2. Geen ondersteuning van familie/vrienden
3. Verwachtingen van ouders
 1. Te hoog, onrealistisch
 2. Gezin stichten dus gaan werken
4. Studiekeuze
 1. Gebrek aan info
 2. Extrinsieke motivatie
 3. Hoofddoek kunnen dragen
5. Discriminatie
 1. Stageplaats
 2. Micro-agressies
 3. Hoofddoek
6. Relatie leraren SO
 1. Lage verwachtingen
7. Taal
8. Gebrek aan etnisch culturele diversiteit in HO
 1. Gebrek aan verbondenheid
 2. Gebrek aan diversiteit in docentenkorps en onder studenten
 3. Gebrek aan diversiteit in vakinhouden (dekoloniseren curriculum)
9. Persoonlijke en emotionele problemen
 1. Financieel
 2. Praktisch
 3. Negatief zelfbeeld
 4. Gezin/broertjes of zusjes (extra verplichtingen)

9.1 Gespreksleidraad

VRAGEN-Organisatie

1. Welkom en inleiding

- Wat is jouw naam?
- Binnen welke organisatie werk je?
- Welke functie in de organisatie? Werk je hier al lang?
- Waarom is dit thema belangrijk voor jou en/of jouw organisatie?
- Wil je graag een verdere samenwerking met UCLL/O&S?

2. Presentatie van bevindingen uit de verkenning

- Wie is deze doelgroep voor jou, jouw organisatie?
- Welke drempels herken je? Welke drempels komen het vaakst aan bod?
- Zijn er concrete voorbeelden die je kan geven? Op welke manier spelen deze drempels een concrete rol in het leven de jongeren? (story telling!)
- Merk je nog andere drempels op in het werken de jongeren?
- Welke actoren kunnen drempels wegnemen? Wat hebben jongeren nodig om de stap naar het hoger onderwijs (en meer specifiek de graduaatsopleidingen) te zetten? Wie kan hier een taak in opnemen? Bv. welke drempels kunnen de scholen wegnemen? En andere actoren?
- Welke drempels kan UCLL wegnemen? Hoe?

3. Acties

- Helpen jullie ze om drempels te verlagen/weg te werken? Welke?
- Welk concreet initiatief bieden jullie aan? Wat doen jullie al? Wat werkt er? Wat werkte niet?
- Werk je samen met andere organisaties?
- Hoe werken jullie samen om drempels te verlagen?

9.1 Gespreksleidraad

VRAGEN-Jongeren

1. Welkom en inleiding

- Zou je graag meedoen?
- Wat is jouw naam, leeftijd
- Ben je leerling/student/werkende?
- Binnen welke gemeente woon je?

2. Presentatie van bevindingen uit de verkenning

- Welke drempels, moeilijkheden herken jezelf? Waarom zou je de stap zetten naar het hoger onderwijs en waarom niet? (Is het financieel een probleem?)
- Zijn er concrete voorbeelden die je kan geven? Op welke moeilijkheden, twijfels bots je zelf als het over verder studeren gaat? (story telling!)
- Zijn er nog andere moeilijkheden die maken dat je niet gaat verder studeren?
- Door ons onderzoek (negatieve mindset/toekomstbeeld/zelfbeeld)....Waarom die mindset? Wat zou jullie kunnen motiveren om wel verder te studeren? Wat verwacht je van het leven? Wat wil je bereiken? Wat wil je doen? Waar ben je goed in?
- Denk je aan verder studeren? Ben je voor info aan het zoeken? Waarom niet? Waarom wel?
- Heb je van graduaatsopleiding gehoord? Andere richtingen? Wat zou je kunnen helpen om toch een opleiding in de hogeschool te gaan volgen? Wat heb je daarvoor nodig? En wie zou dat kunnen geven (de school, de overheid, organisatie...)?
- Waarom is er een gebrek van info? Welke info krijg je informatie op school over verder studeren? Is die informatie duidelijk? Zou je andere informatie willen krijgen?
- Raden leerkrachten je aan om verder te studeren?
- Ken je veel mensen in jouw omgeving die verder studeren na het secundair?
- Heb je met familie, vrienden al eens gesproken over verder studeren?
- Wat zou je kunnen helpen om een studie aan het HO te kunnen aanvatten?

3. Acties

- Welke organisaties helpen je om deze drempels te verlagen?
- Hoezo? Welk concreet initiatief doen ze?

9.1 Gespreksleidraad

Drempels voor gesprekken met scholen

Vanuit eerder onderzoek:

1. Voortraject
 1. Turbulente voortrajecten (watervalsysteem)
 2. Onvoldoende voorbereiden op HO (BSO)
2. Verwachtingen van ouders
 1. Te hoog, onrealistisch
 2. Gezin stichten dus gaan werken
3. Relatie leraren SO
 1. Lage verwachtingen
 2. Geen geloof/ondersteuning
4. Persoonlijke problemen
 1. Financieel
 2. Praktisch
 3. Negatief zelfbeeld (vooral dit)
 4. Gezin/broertjes of zusjes (extra verplichtingen) - zie Verantwoordelijkheden thuis

Vanuit gesprekken met organisaties:

1. Gebrek aan info van HO - UCLL
 1. Taaljargon – bv studiepunten
 2. Praktische info voor ouders
2. Ervaring in SO
 1. Niet thuis voelen
 2. Schoolmoe
 3. Deviant gedrag
3. Verantwoordelijkheden thuis
 1. Zaak overnemen
 2. Zorgen voor familie
4. Toekomstbeeld
 1. Onrealistisch beeld van de werkelijkheid – bv drugsmilieu
 2. Studeren niet nodig/prioritair - Ander begrip van status
5. Gebrek aan zelfkennis
 1. Faalangst – schrik voor het onbekende
 2. Bewegen tussen drie culturen (school, thuis en wijk) – spanningen

9.1 Gespreksleidraad

VRAGEN-Scholen

1. Welkom en inleiding

- Wat is jouw naam?
- Binnen welke school werk je?
- Welke functie in de school? Werk je hier al lang?
- Waarom is dit thema belangrijk voor jou en/of jouw school?
- Wil je graag een verdere samenwerking met UCLL/O&S?

2. Presentatie van bevindingen uit de verkenning

- Wie is deze doelgroep voor jou, jouw school?
- Welke drempels herken je? Welke drempels komen het vaakst aan bod?
- Zijn er concrete voorbeelden die je kan geven? Op welke manier spelen deze drempels een concrete rol in het leven de jongeren?
- Merk je nog andere drempels op in het werken de jongeren?
- Welke actoren kunnen drempels wegnemen? Wat hebben jongeren nodig om de stap naar het hoger onderwijs (en meer specifiek de graduaatsopleidingen) te zetten? Wie kan hier een taak in opnemen? Bv. welke drempels kunnen de jongerenorganisaties wegnemen? En andere actoren?
- Welke drempels kan UCLL wegnemen? Hoe?

Drempels:

Voortraject

- Ken je succesverhalen van mensen die van BSO naar HO gingen?

Verwachtingen van ouders

- Hoe zou je de band met ouders beschrijven?
- Hoe worden zij betrokken in het proces van verder studeren?

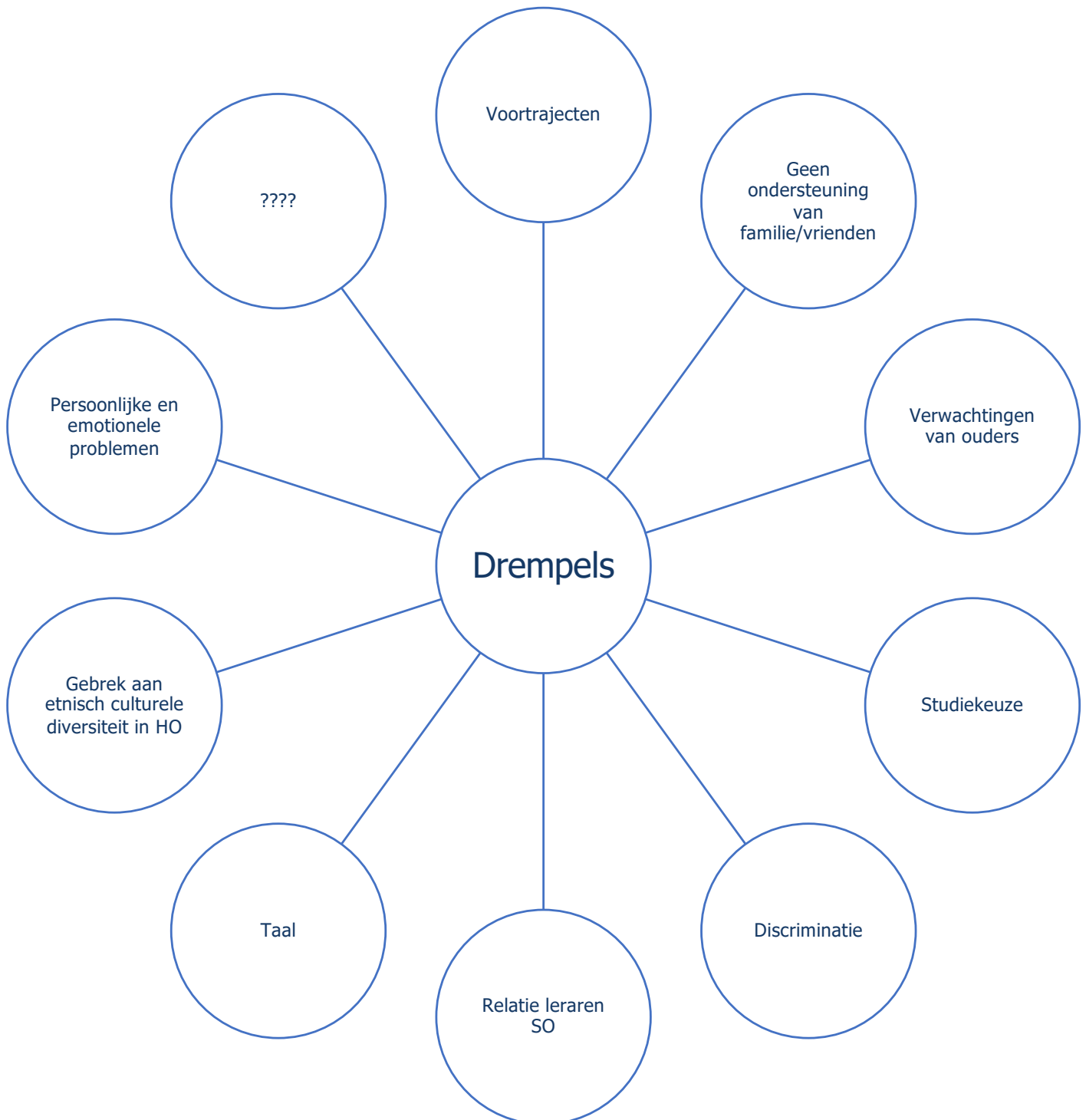
Gebrek aan info van HO

- Hoe worden ze voorbereid? Hoe maken ze hun studiekeuze?
- Welke hulp hebben ze nodig? Samenwerking met UCLL/PXL?
- Infodagen
- Waarom is er een gebrek van info? Welke info? Krijgen ze informatie op school over verder studeren? Is die informatie duidelijk? Zouden ze andere informatie willen krijgen?

3. Acties

- Helpen jullie ze om drempels te verlagen/weg te werken? Welke?
- Welk concreet initiatief bieden jullie aan? Wat doen jullie al? Wat werkt er? Wat werkte niet?
- Werk je samen met andere scholen/organisaties?
- Hoe werken jullie samen om drempels te verlagen?

9.2 Poster van drempels

9.3 Gesprekken met stakeholders

#	Organisaties en projecten	Datum interview	Regio
1	OverKop/Arktos Beringen	07 juni 2023	Beringen
2	JAC Beringen	07 juni 2023	Beringen
3	Internationaal Comité	08 juni 2023	Genk
4	Arktos Hasselt	09 juni 2023	Hasselt
5	Pep! Genk	14 juni 2023	Genk
6	Gigos	14 juni 2023	Genk
7	Stad Genk (Dienst opgroeien/jeugddienst)	19 juni 2023	Genk
8	LEVL	26 juni 2023	Vlaanderen
9	Habbekrats Sint-Truiden	11 juli 2023	Sint-Truiden
10	TALim	12 juli 2023	Genk, Beringen en Maasmechelen
11	Voetbalclub Beringen	13 juli 2023	Beringen
12	Thebe vzw Maasmechelen	14 juli 2023	Maasmechelen
13	Straathoekwerker (Sint-Truiden)	16 augustus 2023	Sint-Truiden
14	De Oever Hasselt	21 augustus 2023	Hasselt
15	Straathoekwerker (Houthalen)	25 augustus 2023	Houthalen-Helchteren
16	Huis van het kind	28 augustus 2023	Maasmechelen
17	OCMW	6 september 2023	Houthalen-Helchteren
18	ESF Transitietrajecten	21 september 2023	Genk
19	Cement Beringen	22 september 2023	Beringen
20	Yesil Cami (moskee)	25 september 2023	Houthalen
21	Jeugdwelzijnswerker	25 september 2023	Houthalen
22	TALim Beringen	30 september 2023	Beringen
23	Gigos (motivatie coaches)	6 oktober 2023	Genk
24	TALim Genk	7 oktober 2023	Genk
25	Fatih moskee	12 oktober 2023	Beringen
26	Leerwinkel Genk	17 oktober 2023	Genk
27	In Current	17 oktober 2023	Genk
28	Habbekrats Hasselt	18 oktober 2023	Hasselt

9.4 Gesprekken met jongeren

#	Organisatie waar jongeren aanwezig waren	Aantal jongeren betrokken in interview	Datum interview	Regio
1	OverKop/JAC huis	5	07 juni 2023	Beringen
2	Individueel gesprek (In Current/OverKop Kwadraat/UCLL alumna)	1	26 juni 2023	Genk
3	Habbekrats Sint-Truiden	5	11 juli 2023	Sint Truiden
4	GroepIntro	3	28 juni 2023	Genk
5	Individueel gesprek (van straathoekwerker)	1	6 september 2023	Houthalen - Helchteren
6	VZW Thebe	12	14 september 2023	Maasmechelen
7	CVO Qrios - Genk	21	22 september 2023	Genk
8	Arktos/OverKop	4	22 september 2023	Beringen
9	Individueel gesprek (Arktos/OverKop)	1	22 september 2023	Beringen
10	Individueel gesprek (Arktos/OverKop)	1	22 september 2023	Beringen
11	Gigos	2	6 oktober 2023	Genk
12	Habbekrats	7	18 oktober 2023	Hasselt
13	Overkop 24 huis	12	23 oktober 2023	Hasselt
14	CVO - Hasselt	7	23 november 2023	Haselt
15	CVO Qrios - Maasmechelen	6	27 november 2023	Maasmechelen
	Total	88		

9.5 Gesprekken met onderwijsinstellingen

#	Onderwijsinstelling	Datum interview	Gemeente
Secundaire scholen			
1	HAST Katholieke Onderwijs Hasselt	20 oktober 2023	Hasselt
2	HASP – O Katholiek Onderwijs Sint-Truiden	24 oktober 2023	Sint-Truiden
3	Atlascollege Genk (Techniek & Innovatie)	16 november 2023	Genk
4	Campus De Helix Maasmechelen	23 november 2023	Maasmechelen
5	Sint Fransiscuscollege Heusden Zolder	23 november 2023	Heusden - Zolder
6	Spectrumcollege	30 november 2023	Beringen en Lummen
Centra voor Volwassenenonderwijs			
1	CVO Qrios	25 augustus 2023	Overkoepelend
UCLL –graduaten			
1	Opleidingsverantwoordelijke Graduaat Sociaal-cultureel Werk, Maatschappelijk Werk en Orthopedagogische Begeleiding Limburg	27 februari 2024	Campus Hasselt
2	Opleidingsverantwoordelijk – graduaten Management	27 februari 2024	Campus Diepenbeek
3	Coördinator – graduaat Orthopedagogische Begeleiding	27 februari 2024	Campus Hasselt
4	Opleidingsverantwoordelijk – graduaat elektromechanische systemen & heating, ventilation and air conditioning (HVAC)	4 maart 2024	Campus Diepenbeek
5	Coördinator – graduaat Internet of Things & Hernieuwbare energiesystemen	4 maart 2024	Campus Diepenbeek

9.6 Onderwijsinstellingen bevroagd

#	Onderwijsinstelling	Aantal reacties	Datum bevraging	Gemeente
Ondersteuningstraject 1				
1	HAST Katholieke Onderwijs Hasselt	87	20 oktober 2023	Hasselt
2	Online avond infosessie	8 (van Qrios)	21 maart 2024	Online
3	Online middag infosessie	14 (van scholen)	22 maart 2024	Online
	Totaal: Ondersteuningstraject 1	109		
Ondersteuningstraject 2				
1	Technisch Instituut Sint Jozef	27	24 oktober 2024	Bilzen
2	Spectrumcollege	67	12 december 2024	Beringen en Lummen
3	Campus De Helix Maasmechelen	17	4 februari 2025	Maasmechelen
4	CVO-Qrios	26	14 januari 2025	Hasselt
		33	16 januari 2025	
5	CVO-Cursa	38	11 februari 2025	
	Totaal: Ondersteuningstraject 2	208		

9.7 Overzicht eerste ondersteuningstraject

Sessie 1: Infosessie				
#		Aantal aanwezig	Datum	Gemeente
1	Online avond infosessie	4 leerlingen 3 leerlingenbegeleiders	21 maart 2024	Online
2	Online middag infosessie	6 leerlingen 2 leerlingenbegeleiders	22 maart 2024	Online
	Totaal	10 leerlingen 5 leerlingenbegeleiders		
Sessie 2: Identiteit				
#	Onderwijsinstelling	Aantal aanwezig	Datum	Gemeente
1	Campus De Helix Maasmechelen	3	16 april 2024	Maasmechelen
2	Sint Fransiscuscollege Heusden Zolder	3	17 april 2024	Heusden Zolder
3	Spectrumcollege	5	19 april 2024	Beringen en Lummen
4	HAST Katholieke Onderwijs Hasselt	2	25 april 2024	Hasselt
5	CVO Qrios	5	27 april 2024	Hasselt
	Totaal	18		
Sessie 3: Kennismaking UCLL				
#	Campus	Aantal aanwezig	Datum	Gemeente
1	Campus Hasselt	2	25 juni 2024	Hasselt
2	Campus Diepenbeek	1	25 juni 2024	Diepenbeek
	Totaal	3		

9.8 Overzicht tweede ondersteuningstraject

Infosessie				
#	Onderwijsinstelling	Aantal formulieren ingevuld	Datum	Gemeente
1	Technisch Instituut Sint Jozef	27	24 oktober 2024	Bilzen
2	Spectrumcollege	67	12 december 2024	Beringen en Lummen
3	Campus De Helix Maasmechelen	17	4 februari 2025	Maasmechelen
4	CVO-Qrios	26	14 januari 2025	Hasselt
		33	16 januari 2025	Hasselt
5	CVO-Cursa	38	11 februari 2025	Hasselt
Begeleide workshops door onderzoekers				
	Workshop	Aantal aanwezig	Datum	Gemeente
	1 & 2	3	21 februari 2025	Hasselt
	3 & 4	2	20 maart 2025	Hasselt
Begeleide workshops door leerkrachten				
#	Onderwijsinstellingen	Aantal aanwezig	Datum	Gemeente
1	Spectrumcollege	101	25 juni 2024	Hasselt
2	Campus de helix	5	25 juni 2024	Diepenbeek
Zelfstandig				
#	Onderwijsinstellingen	Aantal aanwezig	Datum	Gemeente
1	CVO-Qrios	7	n.v.t.	n.v.t.

9.9 Toolbox

UNLOCKING POTENTIAL TOOLBOX

Voor jongeren op weg naar hun studiekeuze

WAT IS DEZE TOOLBOX?

Een interactieve toolbox om jongeren te ondersteunen bij het maken van hun studiekeuze. Gebaseerd op onderzoek én praktijkervaring, helpt deze toolbox jongeren om:

- 🔍 hun **talenten te ontdekken**
- 💡 hun **zelfinzicht te vergroten**
- 🎓 de **stap naar het hoger onderwijs te verkleinen**

👉 De toolbox kan op twee manieren worden doorlopen:

- **Begeleid** door leerkrachten, trajectbegeleiders of jeugdwerkers
- **Zelfstandig** door jongeren of cursisten

💡 Dankzij deze flexibiliteit kan elke jongere op eigen tempo en met passende ondersteuning deelnemen.

SESSIE-OVERZICHT

🌱 Sessie 1: Wie ben jij?

Een reis van verleden naar heden. Denk na over wie je was, bent en wilt zijn.

🌟 Sessie 2: Iedereen heeft een talent. Maar hoe ontdek je die?

Wat zijn jouw talenten en hoe ontdek je ze?

🕒 Sessie 3: Studiekeuze

Wat past bij jou en hoe kies je?

🎓 Sessie 4: Het leven als student!

Verken het studentenleven en ontdek de diensten van UCLL.

📍 Gebaseerd op het project **Unlocking Potential** in de Limburgse mijngemeenten

👥 UCLL Expertisecentrum Inclusive Society

Voor wie?

- Voor jongeren (in het secundair onderwijs of volwassenenonderwijs) én hun begeleiders:
- Leerkrachten
- Trajectbegeleiders
- Jeugdwerkers

*Laat je inspireren, ontdek je talent,
en bouw aan je toekomst.*

Begeleidersfiche

Sessie 1: Wie ben jij? Een reis van verleden naar heden

Definitie 'identiteit': Wie ben jij? Je identiteit wordt gevormd door hoe je eruitziet, denkt, voelt en hoe jij en anderen jou zien.

Deze sessie helpt je nadenken over wie je was, bent en wilt zijn.

Doe je dit alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal	Methodiek
Check-in	Brainstorm identiteit	5 min	PC/gsm/ papier/ pen	- Antwoorden via Wordcloud/Mentimeter/ Padlet/bord/post-its - Bespreek antwoorden
1) Verleden	Wie was ik? a. Vragen + bespreking, omcirkel	20 min	Papier, pen	- Kies vragen en bespreek de antwoorden in groepjes of per twee. - Maak van tevoren groepjes en laat ze vragen kiezen en beantwoorden.
2) Heden	Wie ben ik? a. Cirkel b. Foto's c. Voorwerpen d. Muziek	15 min	Papier, pen, gsm/PC, voorwerpen	- Vul de cirkel aan met enkele woorden - Kies 3 foto's - Kies 3 voorwerpen - Kies 1 lied
	Wie ben ik voor anderen? a. Bevraging klasgenoot b. Bevraging dierbare	15 min	Papier, pen	- Stel enkele vragen aan een klasgenoot en noteer de antwoorden - Stel deze vragen aan iemand dat jou goed kent - Vergelijk de antwoorden
3) Toekomst	Wie kan of wil ik zijn? a. Over 5 jaar	10 min	PC, gsm	- Zoek drie foto's op het internet die jouw toekomstbeeld tonen
Check-out	Identiteit samengevat	5 min		- Maak een samenvatting van wat je besprak in deze sessie

Begeleidersfiche

Oefening	Notities
Check-in	Brainstorm identiteit. Gebruik deze check-in om de toon van de sessie te zetten. Dit is hét moment om nieuwsgierigheid en zelfbewustzijn te stimuleren. Er is ruimte voor iedereen om over zichzelf te vertellen. Zorg ervoor dat het een veilige plek is waar iedereen respectvol met elkaar omgaat.
1) Verleden	Wie was ik? Vragen + bespreking Blijf positief en moedig deelnemers aan om oprecht te antwoorden. We vroegen hen om drie vragen te beantwoorden, maar als er tijd overblijft, bespreek gerust ook de andere vragen. Stimuleer daarbij langere antwoorden, want die helpen straks bij het kiezen van vijf kernwoorden. <u>Mogelijke bijvragen:</u> • Waarom zeg je dat? • Wat bedoel je precies? • Kan je dit uitleggen? • Wat zegt dit over jou? • Vraag erkenning bij de andere leerlingen (indien gewenst).
2) Heden	Wie ben ik? - Cirkel - Foto's - Voorwerpen - Muziek Kies, afhankelijk van de beschikbare tijd, hoeveel antwoorden je wil bespreken. Pols of iemand iets wil delen en geef zelf eventueel een voorbeeld om het gesprek op gang te brengen. Wie ben ik voor anderen? - Bevraging klasgenoot - Bevraging dierbare Dit thema kan wat abstract aanvoelen, dus neem er zeker voldoende tijd voor. Het kan waardevolle inzichten opleveren, want deelnemers krijgen zelden de kans om dit soort feedback te ontvangen. Vaak laat het zien wie mensen écht zijn en wat ze belangrijk vinden.
3) Toekomst	Wie kan of wil ik zijn? - Over 5 jaar Als je tijdschriften ter beschikking hebt, kan dit een originele werkvorm zijn om in te zetten. Zorg er wel voor dat elke afbeelding duidelijk wordt omschreven of laat de afbeelding aan elkaar zien, zeker wanneer je foto's online gebruikt. Mogelijk bijvragen: • Zijn er overeenkomsten of verschillen tussen de foto's? • Was dit een makkelijke of moeilijke oefening? • Denk je dat dit anders zou zijn geweest als je dit 2 jaar geleden had gedaan? Of 5 jaar geleden? • Denk je dat dit anders zal zijn als je dit over 2 jaar doet? Of 5 jaar?
Check-out	Identiteit samengevat Rond positief af, zodat iedereen uitkijkt naar de volgende sessie. Laat deelnemers elkaar versterken in hun antwoorden en geef waar nodig wat extra diepgang in gesprek.

Sessie 1: Wie ben jij?

Een reis van verleden naar heden

Definitie 'identiteit': Wie ben jij? Je identiteit wordt gevormd door hoe je eruitziet, denkt, voelt en hoe jij en anderen jou zien.

Deze sessie helpt je nadenken over wie je was, bent en wilt zijn.

Doe je dit alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal
Check-in	Brainstorm identiteit	5 min	PC/gsm/ papier/ pen
1) Verleden	Wie was ik? Vragen + bespreking Omcirkel	20 min	Papier, pen
2) Heden	Wie ben ik? a. Cirkel b. Foto's c. Voorwerpen d. Muziek	15 min	Papier, pen, gsm/PC, voorwerpen
	Wie ben ik voor anderen? a. Bevraging klasgenoot b. Bevraging dierbare	15 min	Papier, pen
3) Toekomst	Wie kan of wil ik zijn? a. Over 5 jaar	10 min	PC, gsm
Check-out	Identiteit samengevat	5 min	

Check-in

Wat betekent '**identiteit**' voor jou? Denk na over wie je bent, wat je belangrijk vindt, en hoe jij jezelf en anderen jou zien.

1) Verleden

- a. Kies minstens **drie vragen** uit de lijst hieronder en beantwoord ze (hardop, op papier, of in gedachten). Bespreek daarna je antwoorden.
- Wat heb je van je ouders **geleerd**? (bv. Eerlijk zijn, mensen helpen...)
 - Wat is jouw **plek** in het gezin? Hoe voel jij je thuis?
 - Hoe was het gezin waarin je **opgroeide**?
 - Wat voor **kind** was je?
 - Hoe vond je **school**?
 - Welke (positieve en negatieve) **eigenschappen** hebben jou geholpen?
 - Hoe ging het in **je leven** met studie, werk en relaties?
 - Wat waren **hoogte-** en **dieptepunten** in je leven?
 - Welke **belangrijke keuzes** heb je gemaakt? Wat waren de **gevolgen**?
 - Waar **droom(de)** je van?

Antwoorden:

Kies **vijf woorden** uit je eerdere antwoorden of uit dit gesprek die voor jou belangrijk zijn en noteer ze.

Woorden:

--	--	--	--	--

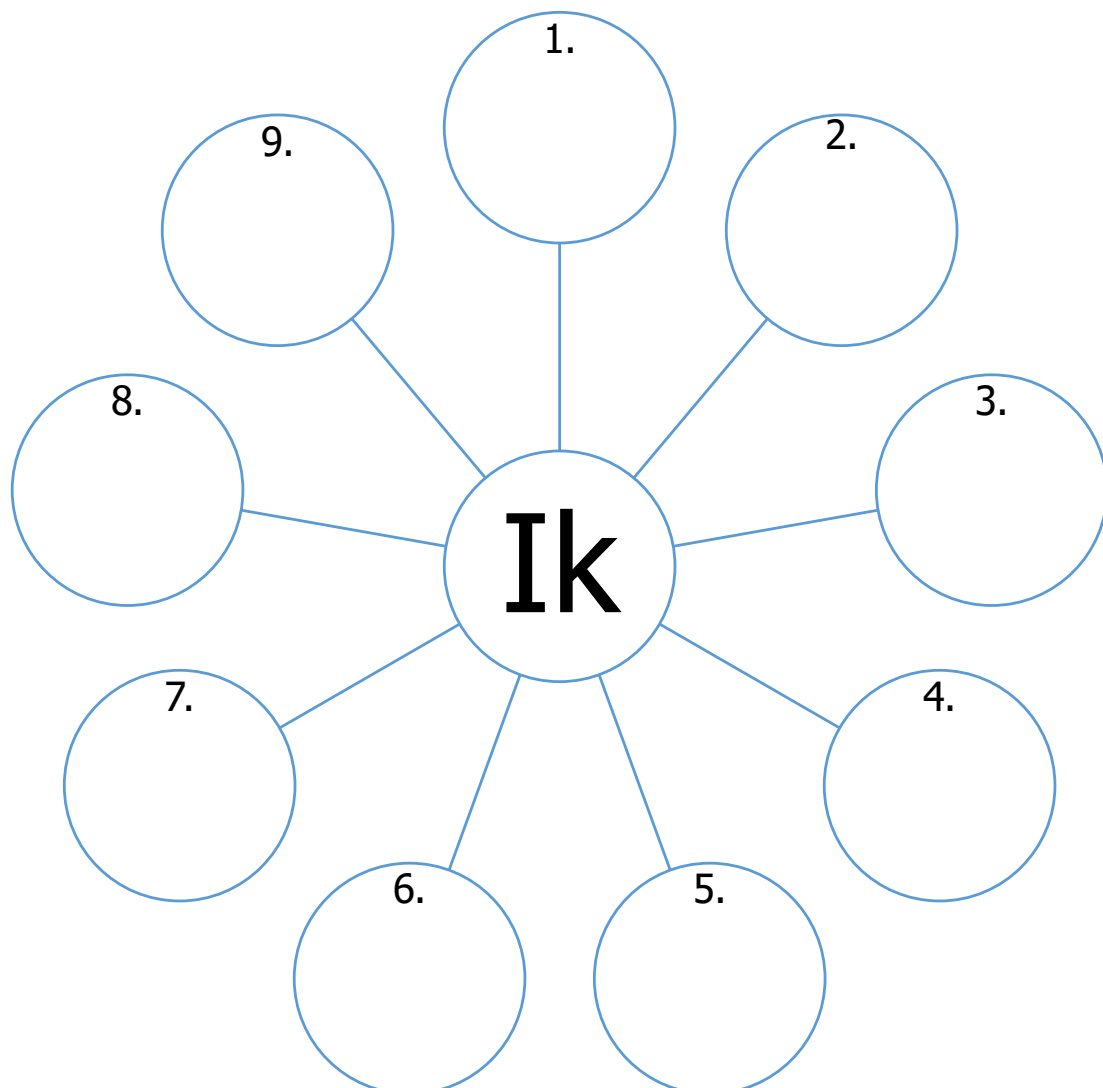
2) Heden

Wie ben ik?

- a. Schrijf **één woord** op dat jou goed beschrijft en noteer dit in een cirkel.
1. Wat is je hobby of sport?
 2. Welk werk doe je (bijvoorbeeld vakantiewerk)?
 3. Wat zijn je interesses? Wat doe je graag?
 4. Wat doe je liever niet?
 5. Wie zijn belangrijk voor jou?
 6. Welke studie doe je?
 7. Wat vind je belangrijk dat anderen over jou weten?
 8. Waar ben je bang voor? Wanneer ben je ongelukkig?
 9. Welk zintuig gebruik je het meest (horen, zien, ruiken, voelen, proeven)?

Vul de cirkels in (één cirkel per woord voorzien).

b. Kijk in je galerij (gsm) en kies **drie foto's** van plekken, mensen of momenten die belangrijk voor je zijn. Waarom koos je deze foto's? Bespreek dit samen.

Foto	Omschrijf de foto	Waarom gekozen?
Foto 1		
Foto 2		
Foto 3		

c. Als je straks thuis komt, welke **drie dingen** pak je als eerste? Wat zegt dat over jou? Alternatief: wat zit er in je rugzak/handtas?

Voorwerp	Omschrijf het voorwerp	Waarom gekozen?
Voorwerp 1		
Voorwerp 2		
Voorwerp 3		

c. Welk liedje spreekt jou het meest aan? Waarom?

Lied: titel	Waarom gekozen?

UCLL
HOOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

Wie ben ik voor anderen?

a. Vraag aan een klasgenoot:

- Hoe sta ik in het leven volgens jou? / Hoe zie jij mij in het leven? Noteer de antwoorden in enkele woorden.
- Waarvoor zou je me bellen?
- Hoe zou je mij omschrijven?

Antwoorden:

b. Stel deze vragen aan **drie** belangrijke mensen in je leven. Zijn de antwoorden hetzelfde of verschillend?

3) Toekomst

Wie kan of wil ik zijn?

Waar wil je over 5 jaar staan? Zoek drie foto's op het internet die dit beeld illustreren. Plak de foto's in het document. Alternatief: zoek drie foto's in een tijdschrift en knip uit.

Foto	Omschrijf de foto	Waarom gekozen?

Check-out

Kies **drie** woorden die je identiteit samenvatten en helpen richting te geven aan je toekomst. Deze oefening helpt je om meer inzicht te krijgen in jezelf en je doelen!

Identiteit 1:	Identiteit 2:	Identiteit 3:

Begeleidersfiche

Sessie 2: Iedereen heeft een talent. Maar hoe ontdek je die?

Definitie 'talent': Een talent is een natuurlijke aanleg of vaardigheid om iets goed te kunnen, vaak zonder veel moeite of training.

Deze sessie helpt je nadenken over wat talenten zijn en hoe je je talenten kunt ontdekken.

Doe je dit alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal	Methodiek
Check-in	Terugblik: Identiteit a. Discussie b. Rolmodel	10 min	Papier, foto's/ voorwerpen	- Voer een gesprek over de sessie 'identiteit' - Beantwoord de vragen
1) Wat is talent?	Wat is talent? a. Definitie b. Voorbeelden	10 min	PC/gsm, Papier, pen	- Kijk naar de video - Lees de omschrijving - Schrijf een voorbeeld op
2) Bewust worden van je talent(en)	Wie ben ik? a. Tabel b. Groene/rode momenten	25 min	Papier, pen	- Noteer een kruisje - Beschrijf momenten waar je talent schijnt
3) Talententest	a. Talententest b. Talenten beschrijving c. Terugblik	15 min	Papier, pen	Vul een talententest in Lees de beschrijvingen van de talenten Terugblik naar identiteit
4) Hoe zien anderen mijn talenten?	a. Vragen	10 min	Papier, pen	Bevraag je talent aan medestudenten/leerkrachten
Check-out	Talenten samengevat	5 min	Papier, pen	Omcirkel je talenten

Begeleidersfiche

Oefening	Notities
Check-in	Vorige sessie: Bespreek enkele hoogtepunten om iedereen op gang te helpen, ook als ze de vorige taken niet hebben afgerond. Focus op wat ze belangrijk vonden of wat bevestigd werd. Rolmodel: Leg moeilijke woorden uit, geef voorbeelden en laat deelnemers eigen ervaringen gebruiken om hun keuzes toe te lichten.
1. Wat is talent?	Wat is talent: Hier kun je nagaan of deelnemers vergelijkbare woorden hebben onderstreept. Het geven van voorbeelden kan soms lastig zijn. Ondersteun de deelnemers door de focus te leggen op een selectie van de onderstreepte woorden.
2) Bewust worden van je talent(en)	Deze opties hebben betrekking op de opleidingen aan UC Limburg. Interactieve opties voor leerkrachten: • Beweging: Geef één kant van de klas rood en de andere groen. Laat de leerlingen na elke uitspraak naar de juiste kant gaan. • Hand opsteken of rode/groene kaarten: Laat de leerlingen na elke uitspraak de juiste kaart opsteken of hun hand heffen als het een groen moment is. Bekijk of een van deze momenten verband houdt met de vorige oefening. Ontstaan er al thema's of overeenkomsten?

Begeleidersfiche

Oefening	Notities
3) Talententest	Laat deelnemers oprecht antwoorden en help hen talenten te begrijpen, ook als ze hoog scoren op iets wat ze nog niet goed kennen of wat niet direct met hun huidige opleiding te maken heeft.
4) Hoe zien anderen mijn talenten?	Dit kan ook een oefening voor thuis zijn.
Check-out	Laat de deelnemers hun keuze toelichten aan de hand van voorbeelden uit de vorige oefeningen.

Sessie 2: Iedereen heeft een talent. Maar hoe ontdek je die?

Definitie 'talent': Een talent is een natuurlijke aanleg of vaardigheid om iets goed te kunnen, vaak zonder veel moeite of training.

Deze sessie helpt je nadenken over wat talenten zijn en hoe je je talenten kunt ontdekken.

Doe je dit alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal
Check-in	Terugblik: Identiteit a. Discussie b. Rolmodel	10 min	Papier, foto's/ voorwerpen
1. Wat is talent?	Wat is talent? a. Definitie b. Voorbeelden	10 min	PC/gsm, Papier, pen
2. Bewust worden van je talent(en)	Wie ben ik? a. Tabel b. Groene/rode momenten	25 min	Papier, pen
3. Talententest	a. Talententest b. Talenten beschrijving c. Terugblik	15 min	Papier, pen
4. Hoe zien anderen mijn talenten?	a. Vragen	10 min	Papier, pen
Check-out	Talenten samengevat	5 min	Papier, pen

Bronvermelding:

- Dewulf, Luk. 2015. Ik kies voor mijn talent. Van Duuren Psychologie.
 - Instrument. Beschrijving Talent. Learning Spirit.
https://learningspirit.nl/sites/default/files/Talenten%20beschrijving_1.pdf
 - Santman, Michael. Talententest. Anders denken. Coaching and training
<https://andersdenken.nu/wp-content/uploads/2017/04/25talententest.pdf>
 - Talentenwerkboek: werken vanuit je talent. November 2011. Vlaamse overheid AGO ontwikkeling en inzetbaarheid.
<https://cdn.nimbu.io/s/596mlap/assets/Talentwerkboek%20Vlaamse%20overheid.pdf>
-

Check-in/Terugblik: Identiteit

- a) Gesprek: Praat samen over de vorige workshop. Bespreek:
- Wat was voor jullie het belangrijkste wat jullie hebben **gedaan, geleerd** of **opgeschreven**?
 - Wat hebben jullie over jezelf **ontdekt** dat nieuw was?
 - Als je wilt, kun je je **foto's** of **voorwerpen** delen en een woordje uitleg geven.
- b) Rolmodel: Bekijk de tabel met **eigenschappen** en beantwoord de vragen hieronder.

behulpzaam	betrouwbaar	creatief	dapper
doorzetter	druk	eerlijk	enthousiast
fanatiek	fantasierijk	geconcentreerd	geduldig
gezellig	goed luisteren	grappig	handig
interessant	leuk	lief	muzikaal
nieuwsgierig	oplettend	ordelijk	positief
rekenvaardig	respectvol	rustig	samenwerken
serieus	slim	snel	sociaal
sportief	stoer	technisch	uniek
veel ideeën	verlegen	voorzichtig	vriendelijk

Denk aan iemand die je **bewondert** of als **rolmodel** ziet. Welke eigenschappen van deze persoon vind je **bijzonder**?

Antwoorden:

Welke **eigenschappen** passen bij jou?

Antwoorden:

Hebben jullie eigenschappen **gemeen**? Zo ja, welke?

Antwoorden:

UCLL
HOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

1) Wat is talent?

- a) **Bekijk** de video (<https://www.youtube.com/watch?v=3IK12OfDMn8>) over talenten.
-

- b) **Lees** de volgende tekst **door**. Dit is een omschrijving van wat talent is. **Onderstreep** minstens **drie** woorden die je interessant vindt.

Talent is iets wat je van nature goed kunt en graag doet. Het geeft energie, voelt moeiteloos aan en brengt voldoening. Talenten zijn aangeboren en blijven je hele leven bij. Ze zijn niet beperkt tot werk, maar komen ook tot uiting in je vrije tijd en familie. Iedereen heeft talenten, maar we herkennen ze niet altijd meteen.
(Geïnspireerd door Marcus Buckingham, Van Dale, Luk Dewulf en AgO, Vlaamse Overheid)

- c) Vind een voorbeeld van iemand **met een talent** en schrijf het op in het **vakje**. Gebruik de **omschrijving** hierboven als hulp voor je uitleg.

Voorbeeld: Peter zorgt graag voor anderen. Hij heeft altijd een pleister of een zakdoek bij zich en vraagt hoe het met mensen gaat. Misschien is zorgen zijn talent. Zijn vrienden zeggen dat hij altijd zo was, en hij voelt zich goed als hij helpt.

Antwoorden:

UCLL
HOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

2) Bewust worden van je talent(en)

a) Noteer een kruisje wat van toepassing is.

Kenmerk/Vaardigheid/Actie	Ik doe dit goed.	Ik doe dit graag.
Samenwerken: goed met mensen kunnen werken		
Zelfstandig werken: graag alleen aan de slag gaan		
Problemen oplossen: nadenken over en oplossen van uitdagingen		
Actief bezig zijn: graag in beweging blijven		
Handvaardigheid: werken met de handen		
Leergierigheid: alles willen ontdekken en leren		
Zorgzaamheid: voor anderen willen zorgen		
Werken met ouderen: senioren ondersteunen en begeleiden		
Sociaal zijn: graag onder de mensen zijn		
Werken met technologie: technische apparaten en smart devices gebruiken		
Begeleiding van jongeren: kinderen en jongeren helpen en coachen		
Duurzaam denken: zorg dragen voor het milieu		
Leidinggeven: een team motiveren en coachen		
Organiseren: structuur aanbrengen en plannen		

Twee vinken **naast** elkaar? Dan is dit misschien een **talent van jou!**

UCLL
HOOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

- b) Denk aan activiteiten die je thuis of op school doet. Ga op zoek naar **rode (energievreters)** en **groene (energiegevers)** momenten.

Bekijk de tabel met uitleg over groene en rode momenten.
Denk bij groene momenten na over:

- Wat maakt mij **blij**?
- Wanneer vergeet ik de **tijd**? Wat doe ik dan?
- Waar krijg ik **energie** van?
- Wanneer voel ik me helemaal **mezelf**?

Groene momenten zijn:	Rode momenten zijn momenten:
• Activiteiten waarbij de tijd vliegt en alles vanzelf gaat. • Je kijkt ernaar uit, zelfs als je moe of gestrest bent, en anderen zien dat je er goed in bent. • Na afloop voel je je fysiek moe, maar mentaal vol energie.	• Het gaat langzaam en kost veel energie; je stelt het uit en kijkt er niet naar uit. • Je moet je sterk concentreren en wordt er moe van.

Schrijf hieronder minstens **twee groene** en **twee rode** momenten op.

Ik voelde me sterk, opgeladen, voldaan ... toen ik:

Ik voelde me zwak, leeg, ontevreden ... toen ik:

Groene momenten zijn waarschijnlijk momenten waarbij je **jouw talent** inzet. Wat **valt** je **op**? Zie je een patroon terugkeren in het groene of het rode vakje?

3) Talententest van Luk Dewulf

- a) Raadpleeg het "[Talententest](#)" document voor de volgende oefening.
- **Kruis** aan hoe jij jezelf inschat op elk talent.
 - Op pagina 3, schrijf een **cijfer** voor elk talent volgens jouw antwoord (beetje = 1,..., helemaal =5)

beetje				helemaal
☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

- Schrijf hier het **hoogst scorende talent** uit elk van de vakjes op.

Vakje	Talent
Hoe bouw ik kennis op en los ik problemen op?	
Hoe organiseer en creëer ik?	
Hoe krijg ik anderen in beweging?	
Waar haal ik mijn drive (=enthousiasme) vandaan?	
Hoe ga ik met anderen en mijn omgeving om?	

- Op pagina 3, schrijf jouw **top drie** talenten op uit alle vakjes.

Positivo*'Ik zie altijd de positieve kanten.'*

○ ○ ○ ○ ○

Meetrekker*'Ik kan anderen makkelijk enthousiast maken.'*

○ ○ ○ ○ ○

Uitbinker als ik dat wil*'Bij alles wat mij interesseert, streef ik naar excellentie.'*

○ ○ ○ ○ ○

Samenbrenger*'Ik houd ervan om mensen met elkaar in contact te brengen.'*

○ ○ ○ ○ ○

Sterktearchitect*'Ik zie makkelijk de unieke kwaliteiten van mensen.'*

○ ○ ○ ○ ○

Foutenspeurder*'Ik vind geen rust voor fouten en problemen weggewerkt zijn.'*

○ ○ ○ ○ ○

Bezige bij*'Ik wil iets bereikt hebben op het einde van de dag.'*

○ ○ ○ ○ ○

Zichtbare presteerder*'Ik wil iets betekenen voor een ander en vind het belangrijk dat mijn prestaties gezien worden.'*

○ ○ ○ ○ ○

Grenzenverlegger*'Ik win graag, ik wil de beste zijn.'*

○ ○ ○ ○ ○

Buikdenker*'Ik kan snel de vinger op de zere plek leggen, waarbij ik vooral op mijn intuïtie afga.'*

○ ○ ○ ○ ○

Rots*'Ik weet heel goed hoe ik het beste kan handelen.'*

○ ○ ○ ○ ○

Aansteker*'Ik kan goed ideeën omzetten in actie.'*

○ ○ ○ ○ ○

Nieuwfreak*'Ik ben altijd op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.'*

○ ○ ○ ○ ○

Ja-zegger*'Ik neem graag verantwoordelijkheid.'*

○ ○ ○ ○ ○

Groepsdier*'Ik vind het fijn om deel van een groep uit te maken.'*

○ ○ ○ ○ ○

Kansengever*'Ik heb geen vooroordelen tegenover mensen.'*

○ ○ ○ ○ ○

Vertrouweling*'Mensen vertellen mij altijd meer dan ze eigenlijk van plan zijn.'*

○ ○ ○ ○ ○

Stille helper*'Ik geniet ervan om voor anderen te zorgen zodat zij uitblinken.'*

○ ○ ○ ○ ○

Trouwe vriend*'Ik hou van diepe relaties.'*

○ ○ ○ ○ ○

Sfeervoeler*'Ik voel me sterk verbonden met iedereen die ik ken.'*

○ ○ ○ ○ ○

Woordkunstenaar*'Het geeft me veel voldoening als ik precies de juiste woorden vind om uit te drukken wat ik wil zeggen.'*

○ ○ ○ ○ ○

Stel uit de talenten die je op de vorige bladzijden hebt aangekruist, je eigen top 3 samen.
Verzamel hieronder de talenten die je eerder hebt aangekruist, mét het cijfer ervoor!

Hoe bouw ik kennis op en los ik problemen op?

- ☐ Doordenker
- ☐ Weger
- ☐ Herkauwer
- ☐ Kennispons
- ☐ Toekomstdenker
- ☐ Ontrafelaar
- ☐ Ontstaansbegrijper

Hoe organiseer en creëer ik?

- ☐ Beeldorganisator
- ☐ Bewuste beweger
- ☐ Creatieve maker
- ☐ Planmaker
- ☐ Doorzetter
- ☐ Ideeënfontein
- ☐ Mooimaker
- ☐ Momentgenieter

Hoe krijg ik anderen in beweging?

- ☐ Bruggenbouwer
- ☐ Zinzoeker
- ☐ Groeimotor
- ☐ Positivo
- ☐ Meetrekker
- ☐ Uitblinker als ik dat wil
- ☐ Samenbrenger
- ☐ Sterktearchitect

Waar haal ik mijn drive vandaan?

- ☐ Foutenspeurneus
- ☐ Bezige bij
- ☐ Zichtbare presteerder
- ☐ Grenzenverlegger
- ☐ Buikdenker
- ☐ Rots
- ☐ Aansteker
- ☐ Nieuwfreak
- ☐ Ja-zegger

Hoe ga ik met anderen en mijn omgeving om?

- ☐ Groepsdier
- ☐ Kansengever
- ☐ Vertrouweling
- ☐ Stille helper
- ☐ Trouwe vriend
- ☐ Sfeervoeler
- ☐ Woordkunstenaar

Stel hier jouw top drie samen uit de talenten die het hoogst scoren:

1. _____
2. _____
3. _____

Bron: Luk Dewulf, 'Ik kies voor mijn talent'

- b) Raadpleeg het "[Talenten beschrijving](#)" document voor de volgende oefening.
- Lees jouw **top drie talenten** in het "talenten beschrijving" document. **Past** de beschrijving bij **jou**?

Lijst van 39 talenten		
Aansteker	Beeldorganisator	Bewuste beweger
Bezige bij	Bruggenbouwer	Buikdenker
Creatieve maker	Doordenker	Doorzetter
Foutenspeurneus	Grenzenverlegger	Groeimotor
Groepsdier	Herkauwer	Ideeënfontein
Ja-zegger	Kansengever	Kennispons
Meetrekker	Momentgenieter	Mooimaker
Nieuwfreak	Ontrafelaar	Ontstaansbegrijper
Planmaker	Positivo	Rots
Samenbrenger	Sfeervoeler	Sterktearchitect
Stille helper	Toekomstdenker	Trouwe vriend
Uitbinker als ik dat wil	Vertrouweling	Weger
Woordkunstenaar	Zichtbare presteerder	Zinzoeker

- c) Terugblik naar identiteit!

Welke sport/hobby/werk/studie doe je?

Antwoord:

Komt een van jouw talenten hierin tot uiting? Hoezo?

Antwoord:

Beschrijving talenten

Wat is talent?

"Elk herhalend patroon van gedachten gevoelens of gedrag dat op een productieve manier kan worden ingezet." (Marcus Buckingham)

"Talent is het hebben van een unieke gave, een natuurlijke aanleg." (Van Dale)

"Talent wordt zichtbaar in elke activiteit die moeiteloos gaat en die je voldoening geeft. Als je doet waar je goed in bent, dan vliegt de tijd en laad je je batterijen op." (Luk Dewulf)

Beschrijving van 39 talentthema's

Aansteker

Ik stel me continu de vragen: 'Hoe?', 'Wie?', 'Wat?' Ik ben een kei in het omzetten van ideeën naar actie. Als ik een goed idee krijg of hoor, weet ik meteen wat de eerste stap is. Ik houd er niet van om lang over de dingen te blijven nadenken. Hierdoor heb ik ook een activerende werking op anderen.

Beeldorganisator

Als er iets georganiseerd dient te worden, ben ik er graag bij. In mijn hoofd speelt zich dan een film af over wat er op dat moment staat te gebeuren. Ik ben er ook goed in om die film helemaal waar te maken en weet precies wat me te doen staat. Ik kan met veel dingen tegelijk rekening houden, omdat ik zo'n scherp beeld heb van waar het naartoe moet gaan.

Bewuste beweger

Ik ervaar een eenheid tussen mijn geest en lichaam en vind het geweldig om met beide bezig te zijn. Ik wil dingen waarmaken door het gebruik van mijn lichaam en het contact met producten en grondstoffen. Ik raak graag anderen aan en gebruik veel fysiek contact.

Bezige bij

Mijn batterijen laden op als ik met nuttige en zinvolle activiteiten bezig ben. Op het eind van de dag wil ik het gevoel hebben dat ik iets bereikt heb, anders heb ik 's avonds een gefrustreerd gevoel. Als ik in een situatie zit waar ik niet weg kan en die me niet boeit, word ik onrustig en denk ik aan alle dingen die ik ondertussen had kunnen doen.

Als ik me ontspan, is dat een bewuste keuze en geen ingeving van het moment. Het komt er echter niet altijd van, want ik zie altijd nog werk.

Bruggenbouwer

Ik houd ervan om belangen van mensen met elkaar te verbinden. Van conflicten houd ik niet zo, maar als ik dan toch met een conflict geconfronteerd word, ga ik op zoek naar punten van overeenstemming. Zo bouw ik bruggen tussen mensen. Als er spanningen in de lucht hangen, merkt ik ze meteen op. Ik zie meteen wie het niet eens is en deze mensen krijgen het grootste deel van mijn aandacht.

Buikdenker

Ik ben een intuïtieve denker en zie snel verbanden en patronen. 'Stel dat...' is een vraag die ik mezelf vaak stel. Ik kan heel makkelijk verschillende scenario's bedenken om van punt A naar punt B te gaan en vertrouw op mijn intuïtie om te kiezen en te selecteren. Ik leg snel de vinger op de wonde, maar kan wat ik aanvoel niet altijd onder woorden brengen: ik voel met mijn buik aan wat er gebeurt, maar met mijn hoofd kan ik het nog niet uitleggen.

Creatieve maker

Ik houd ervan om met mijn handen bezig te zijn en het gevoel te hebben dat ik met mijn eigen handen iets creëer. Ik geniet ervan om iets te zien groeien en haal er veel voldoening uit als het af is.

Doordenker

Ik houd ervan om na te denken en luister graag naar verschillende standpunten en meningen: het helpt me om mijn eigen onderbouwde idee te vormen. Ik vind het niet makkelijk om in een gesprek snel mijn mening te verwoorden: ik heb *denktijd* nodig bij nieuwe dingen en blijf nadenken tot de puzzel volledig is. Dat is meestal achteraf, in de auto, onder de douche, of na een nachtje erover slapen. Maar dan mag je wel een stevige, doordachte en onderbouwde mening van mij verwachten.

Doorzetter

Mijn wereld dient voorspelbaar te zijn. Ik houd van orde en structuur: dat geeft mij rust en het gevoel dat ik de situatie meester ben. Een project deel ik op in verschillende plannen die elk hun tijdsschema hebben. Deze plannen werk ik tot in de puntjes af. Zo houd ik mijn productiviteit op peil tijdens chaos en afleidingen.

Foutenspeurdeus

Ik ben heel gevoelig voor fouten en problemen: ik merk ze snel op. Ik vind geen rust voor ik de fouten heb rechtgezet en de problemen heb opgelost. Als iemand mij op een fout wijst, vind ik dat verschrikkelijk, zeker als dat publiekelijk gebeurt. Dan ga ik na of ik die fout wel gemaakt heb. Als dat zo is, zal ik dat wel toegeven maar zal ik er alles aan doen om het geen tweede keer te laten gebeuren. Iets is voor mij pas af als ik het gevoel heb dat het foutloos is: ik ben een perfectionist.

Grenzenverlegger

Ik houd ervan mijn eigen grenzen te verleggen. Ik wil winnen en de beste zijn, want zo verbeter ik mezelf. Hiervoor gebruik ik de prestaties van anderen of van mezelf als referentiepunt. Als ik bijvoorbeeld ga zwemmen, tel ik de baantjes of wil ik sneller zwemmen dan de zwemmer naast mij. Als ik ga fietsen of lopen, houd ik mijn gemiddelde snelheid bij en wil ik die de volgende keer verbeteren.

Groeimotor

Ik krijg energie als ik potentieel en groei zie in anderen. Ik haal voldoening uit elke vooruitgang en elk klein stapje dat ik die andere zie zetten. In een gesprek probeer ik bijvoorbeeld een nieuw perspectief aan te reiken of de ander uit te dagen met nieuwe ervaringen. Ik houd ervan om anderen te ondersteunen in hun ontwikkeling.

Groepsdier

Ik vind het fijn tot een club, groep of gemeenschap te behoren. Ik kom graag op plaatsen waar veel mensen zijn en waar ik het gevoel heb dat ik deel uitmaak van een groter geheel. Dan voel ik me goed. Ik draag ook zelf mijn steentje bij, want als je ergens bij hoort heb je niet alleen rechten, maar ook plichten. Daarvoor neem ik graag mijn verantwoordelijkheid op.

Herkauwer

Ik sta graag stil bij hoe dingen gelopen zijn. Ik vind het fijn om na gebeurtenissen, gesprekken of ontmoetingen even alleen te zijn zodat ik er nog eens een nachtje over kan slapen en kan reflecteren. Als ik dan tot nieuwe inzichten kom, krijg ik veel energie. Ik ben er goed in om die inzichten te delen met anderen en hen zo te helpen om verder te gaan met hun eigen ontwikkelingsproces.

Ideeënfontein

Ik ben goed in het verbinden van dingen die ogenschijnlijk niets met elkaar te maken hebben. Wat ik bedenkt is niet altijd nieuw, ik combineer vooral bestaande ideeën tot iets nieuws. Tijdens brainstormsessies voel ik een eindeloze stroom van ideeën.

Jazegger

Ik neem graag verantwoordelijkheid en ik zou het liefst tegen iedereen ja zeggen. Ik vind dat je een engagement altijd moet nakomen en ik doe alles om mijn opdracht te vervullen. Ik zeg ja tegen diegene die het me vraagt, niet zozeer tegen de taak zelf. Soms zou ik dat ik wat vaker nee kon zeggen. Als er iets gedaan moet worden, steek ik als snel mijn hand op. Terwijl ik me bedenkt, zie ik mijn hand omhoog gaan. Als iemand me opbelt met de vraag om iets te doen, zeg ik ja. Als ik de telefoon weer neerleg, denk ik: 'ik had moeten weigeren.'

Kansengever

'Ere wie ere toekomt' is mijn motto. Ik behandel iedereen op gelijke voet, ongeacht hun status. Hierdoor benader ik mensen altijd onbevooroordeeld. Ik vind het belangrijk dat iedereen dezelfde kansen krijgt om te tonen wat hij of zij waard is.

Kennispons

Ik houd van nieuwe informatie. Niet dat ik daar altijd iets mee doe: ik ben gewoon weetgierig. Ik houd van documentaires, schuim graag het internet af, lees graag (en veel) en ontdek graag nieuwe plaatsen. Dat geeft me energie. Ik word enthousiast van interessante ontdekkingen en kan heel lang mijn aandacht houden bij nieuwe informatie. Ik lees graag voor het slapengaan omdat ik er rustig van word.

Meetrekker

Ik weet welke richting ik uit wil en vertrouw daar voor 100% op. Ik kan anderen makkelijk enthousiast maken en overtuigen om mee in die richting te gaan. Ik houd ervan als ik erin slaag om anderen de richting te doen kiezen die ik voor ogen had. Ik heb een klein groepje mensen die ik actief opzoek voor feedback. Zij mogen heel direct zijn, anderen laat ik nooit zo dichtbij komen. Ik houd wel van een crisis: dan word ik rustig en daadkrachtig. Op zulke momenten heb ik last van weerstand en neem ik beslissingen waarmee ik anderen soms onrecht aandoe. Hierdoor moet ik achteraf soms zijdelingse schade opruimen.

Momentgenieter

Als anderen mij vragen of ik veel stress heb, antwoord ik altijd: 'Wat versta je onder stress?' Ik ervaar stress niet zoals anderen: ik neem de dagen zoals ze komen en probeer hen naar mijn hand te zetten. Ik lijd niet onder mijn agenda, ik ben er zelf de baas over. Een dag die loopt zoals gepland is prima, onverwachte veranderingen geven mij extra energie. Ik leef in het hier en nu en ik doe wat hier en nu belangrijk is. De toekomst houdt me niet echt bezig: als elke dag een zekere basiskwaliteit heeft, ben ik tevreden. De brug bouw je immers terwijl je erover loopt.

Mooimaker

Ik kan uren bezig zijn om ervoor te zorgen dat bestaande dingen mooier worden of dat nieuwe dingen mooi zijn. Ik kan erg genieten van schoonheid en esthetiek. Ik vind het voor mezelf ook belangrijk om er goed uit te zien.

Nieuwfreak

Ik houd van nieuwe dingen. Ik heb een sterke drive om bij te leren en op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen. Als ik iets nieuws kan starten, krijg ik bijzonder veel energie en ontwikkel ik een zeer hoog leervermogen. Maar zodra het nieuwe eraf is, voel ik mijn energie en aandacht afzakken: voor mij is dat het signaal om iets nieuws te doen.

Ontrafelaar

Ik zet graag mijn tanden in complexe vraagstukken. Ik kan veel informatie verwerken en zie makkelijk patronen in complexiteit. Ik heb snel inzicht in oorzaak-gevolgrelaties. De structuren die ik zie, kan ik moeiteloos doorgeven aan anderen door complexe zaken eenvoudig uit te leggen.

Ontstaansbegrijper

Ik vind het fijn om te begrijpen hoe iets is ontstaan, want ik zie sterke band tussen heden en verleden. Om iets vandaag te begrijpen en beslissingen voor de toekomst te nemen, moet je volgens mij naar het verleden kijken. Als ik iets nieuws moet opstarten, wil ik graag eerst achtergrondinformatie. Ik ben erg gefascineerd door geschiedenis en de levensloop van mensen.

Planmaker

Ik stel me altijd de vraag: 'Waar leidt dit toe?' Ik krijg pas energie als ik een duidelijk doel voor ogen heb. Van de dingen die ik doe, moet ik dan ook het gevoel hebben dat ze wezenlijk bijdragen tot dat doel. Van vergaderingen die nergens concreet toe leiden, word ik onrustig. Ik ben heel taakgericht en ga efficiënt op mijn doel af met behulp van to-do-lijstjes en plannings.

Positivo

'Als het dak naar beneden komt, zien we tenminste de blauwe lucht!' Hoe uitzichtloos de situatie ook is, ik zie altijd positieve kanten en mogelijkheden. Voor mij is het glas altijd halfvol en met mijn aanstekelijk enthousiasme geef ik mensen energie om door te gaan. Ik probeer spanningen weg te werken door humor.

Rots

Ik heb een sterk ontwikkeld innerlijk kompas. Ik weet vanuit mezelf wat goed is om te doen en durf daarvoor te gaan. Dat wil niet zeggen dat ik nooit twijfel, maar ik blijf rustig, weet wat ik waard ben en vertrouw daarop. Ik kan in nieuwe situaties stappen zonder dat ik daarbij uit mijn rol val.

Samenbrenger

Ik heb een alge drempel: ik benader makkelijk nieuwe mensen en anderen stappen makkelijk naar mij toe. Ik sta bekend als een goede gastvrouw/-heer en vind het fijn om nieuwe mensen te leren kennen. Ik houd er ook van mensen in contact te brengen. Als er tijdens een gesprek een stilte valt, vul ik die moeiteloos in. Iemand die niet deelneemt aan het gesprek, probeer ik erbij te betrekken.

Sfeervoeler

Ik ben als een spin in een web en sta in directe lijn met de mensen rondom me. Op die lijntjes voel ik de minste trilling aan die wijst op spanning en emoties bij anderen. Ik doe dan graag kleine dingen om mensen weer gelukkig te maken, maar kan intens verdrietig zijn als dat niet opgemerkt wordt. Ik voel dat ik deel uitmaak van een groter geheel, dat we allemaal een kern hebben die we delen en die ons verbindt. Elke situatie waar ik in terechtkom, bekijk ik vanuit een groter geheel. Voor mij zijn verleden, heden en toekomst sterk met elkaar verbonden.

Sterktearchitect

Ik vind dat iedereen uniek is en unieke kwaliteiten heeft. Ik zie goed waar mensen goed in zijn, wat ze nodig hebben om het beste van zichzelf te geven en hoe ik hen kan benaderen. Ik ben een teamplayer die moeiteloos de meest productieve teams opbouwt: ik weet wie wat kan bijdragen vanuit zijn unieke talent. Ik ben geen tafelspringer en sta niet zo graag in de schijnwerpers, maar vind het fijn als anderen mijn talenten zien en me uitnodigen om vanuit mijn sterktes bij te dragen aan het team. Ik heb een sterk ontwikkeld rechtvaardigheidsgevoel.

Stille helper

Ik geniet ervan om voor bepaalde mensen te zorgen door de ideale voorwaarden te creëren zodat die persoon kan uitblinken. Dat ik voor die andere kan zorgen geeft me energie en ik krijg er bijzonder veel voldoening van om hem of haar te zien schitteren. En ik geniet het liefst stilte, achter de schermen.

Toekomstdenker

Ik ben een visionair: voor mij is het heel duidelijk waar we met ons allen naartoe gaan in de verre toekomst. Ik zie makkelijk welke stappen we nu kunnen ondernemen om dat meerjarenplan te realiseren. Ik ben meestal twee stappen voor op anderen: als iemand een idee of een voorstel heeft, zie ik al hoe dat er in de verre toekomst uit ziet.

Trouwe vriend

Ik heb graag diepgaande contacten met mensen en houd niet van oppervlakkige relaties. Ik heb een kleine groep vrienden, maar die ken ik door en door. Aan hen toon ik mezelf helemaal, waardoor ik minder behoefte heb om aan anderen veel van mezelf prijs te geven. Ik krijg er energie van om met de mensen met wie ik samenwerk goede, productieve en authentieke samenwerkingsrelaties op te bouwen. Dit gaat voor mij niet van vandaag op morgen en ik kan me storen aan mensen die me snel als hun beste vriend beschouwen.

Uitbinker als ik dat wil

Bij alles wat mij interesseert en wat ik belangrijk vind, streef ik naar excellentie en is *the sky the limit*. Wat me niet interesseert en ik niet belangrijk vind, laat ik liever links liggen. Ik ben graag daar waar de beslissingen genomen worden, niet vanuit een verlangen naar macht, maar omdat ik invloed wil hebben op de beslissingen. Ik wil alleen leren van de besten en erger me aan middelmatigheid. Hierover voel ik me vaak schuldig: ik ben nooit echt helemaal tevreden.

Vertrouweling

Op de één of andere manier slaag ik er altijd in om een context te creëren die zo veilig aanvoelt dat mensen me meer vertellen dan dat ze oorspronkelijk van plan waren. Ik zoek die gesprekken op omdat ze me opladen. In zo'n gesprek verdwijnt de hele wereld: alleen ik en de andere persoon bestaan. Terwijl ik luister, komt het verhaal helemaal in mij tot leven. Dat voelt mijn gesprekspartner ook aan, waardoor ik met hem of haar een sterk contact kan maken. Als ik onder stress sta, zoek ik bewust dit soort gesprekken op, want daar word ik rustig van.

Weger

Als ik een zware beslissing moet nemen, ga ik niet over één nacht ijs. Ik geef de indruk enorm lang te twijfelen, maar wat ik doe is alle risico's onderzoeken. Daar ben ik goed in. Bij belangrijke keuzes wil ik alle mogelijke positieve en negatieve kanten onderzoeken. Ik doe er alles aan om het risico zo veel mogelijk te beperken voor ik spring. Dat lukt niet altijd en daarom zal ik niet altijd springen.

Woordkunstenaar

Ik kan makkelijk mijn gedachten verwoorden. Soms is het wel even zoeken, maar eenmaal ik iets helemaal kan zeggen of opschrijven zoals ik het wil, haal ik daar veel voldoening uit. Als je mij een vraag stelt, komen de woorden spontaan. Ik heb de behoefte om al pratend te denken: soms herhaal ik dingen in een andere formulering omdat ik zeker wil zijn dat ik het helemaal goed overbreng. Als ik een mooie tekstje heb geschreven, betrap ik mezelf er soms op dat ik het 's avonds opnieuw ga lezen om er nog eens van te genieten.

Zichtbare presteerder

Ik vind het belangrijk om iets te betekenen voor anderen. Erkenning is mijn motor. Als ik opgemerkt word en zichtbaar kan presteren ben ik op mijn best. Ik krijg het meest voldoening als iemand waar ik naar opkijk mij erkent en waardeert voor mijn prestaties. Ik wil niet voor om het even wie werken en moet de organisatie of de baas waarvoor ik werk de moeite waard vinden.

Zinzoeker

Bepaalde waarden, normen, principes en overtuigingen staan centraal in mijn leven. Ik vind het belangrijk om daar trouw aan te blijven en ze te delen met mijn omgeving. Hierdoor kom ik bij anderen soms streng en principieel over. Alles wat ik onderneem, ligt in lijn met die overtuigingen. Ik vind het fijn om mensen op te zoeken of omringd te worden door mensen met dezelfde waarden, normen en principes.

Bron:

Luk Dewulf: Ik kies voor mijn talent. Van Duuren Psychologie. (2015)

4) Hoe anderen je talent(en) zien?

Bevraag je talent:

Jij bent niet de enige die **zicht** heeft op jouw talent. Jouw omgeving ziet je vaak bezig, zij hebben dus ook een **visie op jouw talent**. Schrijf je antwoorden van vragen die je stelt in het vakje.

Als het mogelijk is, klop bij een aantal mensen in je omgeving aan om hen hierover te bevragen: vrienden, familie, collega's, je leerkracht ... Het best praat je met mensen uit verschillende omgevingen.

Voorbeelden van vragen:

- Ben je het eens met de resultaten van de vorige oefeningen?
- Welk(e) talent(en) van mij heb je gezien/meegemaakt/opgemerkt
 - tijdens de vorige oefeningen?
 - tijdens schooluren?
 - buiten schooluren?
- Waar ben ik vooral goed in?
- Voor welke taak zou je zeker met mij samenwerken?

Antwoord:

Check-out/Talenten samengevat

Je hebt nu een beter idee van je talenten. Als je dit ergens in **je lichaam** zou moeten situeren, waar plaats je het dan? Zit **jouw talent** in je hoofd, je hart, je handen, je buik, je voeten of nog ergens anders? **Duid** het **aan** op onderstaande tekening.

UCLL
HOOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

Begeleidersfiche

Sessie 3: Studiekeuze

Weet je niet hoe je een studiekeuze moet maken? Logisch, er zijn zoveel opties!

In de vorige sessie heb je jezelf en je talenten leren kennen, maar wat zegt dit nu? Daar krijg je in deze sessie antwoord op.

Doe je dit alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal	Methodiek
Check-in	Terugblik talenten	5 min		- Voer een gesprek over de sessie 'talenten'
1) I-Prefer test	Doe de test	1u 10 min	PC, papier, pen	- Lees de beschrijving - Zet een kruisje - Doe de test - Zet een kruisje - Bespreek
2) VDAB test	Doe de test	30 min	PC	- Doe de test - Ontdek de beroepen
Check-out	Studiekeuze samengevat	5 min	Papier, pen	- Wat is je studiekeuze

Begeleidersfiche

Oefening	Notities
Check-in	Laat deelnemers hun aantekeningen van de vorige workshop gebruiken indien beschikbaar.
1) I-Prefer test	De iPrefer-test is intuïtief en er is veel informatie beschikbaar op de website. Zorg dat deelnemers de tijd nemen om alle opties te bekijken, ook de opties die hen aanspreken maar waarop ze geen hoge score hebben behaald.
2) VDAB test	Hetzelfde geldt voor deze oefening. Herinner de deelnemers eraan dat de voorgestelde banen niet per se de banen zijn die ze later kiezen. Studenten aarzelen soms om toekomstopties te verkennen, omdat ze denken dat dit beslissingen voor het leven zijn, terwijl het vooral gaat om interesses en talenten.
Check-out	Controleer voordat de sessie eindigt of iedereen een studierichting heeft gevonden waarin ze geïnteresseerd zijn of die hen enthousiasmeert.

Sessie 3: Studiekeuze

Weet je niet hoe je een studiekeuze moet maken? Logisch, er zijn zoveel opties!

In de vorige sessie heb je jezelf en je talenten leren kennen, maar wat zegt dit nu? Daar krijg je in deze sessie antwoord op.

Doe je dit alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal
Check-in	Terugblik talenten	5 min	
1) I-Prefer test	Doe de test	1u 10 min	PC, papier, pen
2) VDAB test	Doe de test	30 min	PC
Check-out	Studiekeuze samengevat	5 min	Papier, pen

Check-in

Wanneer heb je voor het laatst jouw talent gebruikt? Wat gebeurde er? Wie was erbij? Wat zei je? Omschrijf de situatie.

Antwoord:

UCLL
HOOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

1) De I-Prefer test

- a) Lees de beschrijving van de domeinen: Zie 'beschrijving domeinen'. (10 min)
- b) Zet een kruisje in de eerste kolom 'Wat denk je' bij de domeinen die je interessant vindt. (5 min)
- c) Doe de I-Prefer test: [I-Prefer](https://www.onderwijskiezer.be/iprefer/index.php) (30 min)
- d) Zet een kruisje in de tweede kolom voor wat uit de test komt 'Resultaat I-Prefer'. (5 min)
- e) Welke opleiding of beroep past bij jouw resultaat? Klik door op de domeinen waarop jij het hoogst scoort. Bespreek je resultaat in groep. (20 min)

Domeinen	Wat denk je?	Resultaat I-Prefer	Mogelijke Opleidingen/Beroepen
Talen: spreken, lezen en schrijven			
Literatuur: teksten, romans, poëzie			
Exacte Wetenschappen: chemie, fysica, biologie...			
Wiskunde-Cijferwerk: statistieken, boekhouding...			
Medische Activiteiten: studie van het menselijk lichaam			
Sociale Wetenschappen: het gedrag van de mens			
Sociaal Dienstbetoon: mensen helpen bij problemen			
Overtuigen-Besturen: organiseren en ondernemen			
Handel-Zaken: verkoop, diensten en productie			
Administratie: noteren, berekenen, registreren			
Muziek: instrumenten			
Plastische Kunsten: expressief en creatief werken			
Techniek: machines, gereedschap			
Sport: training geven, sportactiviteiten			

2) Ontdek welke job bij jou past (optioneel)

- a) Doe de interessetest van **VDAB** : [Oriënt](https://orientatie.vdab.be/) (<https://orientatie.vdab.be/>) (15 min)
- b) Ontdek de beroepen en kijk naar de match. (15 min)
 - i. Kom je een job tegen dat je niet kent? [Beroep](https://www.vdab.be/beroep/) | [VDAB](https://www.vdab.be/beroep/) (<https://www.vdab.be/beroep/>)

Interessante jobs:

--	--	--

Wat leuk aan VDAB is: je kan er niet alleen info vinden, maar ook meteen vacatures bekijken – superhandig als je meteen aan de slag wil!

Check-out

Tussen welke studies twijfel je? Waar kan je ze volgen?

Antwoord:

Beschrijving Domeinen

Domeinen	Beschrijving
Talen	Talen leren en gebruiken, correct leren spreken, lezen en schrijven; de taal als 'middel tot communicatie'
Literatuur	Werken met teksten, romans, poëzie en schrijvers; zich verdiepen in de ontwikkeling van een taal; de taal als 'middel tot creatieve expressie en studie van de taalcultuur'
Exacte Wetenschappen	Nieuwe feiten ontdekken en problemen oplossen op het domein van chemie, fysica, biologie, geologie, enz...
Wiskunde-Cijferwerk	Werken met cijfers, statistieken, boekhouding, berekeningen, informatica en wiskundige vraagstukken; berekenen, afleiden, programmeren en bewijzen
Medische Activiteiten	Studie van het menselijk lichaam en de factoren die gezondheid en gezond leven beïnvloeden, de oorzaak van verschillende ziekten trachten te achterhalen en die zieke mens praktisch bijstaan en verzorgen
Sociale Wetenschappen	Inzicht verwerven in de mens en zijn gedrag, in de samenleving, in sociaal-economische, politieke of maatschappelijke verhoudingen en de problemen op die terreinen
Sociaal Dienstbetoon	Mensen helpen bij het oplossen van hun vragen of problemen; hulp bieden door begeleiding, informatie, opvoeding of gesprek
Overtuigen-Besturen	Bestuurlijke en leidinggevende activiteiten; organiseren en ondernemen; in contact komen met mensen, vooral om ze te overtuigen of te winnen voor een idee
Handel-Zaken	Verkoop, diensten en productie praktisch organiseren, verkopen; verijst naar een praktische zakelijke instellingen interesse voor het nut van de dingen
Administratie	Noteren, berekenen, registreren, ordenen, klasseren, bewaren en controleren van gegevens in een bedrijf of instelling
Muziek	Bezig zijn met muziek en instrumenten in al zijn vormen (maken, spelen, bespelen, beluisteren, bestuderen, aanleren, ...)
Plastische Kunsten	Expressief en creatief werken met kleuren en vormen, het bedenken en maken van iets moois, ontwerpen
Techniek	Werken met machines en gereedschap; iets bedenken, vervaardigen, herstellen
Sport	Aan sport doen, training geven, sportactiviteiten organiseren of bijwonen

Begeleidersfiche

Sessie 4: Het leven als student!

Op de hogeschool zijn er veel mensen die je kunnen helpen. De uitdaging is om de juiste persoon te vinden. Soms moet je even zoeken.

In deze workshop leer je de verschillende diensten van UCLL kennen en helpen we je bij het vinden van antwoorden.

Werk je alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Heb je vragen voor de infodag? Stuur ze naar je begeleider.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal	Methodiek
Check-in	Hoe voel je je op dit moment?	5 min	pen	- Voer een gesprek over hoe je je voelt over hoger onderwijs
1) Welke vraag heb jij?	Welke vragen heb je over hoger onderwijs?	20 min	Groot papier, Post-it's, pen, PC	- Schrijf je vragen op - Zoek antwoorden
2) Wie is er voor mij?	a) Mijn omgeving b) Op UCLL c) Flyer	15 min	Pen, PC	- Denk na over hup in je omgeving - Lees over hulp van UCLL - Maak de match
3) Studentenleven	a) Wat gebeurt er op de campus? b) Wist je dat... c) Flyers	10min	Pen, PC	- Maak de match - Bekijk de flyers
Check-out	Uitkijken naar	5 min	Pen, papier	- Denk na over je verwachtingen

Begeleidersfiche

Oefening	Notities
Check-in	Zoek antwoorden op de vragen van je leerlingen/cursisten die werden gesteld in de vorige sessie rond studiekeuze. Ga in gesprek met de leerlingen over hun gevoelens. Mogelijk bijvragen: • Wat denk je dat dit gevoel bij je oproept? • Herkent iemand anders dit gevoel ook? • Kan iemand je ondersteunen bij dit gevoel? • Wil je dit gevoel veranderen? Zo ja, op welke manier?
1) Welke vraag heb jij?	Hang drie grote vellen papier op met de volgende thema's. Geef de studenten post-its om hun vragen op te schrijven en laat ze deze bij het juiste thema plakken. Hieronder vind je per thema enkele voorbeelden. Studeren/Stage • Schoolboeken • Hoe studeren? • Verschil tussen secundair en hoger onderwijs? • Wat als je te laat bent voor school? • Zitten graduaat en bachelor samen? • Hoe ziet een individueel traject eruit? • Vragen rond stage Ondersteuning • Studiebeurs • Vragen rond examens • Hoe werken studiepunten? • Waar kan ik terecht als het even tegen zit? • Hoe vind ik mijn weg in het hoger onderwijs ? • VDAB info over terugbetaling • BANABA - combi ook met werken? Studentenleven • Uitleg ucll app • Hoe werkt intranet? • Wat is toledo? • Hoe werkt ucll mail? • Is het erg mijn ouders te missen? • Wat als ik geen vrienden maak? Hier is een belangrijke website met veelgestelde vragen: https://www.ucll.be/nl/inschrijven/veelgestelde-vragen

Begeleidersfiche

Oefening	Notities														
1) Welke vraag heb jij?	Stuur de vragen die je niet kan beantwoorden door naar UCLL-personeel. ***Extra oefening: Wat betekenen de volgende woorden voor je leerlingen als ze aan het hoger onderwijs denken? <u>Stress (waarover, wanneer, wat helpt er wel of net niet wanneer de stress opkomt)</u> <u>Verbinding (enerzijds met elkaar, anderzijds met lectoren en de opleiding zelf)</u>														
2) Wie is er voor mij?	Je kan de volgende voorbeelden geven. Familie en/of vrienden School: Leerkrachten, medestudenten Andere: Mentor, coach, psycholoog, baas, medewerker, ploeggenoot Je kan de flyer vinden in het pakket van de leerlingen. Antwoorden: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Persoon/Dienst</th><th>Juiste beschrijving</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td><td>b</td></tr> <tr> <td>2.</td><td>d</td></tr> <tr> <td>3.</td><td>a</td></tr> <tr> <td>4.</td><td>f</td></tr> <tr> <td>5.</td><td>e</td></tr> <tr> <td>6.</td><td>c</td></tr> </tbody> </table>	Persoon/Dienst	Juiste beschrijving	1.	b	2.	d	3.	a	4.	f	5.	e	6.	c
Persoon/Dienst	Juiste beschrijving														
1.	b														
2.	d														
3.	a														
4.	f														
5.	e														
6.	c														
3) Studentenleven	Mogelijke bijvragen: Heb je nog vragen over een bepaald thema hierboven of in de 'Wist je dat..?' • Wil je meer weten? • Bekijk samen de flyers. Je kan de flyers vinden in het pakket van de leerlingen.														
Check-out	Ga in gesprek met je leerlingen/cursisten. Mogelijk bijvragen: • Heeft iemand anders dezelfde antwoorden? • Is je verwachting realistisch?														

Sessie 4: Het leven als student!

Op de hogeschool zijn er veel mensen die je kunnen helpen. De uitdaging is om de juiste persoon te vinden. Soms moet je even zoeken.

In deze workshop leer je de verschillende diensten van UCLL kennen en helpen we je bij het vinden van antwoorden.

Werk je alleen? Bespreek je antwoorden dan met iemand die je vertrouwt.

Heb je vragen voor de infodag? Stuur ze naar je begeleider of naar ons.

Oefening	Onderverdeling	Timing	Materiaal
Check-in	Hoe voel je je op dit moment?	5 min	pen
1) Welke vraag heb jij?	Welke vragen heb je over hoger onderwijs?	20 min	Groot papier, Post-it's, pen, PC
2) Wie is er voor mij?	a) Mijn omgeving b) Op UCLL c) Flyer	15 min	Pen, PC
3) Studentenleven	a) Wat gebeurt er op de campus? b) Wist je dat... c) Flyers	10min	Pen, PC
Check-out	Uitkijken naar	5 min	Pen, papier

Flyers:

1. Studentenbegeleiding op UCLL	5. Veelgesteelde vragen Campus Diepenbeek
2. Sport in Limburg	6. Vervoer in Limburg
3. Cultuur in Limburg	7. Financiële zorgen? – Sociale Dienst Limburg
4. Studentenleven in Limburg	

Check-in

a) Je hebt een studiekeuze gemaakt! Welk gevoel overheerst er op dit moment over verder studeren?

Omcirkel minstens drie beelden die op dit moment bij jou passen. Heb je nog een ander gevoel? Schrijf dit in het lege vakje.

Wat voel je?

tevreden

rustig

vrolijk

eerlijk

trots

sterk

hoopvol

gelukkig

acceptatie

mededogen

optimistisch

zelfwaardering

zenuwachtig

geschrokken

schaamte

machteloos

bang

boos

ongerust

verdrietig

www.uitgeverijpica.nl

Copyright © 2023 Uitgeverij Pica, Huizen | Uit: Wat voel je? Wat denk je? | Concept en idee: Adinda de Vreede | Illustraties: Ruud Bijman

--	--	--

UCLL
HOOGESCHOOL

**RESEARCH &
EXPERTISE**

Waarom koos je deze gevoelens? Leg uit waarom je je zo voelt.

Antwoord:

1) Welke vraag heb jij?

- a. Wat wil je nog graag weten over het hoger onderwijs?
- b. Welke bezorgdheden heb je nog over volgend jaar?

Je ziet drie thema's op de drie aparte blaadjes. Schrijf je vragen over deze thema's op post-its.

We zoeken samen het antwoord op jouw vraag. Mogelijke hulpbronnen: website van UCLL, medestudenten en/of begeleider.

Thema's:

Studeren/Stage	Ondersteuning	Studentenleven
-----------------------	----------------------	-----------------------

Wil je iets onthouden? Schrijf het hierop!

Vraag	Antwoord

Heb je nog een onbeantwoorde vraag? Geef je vraag door aan je begeleider. Misschien wordt deze vraag op de infodag beantwoord!

Extra:

Op deze website vind je een aantal veelgestelde vragen over het inschrijven, studiekosten, ...

<https://www.ucll.be/nl/inschrijven/veelgestelde-vragen>

2) Wie is er voor mij?

Het is fijn te weten dat je steun kan krijgen tijdens je studie, maar van wie krijg je die? Dat ontdek je nu.

- a) Wie zal je helpen vanuit je eigen omgeving? Hoe zal deze persoon je helpen?

Wie	Op welke manier

- b) UCLL kan je ook helpen! Kijk naar deze video (5 min):

<https://youtu.be/uZQ6mDUAdMw>

Je leert meer over verschillende mensen/diensten op UCLL. Op de volgende pagina en ook op de flyer over studentenbegeleiding kan je meer informatie vinden.

Studentenbegeleiding: wie doet wat op UCLL?

1

Studentencoach

De studentencoach is jouw eerste aanspreekpunt. Hij of zij bespreekt met jou je resultaat van de studeervaardigheidstest. Ook volgt de studentencoach samen met jou je studieresultaten op en verwijst je eventueel door naar specifieke hulp.

Trajectcoach

De trajectcoach adviseert jou over je studietraject en in overleg met de coach stel je dan je individueel studieprogramma samen. Denk je in aanmerking te komen voor vrijstellingen? De trajectcoach maakt je hierin wegwijs.

Studiecoach

De studiecoach doet een groeps- of individueel ondersteuningsaanbod rond studievaardigheden. Houd de aankondigingen van je opleiding in het oog zodat je, indien nodig, dit ondersteuningsaanbod kan gebruiken.

Taalcoach/Taalbureau

Kost een tekst schrijven je veel moeite? Begrijp je soms niet alle woorden die gebruikt worden in de lessen of examenvragen? Verloopt het lezen van teksten moeizaam? De taalcoach/ het taalbureau helpt je om je taalvaardigheden verder te ontwikkelen.

Studentenbegeleiding

Twijfels, faalangst, verdriet, al dan niet stoppen met de opleiding ... blijf niet te lang met je kopzorgen zitten en kom langs op de studentendienst ([Studentendiensten Leuven](#), [Studentendienst Diest](#), [Studentendiensten Limburg](#)). Zij bieden je een luisterend oor en als je wil, zoeken ze samen met jou naar de gepaste oplossing.

Studieadviesdienst

Twijfel je over welke opleiding je zou kiezen? Of heb je twijfels of de gekozen opleiding wel bij jou past? De medewerkers van de studieadviesdienst begeleiden je bij het maken van een (nieuwe) studiekeuze.

Op basis van de video en bovenstaande tekst, Koppel de persoon/dienst aan de juiste beschrijving.

Persoon/Dienst	Beschrijving/Trefwoorden
1) Studentencoach	a) Studievaardigheden
2) Trajectcoach	b) Eerste aanspreekpunt
3) Studiecoach	c) Begeleiding (nieuwe) studiekeuze
4) Taalcoach/Taalbureau	d) Advies over studietraject
5) Studentenbegeleiding	e) Luisterend oor
6) Studieadviesdienst	f) Taalvaardigheden

Persoon/Dienst	Juiste beschrijving
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

3) Studentenleven aan UCLL

Nu je weet hoe je begeleid kan worden tijdens je studie, nemen we een kijkje in het leven van een student. Want gelukkig is studeren meer dan blokken alleen. Wat moet je nog weten voordat je start en wat houdt een leven als student nog in?

Koppel de icoontjes met het juiste thema.

Thema's:

Sport

Cultuur

Eten en drinken

Wist je dat...

Sport

...er op Campus Diepenbeek 2 pingpong tafels beschikbaar zijn
...er een Basic-Fit op Campus Diepenbeek is?
...je sportmateriaal (zoals een frisbee of voetbal) kan ontleneren via het onthaal op Campus Hasselt?

Cultuur

...er cafés op wandelafstand zijn van Campus Hasselt?
...er een stille ruimte is waar je kan (mediteren, bidden, ontspannen, enz.?)
(lokaal C0.20 op Campus Hasselt en lokaal C011 op Campus Diepenbeek)

Eten en Drinken

... er 2 restaurants zijn op Campus Diepenbeek zijn?
...je als student slechts €5 voor een lunch op Campus Hasselt betaalt? (zoals een belegd broodje met soep of een dinner-for-later-dagschotel)

Vervoer

...er 5 verschillende buslijnen langs Campus Diepenbeek passeren?
...Campus Hasselt op 7 minuutjes fietsen van het station van Hasselt ligt?

Financieel

...de minimumstudietoelage* € 327,97 is?
...een gespreide betaling van studiegeld, de studentenrekening en/of andere schoolkosten mogelijk is?
*studietoelage is steun die de gemeenschappen toekennen aan bepaalde leerlingen

Zie flyers voor meer informatie en links!

Check-out

a) Waar kijk je naar uit als het over verder studeren gaat? Waarom?

Antwoord:

b) Wat is je voornaamste reden om te gaan studeren? Waarom?

Antwoord:

Volgende stappen:

- a) Bezoek een campus op een **openlesdag, infodag** of de **dag van de graduaten** (<https://www.ucll.be/nl/infomomenten>)
 - b) OUDERS: Woon een online infosessie bij (<https://www.ucll.be/nl/infosessie-hoger-onderwijs-online>)
-

UCLL
HOOGESCHOOL

RESEARCH &
EXPERTISE

'Studentenbegeleiding op UCLL'

Dit zijn een paar andere personen/diensten:

UCLL docenten

Je krijgt heel persoonlijke begeleiding van de docenten in je opleiding. Je bent geen nummer, maar een persoon met een eigen stem.

De sociale dienst

kan je contacteren als je vragen hebt rond

- studietoelage
- verminderd studiegeld
- sociaal-juridische informatie
- financiële problemen
- gespreide betalingen
- financiële ondersteuning

Onderwijsombuds

is je bemiddelaar en vertrouwenspersoon bij opmerkingen of klachten over je onderwijs

Examenombuds

is je bemiddelaar en vertrouwenspersoon bij examengerelateerde zaken

Vertrouwenspersoon

aangifte van ongewenst grensoverschrijdend gedrag, bijv. pesten, cyberpesten, ongewenst seksueel gedrag, fysiek of verbaal geweld, intimidatie, stalking, discriminatie, haatspraak, racisme, chantage, ...

Studentenpsycholoog

ondersteunt je bij

- persoonlijke problemen
- relatieproblemen
- problemen in de thuissituatie
- lichamelijke of gezondheidsproblemen

'Sport in Limburg'

Website: <https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/sport/limburg>

Het sportaanbod kan je verkennen door de gloednieuwe sportapp van 'studentensport Limburg' te downloaden (<https://studentensportlimburg.be/nl>). Via de sportapp kan je je digitale sportkaart aankopen voor 30 EUR per jaar, dit bedrag is terug te vorderen bij je mutualiteit, na het downloaden van het betalingsbewijs in de app.

Via de app kan je inschrijven voor tal van activiteiten, en je kan er zelfs gratis mee gaan zwemmen en schaatsen.

Fitness

Als UCLL-student profiteer je van een speciaal voordeeltarief bij Basic-Fit Diepenbeek. Voor meer info verwijzen we je graag door naar ons intranet.

Competities

Studentensport Vlaanderen

Verdedig de kleuren van UCLL op diverse [studentenkampioenschappen](http://www.studentensportvlaanderen.be/) (<http://www.studentensportvlaanderen.be/>).

Wil je deel uit maken van de mannenploeg voetbal of vrouwenploeg zaalvoetbal of kan je onze kleuren verdedigen met een andere sportdiscipline? Neem dan contact op met sport.limburg@ucll.be.

Hasselt Studentenregatta

Jaarlijks strijden de roeiteams van de UCLL, UHasselt en PXL, tegen elkaar om de grote beker van de [Hasselt studentenregatta](https://www.facebook.com/HasseltStudentenRegatta) (<https://www.facebook.com/HasseltStudentenRegatta>) te bemachtigen.

Ben jij een sportief en sociaal beestje dat niet vies is van een uitdaging, meld je dan vlug aan bij sport.limburg@ucll.be en wie weet word jij het nieuwe lid van het [UCLL-roeiteam](https://www.ucll.be/roeiteam) (<https://www.ucll.be/roeiteam>) de Sharks.

Topsport en studies

Topsport en studies combineren, het kan. Informeer je over de [voorwaarden](https://www.kuleuven.be/sport/topsport-en-studie) (<https://www.kuleuven.be/sport/topsport-en-studie>) waaraan je moet voldoen.

Stuvo

Campus Diepenbeek
Agoralaan gebouw B bus 1
3590 Diepenbeek

Tel. +32 011 180 180

e-mail sport.limburg@ucll.be

‘Cultuur in Limburg’

Website: <https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/diensten-voor-studenten/cultuur/cultuur/limburg>

Doorheen het academiejaar worden er gratis of tegen een voordelig tarief allerlei leuke culturele activiteiten georganiseerd zoals een Vlaamse filmpremière, een uitstap naar een kerstmarkt of voordelig naar een musical. Ook kan je af en toe tickets winnen voor een voorstelling. Via [Facebook](https://www.facebook.com/ucllinlimburg/) (<https://www.facebook.com/ucllinlimburg/>), Intranet en de infoschermen op de campussen kan je op de hoogte blijven van ons cultuuraanbod.

Vergeet niet dat je op vertoon van je studentenkaart bij vele musea, bioscopen, concerten, tentoonstellingen, dansvoorstellingen, enz. een interessante korting krijgt!

Cashback voor cultuur

Ga je naar een culturele voorstelling in het genre muziek, comedy, cabaret, dans of theater bij een cultuurhuis in Limburg of Diest, dan krijg je jouw **cultuurticket(s)** voor **50% terugbetaald** tot **max. 30 euro/academiejaar**.

Meer info, de lijst met de cultuurhuizen en de voorwaarden om in aanmerking te komen voor deze cashback is beschikbaar op het intranet van UCLL.

Stuvo

Campus Diepenbeek
Agoralaan gebouw B bus 1
3590 Diepenbeek

Tel. 011 18 01 80

e-mail: cultuur.limburg@ucll.be

'Studentenleven in Limburg'

Website: <https://www.ucll.be/nl/studentenleven-aan-ucll>

Cultuur – zie andere flyer

Sport – zie andere flyer

Vervoer – zie andere flyer

Eten en Drinken

Op je campus kan je 's middags genieten van een lekkere, en ook betaalbare lunch. Het specifieke aanbod van elke campus ontdek je op het intranet.

Vragen? Meer informatie nodig? Mail naar catering@ucll.be

Studentenverenigingen

We hebben een grote, diverse groepering van erkende studentenverenigingen. Er zijn studentenverenigingen (verenigd rond een specifieke opleiding) en vrije verenigingen (verenigd rond een bepaalde interesse). Samen werken ze aan een rijk en gevarieerd aanbod studentenactiviteiten in de vrije tijd van UCLL-studenten, onder meer op vlak van cultuur, sport, sociaal contact en entertainment.

Kerberos- <https://kerberos.be/>

Vertegenwoordigen: Graduaat Hernieuwbare energiesystemen, Graduaat Elektromechanische systemen
Campus Diepenbeek; kerberusdiepenbeek@outlook.com

Netsilana - <https://studentenvereniging.wixsite.com/netsilana>

Vertegenwoordigen: Graduaat Hernieuwbare energiesystemen, Graduaat Elektromechanische systemen
Campus Diepenbeek; praeses.netsilana@gmail.com

Agogica - <https://www.agogicadiepenbeek.be/>

Vertegenwoordigen: Graduaat Orthopedagogie, Graduaat Maatschappelijk werk
Campus Hasselt; agogica.agogica@gmail.com

'Veelgesteelde vragen Campus Diepenbeek'

Hoe groot is de campus?

UCLL heeft in een academiejaar ongeveer 4000 studenten op zijn campus. Zij zitten verspreid over enkele gebouwen die met elkaar in contact staan door fysieke en virtuele verbindingen.

Wat is het huisnummer van de campus?

UCLL heeft als huisnummer "gebouw B", je zal dit ook terugvinden in de bewegwijzering op de campus. Niet te verwarren met onze aanduidingen van "blokken" voor onze eigen individuele gebouwen, zoals bijvoorbeeld blok D.

Kan ik mijn auto parkeren op de campus?

Er is veel parking voorzien op de campus. Maar door het toenemend aantal studenten dat met de auto naar de campus komt, zijn de meeste plaatsen kort aan onze gebouwen snel ingenomen. Alle parkeerplaatsen op de campus bevinden zich echter op wandelafstand van onze gebouwen. Je bent dan te voet ongeveer 10 minuten onderweg.

Kan ik mijn fiets veilig kwijt op de campus?

Er zijn 2 locaties op de campus waar je je fiets kan parkeren. De fietsen kunnen onder een afdak geplaatst worden. Maar je moet zelf een veilig slot voorzien.

Hoe bereik ik de campus met het openbaar vervoer?

Er zijn verschillende buslijnen die langs campus Diepenbeek passeren: lijn 11, lijn 36, lijn 45, lijn 453 en lijn 20a. Ook met de trein bereik je gemakkelijk de campus vanaf het station van Diepenbeek of Hasselt. In de toekomst zal ook de trambus van het Spartacusplan onze campus passeren.

Is de campus toegankelijk voor mindervaliden?

Campus Diepenbeek is goed toegankelijk met bijvoorbeeld een rolstoel. In elk gebouw is een lift aanwezig of zijn er hellingen aangelegd. De meeste deuren zijn ook aangepast zodat ze vlot te gebruiken zijn door mindervaliden.

Kan ik eten op de campus?

Er zijn 2 restaurants op campus Diepenbeek, met voldoende zitplaatsen zodat je rustig kan lunchen of snacken tussen de lessen door. Onze duurzame catering voorziet elke dag warme maaltijden, vers belegde broodjes, pasta's en pizza's, snacks en meer. Voor ieder wat wils dus. En dat aan studentenprijzen! Je mag de cafetaria ook gebruiken om je eigen lunch op te eten.

Kan ik rustig werken of studeren op de campus?

Als student ben je vrij om op de campus te werken of te studeren. Er zijn verschillende plekken voorzien waar je alleen of in groep kan werken. Je kan op de campus elke weekdag terecht van 7u 's morgens tot 22u 's avonds. Ook tijdens de schoolvakanties met uitzondering van bepaalde periodes.

Kan ik sporten op de campus?

UCLL werkt samen met [Studentensport Limburg](#). Je kan een sportkaart aanvragen waarmee je toegang krijgt tot allerlei sportactiviteiten. Je kan ook kiezen voor een voordelig abonnement bij Basic-Fit. Zij hebben een filiaal op campus Diepenbeek.

Mag ik roken op de campus?

Roken is enkel toegestaan buiten op de daarvoor voorziene plaatsen. Er zijn ook vuilbakken voorzien om je sigarettenpeuken weg te gooien. Het is ten strengste verboden om in de gebouwen te roken.

Kan ik printen of kopiëren op de campus?

Alle studenten kunnen gebruik maken van onze multifunctionele printers op de campus. Met behulp van je studentenkaart of -nummer kan je documenten afdrukken, inscannen of kopiëren aan democratische prijzen. Je zal hiervoor geen software moeten installeren op je computer. UCLL heeft verschillende andere mogelijkheden voorzien om je documenten uit te printen of in te scannen.

Is er een sociale dienst aanwezig op de campus?

Op de campus is "Stuvo" aanwezig. Je kan er terecht voor allerlei studentenvoorzieningen, zoals informatie over een kot, studietoelages, studentenjobs, psychologische begeleiding, sport en culturele activiteiten, abonnementen voor het openbaar vervoer, enz...

Zijn er ook buitenlandse studenten op de campus?

Ja zeker. Er zijn elk academiejaar enkele buitenlandse studenten aanwezig op onze campus. Zij volgen opleidingen binnen de verschillende opleidingen.

Is er een winkel op de campus?

Nee, op de campus is er geen winkel aanwezig. Maar in de buurt vind je op wandelafstand wel enkele supermarkten zoals een Aldi, Carrefour en Spar. Je kan op de campus enkel terecht in de restaurants voor een lunch of aan de automaten voor een drankje en een snack.

Wat doet de campus aan duurzaamheid?

De hogeschool zet zich actief in om zijn onderwijs en campussen duurzaam in te richten. Op campus Diepenbeek recupereren we het regenwater, liggen er zonnepanelen voor het opwekken van energie, is onze catering duurzaam ingericht met o.a. duurzame verpakkingen, verwarmen we gedeeltelijk met warmtepompen en is ook een onderdeel van het expertisecentrum sustainable resources gevestigd.

Is de campus een veilige plek?

Naast de verplichte veiligheidsvoorzieningen probeert de hogeschool het contact met bezorgde studenten kortbij zich te houden. Dat wil zeggen dat je altijd je ei kwijt kan in de bijvoorbeeld de studentenraad.

Op de campus is ook een wijkagent aanwezig. Deze politieagent is aangesteld als studenteninspecteur.

Mogen studenten activiteiten organiseren op de campus?

Ja zeker. Studenten mogen zelf ook activiteiten en evenementen organiseren op onze campus. Dit kan besproken worden in de studentenraad. Er zijn bovendien ook verschillende studentenverenigingen aanwezig die leuke acties voorzien op en rond de campus.

Kan ik mij ontspannen op de campus of in de buurt?

De campus is gelegen in Diepenbeek, dus Hasselt en Genk zijn gemakkelijk bereikbaar vanaf de campus. Op de campus kan je voor ontspanning en sport terecht in de Fitlink of in de Basic-Fit. Verder kan je in het centrum van Diepenbeek ook terecht voor een partijtje bowlen. Rond de markt en het Demerstrand kan je ook enkele gezellige zaakjes vinden om te ontspannen, te eten of iets te drinken op een terrasje.

Op de campus zijn er ook 2 ping-pong tafels beschikbaar. En via het leercentrum kan je ook andere spellen uitlenen.

UCLL zet ook in op een gezonde geest in een gezond lichaam, en werkte daarom ook een wandelroutes uit op zijn campussen.

Zijn er studentenverenigingen op de campus?

In de regio Limburg kan je een 7-tal studentenverenigingen ontdekken. Je bent zeker niet verplicht om toe te treden tot een studentenvereniging. Maar het kan je helpen om nieuwe mensen te leren kennen, de eenzaamheid te doorbreken, leuke activiteiten te doen en af en toe eens de bloemetjes buiten te zetten. De verenigingen stellen zich aan het begin van het academiejaar graag aan jullie voor. Meer informatie kan je ook bij Stuvo verkrijgen.

Worden er regelmatig fuiven georganiseerd?

Er wordt regelmatig een studentenfeestje, of kortweg "TD", georganiseerd. Voor een volledig overzicht kan je best terecht bij de studentenverenigingen die actief zijn op de campus.

Kan je uitgaan in de buurt?

Zowel in Diepenbeek, Hasselt en Genk kan je verschillende leuke cafés vinden. Sommige zijn zelfs op wandelafstand van de campus.

'Vervoer in Limburg'

Website: <https://www.ucll.be/nl/vervoer>

UCLL wil studenten motiveren om slim en op een duurzame manier naar de campus te komen. Dit kan door te stappen, te fietsen of door gebruik te maken van het openbaar vervoer.

Kom slim naar de campus

Als je overweegt om met de auto te komen weet dan dat de parkeerplaatsen beperkt zijn en bekijk of je kan carpoolen. De meest ideale route naar je campus kan je makkelijk en snel plannen via onze [campuspagina](https://www.ucll.be/nl/campussen) (<https://www.ucll.be/nl/campussen>) en met [Google Maps](https://www.google.com.br/maps) (<https://www.google.com.br/maps>).

Fietsen

Via het [fietsatelier VEDO](https://alternatiefvzw.be/dienstverlening/fietsatelier-vedo/) (<https://alternatiefvzw.be/dienstverlening/fietsatelier-vedo/>) (Alternatief vzw) kan je voordelig een studentenfiets huren. Je betaalt een huurprijs van € 25 per academiejaar en een waarborg van 75 euro.

Voor herstellingen kan je ook terecht in het fietsatelier tegen studententarief, en dit zowel voor je gehuurde als eventueel voor je eigen fiets.

Treinen en bussen

Om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren bieden we voor bepaalde trajecten een zeer voordelig busabonnement aan, de "campuspas", of we belonen studenten die gebruik maken van een openbaar vervoersabonnement van De Lijn en/of NMBS met een gedeeltelijke terugbetaling.

Informeer je goed om te weten welke formule het best bij jou past. Dit kan via de websites of een loket van [De Lijn](https://www.delijn.be/nl/) (<https://www.delijn.be/nl/>) en/of de [NMBS](https://www.belgiantrain.be/nl/) (<https://www.belgiantrain.be/nl/>).

Alle hierboven vermelde abonnementen (met uitzondering van de campuspas) komen in aanmerking voor **een gedeeltelijke terugbetaling**. Je krijgt de helft van de gemaakte kosten terugbetaald, met een maximum van € 100 per academiejaar. Heb je dus € 250 of meer betaald aan je abonnement(en), dan krijg je €100 terug. Heb je minder uitgegeven, dan krijg je de helft terug.

Stuvo

Campus Diepenbeek
Agoralaan gebouw B bus 1
3590 Diepenbeek

Tel. 011 18 01 80

e-mail: vervoer.limburg@ucll.be

Financiële zorgen? – Sociale Dienst Limburg

Website: <https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/financiele-zorgen/sociale-dienst-limburg>

“Financiële problemen mogen geen drempel vormen om hogere studies aan te vatten, succesvol verder te zetten en uiteindelijk een diploma te behalen”

De medewerkers van de sociale dienst helpen je graag verder met vragen over:

Financiële ondersteuning: Kan ik een voorschot krijgen op mijn studietoelage? Kan ik mijn studiegeld en studiekosten gespreid betalen? Wat als het financieel nog niet lukt? Zijn er nog andere beurzen of toelagen waar ik een beroep op kan doen?...

<https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/financiele-ondersteuning>

Studietoelage Vlaamse overheid: Heb ik recht op een studietoelage? Hoeveel bedraagt deze? Waar en hoe moet ik een studietoelage aanvragen?...

<https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/studietoelage-vlaamse-overheid>

Verminderd studiegeld: Hoe weet ik of ik recht heb op verminderd studiegeld?

<https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/verminderd-studiegeld>

Sociaal juridische thema's: Hoe zit het met mijn Groeipakket? Blijf ik fiscaal ten laste van mijn ouders als ik werk? Kan ik studeren als werknemer of werkloze?...

<https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/sociaal-juridische-informatie>

Studentenjobs: Wil je graag een centje bijverdienen tijdens je studie? Zoek je info over studentenarbeid?

<https://www.ucll.be/nl/studeren-aan-ucll/diensten-voor-studenten/studentenjobs/limburg>

Contact:

Telefoon: 011/180 180

E-mail: socialedienst.limburg@ucll.be

Onze chatbox (elke werkdag van 9u tot 12u)

Binnenlopen zonder afspraak is mogelijk elke dinsdag (13u30 - 16u30) en elke donderdag (9u - 12u en 13u - 16u).

9.10 Bevraging intake jongeren

1. School/CVO*
2. Heb je broers en/of zussen die al studeren in het hoger onderwijs?*
3. Zo ja, welke hogeschool/universiteit en welke studierichting?*
4. Welke job wil je later doen?*
5. Ik had nog de volgende vragen na het volgen/bekijken van de infosessie.*
6. In welke finaliteit studeer je?**
 1. Arbeidsmarktfinaliteit
 2. Doorstromfinaliteit
 3. Dubbele finaliteit
7. Ik wil na deze opleiding nog verder studeren in het hoger onderwijs.**
 1. JA
 2. MISSCHIEN
 3. NEE
8. Ik weet wat ik wil studeren.**
 1. Ja
 2. Nee
9. Waar en welke richting wil je studeren?*
10. Welke van onderstaande redenen doen je twijfelen of houden je tegen?
 1. Ik weet niet wat ik zou studeren.
 2. Ik ben schoolmoe.
 3. Ik wil gaan werken.
 4. Ik heb andere verantwoordelijkheden thuis.
 5. Ik mag niet gaan verder studeren van mijn ouders.
 6. Ik kan het niet betalen.
 7. Ik kan een studie hoger onderwijs niet aan.
 8. Ik zie geen meerwaarde in een diploma hoger onderwijs.**
 9. Andere:
11. Toelichting:**

*Alleen gevraagd in het eerste ondersteuningstraject.

**Toegevoegd in het tweede ondersteuningstraject.

9.11 SMART-draaiboek: Organisatie van een Netwerkevent

Doel: Versterken en verduurzamen van de vitale coalitie in de Limburgse (mijn)gemeenten gericht op verhoogde participatie aan het hoger onderwijs.

Specifiek

Doel van het netwerkevent:

- Verdiepen en verbreden van de samenwerking binnen de vitale coalitie.
- Delen van inzichten, (nieuwe) drempels en hefboomen en good practices.
- Stimuleren van concrete afspraken rond samenwerking, eigenaarschap en opvolging.

Doelgroep:

- Jeugdorganisaties
- Secundaire scholen en volwassenenonderwijs
- Straathoekwerkers
- CVO's
- VDAB, Unizo, TALim, moskeeën, leerwinkel

- UCLL-personeel

Structuur event:

1. Onthaal met koffie/ontbijt
2. Ijsbreker
3. Korte presentaties
4. Interactieve werkvormen
- 5.

Speeddate/kennismakingsmoment

6. Netwerklunch

7. Plenaire terugkoppeling

8. Evaluatieformulier

Meetbaar

KPI's / Outputindicatoren:

- Minstens 35 aanwezigen uit verschillende sectoren
- Minstens 3 concrete samenwerkingsafspraken
- 90% van deelnemers waardeert het event positief
- Minstens 5 nieuwe stakeholders
- Evaluatieformulieren met scores op diverse domeinen

Acceptabel

Stakeholderbetrokkenheid:

- Persoonlijke uitnodigingen
- Telefonisch contact
- Vooraf documentatie bezorgen
- Betrek deelnemers bij agenda

Inclusieve aanpak:

- Toegankelijke locatie
- Diversiteit deelnemers/sprekers
- Veilige sfeer
- Begrijpelijke taal en visualisaties

Realistisch

Randvoorwaarden:

- Budget voor catering (wie neemt dit op)
- Voldoende personeel
- Tijdige reservatie locatie
- Technische ondersteuning
- Materiaal voorzien
- Lessen uit vorige events:
- Fysiek event, geen online
- Duidelijke tijdsblokken met pauzes
- Interactieve sessies afwisselen
- Max. 4 uur programma
- Plenaire terugkoppeling

9.11 SMART-draaiboek: Organisatie van een Netwerkevent

Tijdsgebonden

Tijdspad:

Periode	Activiteit
T – 20 weken	Bepalen datum & locatie
T - 19 weken	Contactname met stakeholders
T - 18 weken	Opmaak uitnodiging + teaser
T - 17 weken	Verzending uitnodigingen
T - 8 weken	Bevestigingen opvolgen, inschrijvingen beheren + reminder
T - 4 weken	Agenda en inhoud definitief vastleggen
T - 3 weken	Vorbereiding materialen
T - 2 weken	Reminder sturen + praktische info mailen
Eventdag	Uitvoering event + evaluatieformulieren
T + 1 week	Analyse evaluaties + terugkoppeling resultaten
T + 2 weken	Opvolging contacten + concrete acties

Andere belangrijke documenten

- Template uitnodiging
- Template evaluatieformulier
- Voorbeeldagenda
- Lijst van benodigde materialen
- Checklist dag zelf

9.12 Stappenplan voor structurele verankering

Op basis van de bevindingen, aanbevelingen en praktijkervaringen binnen het project EC Inclusive Society wordt in dit hoofdstuk een concreet stappenplan voorgesteld om de structurele verankering van zowel het ondersteuningsaanbod als de vitale coalitie binnen UCLL, en in het bijzonder bij de Dienst Onderwijs & Studenten (O&S), duurzaam te realiseren. Dit plan is opgebouwd in vier fasen die elkaar logisch opvolgen en voortbouwen op de reeds ingezette acties in 2023, 2024 en 2025.

Fase 1: Voorbereiding en analyse (0–6 maanden)

In deze initiële fase ligt de focus op het actualiseren van inzichten, versterken van betrokkenheid en het leggen van een gezamenlijke basis.

Stakeholdermapping actualiseren: Heridentificatie van relevante actoren binnen UCLL, jongerenorganisaties, secundaire scholen en externe partners zoals VDAB.

Behoeftanalyse uitvoeren: Verzamelen van input bij jongeren, begeleiders en docenten over noden en ervaringen met het bestaande ondersteuningsaanbod en coalitiewerk.

Inventaris van bestaande praktijken en formats: Documentatie van werkende formats zoals workshops, A-crew training, navormingstrajecten en communicatievormen die aansluiten bij de doelgroep.

Fase 2: Formele inbedding (6–12 maanden)

Deze fase beoogt de formalisering van overlegstructuren en de vertaling van doelen naar concrete werkingsafspraken.

Structureel overlegplatform installeren: Formele oprichting van een overlegstructuur tussen O&S, jongerenorganisaties, VDAB en onderwijsactoren.

Aanstelling van interne en externe trekkers: Aanwijzing van een vaste coördinator binnen O&S en een aanspreekpunt vanuit jongerenorganisaties of overkoepelende organisatie zoals de leerwinkel in Genk.

Gebruik en implementatie van het SMART-stappenplan: Toepassing van het reeds ontwikkelde SMART-draaiboek als leidraad voor doelgerichte actieplanning.

Fase 3: Capaciteitsopbouw en implementatie (12–18 maanden)

In deze uitvoeringsgerichte fase ligt de nadruk op professionalisering, brede toepassing van ontwikkelde tools en formats, en versterking van communicatie.

Opstart van een train-de-trainertraject: Opleiding van begeleiders in het gebruik van de toolbox, het SMART-draaiboek en verhalende methodieken.

Communicatie op maat van jongeren ontwikkelen: Ontwikkeling van communicatiemiddelen zoals video's en podcasts in co-creatie met jongeren.

Pedagogische ondersteuning voor docenten versterken: Integratie van vormingen rond kansengelijkheid en begeleiding van kwetsbare jongeren.

9.12 Stappenplan voor structurele verankering

Fase 4: Borging en monitoring (vanaf 18 maanden)

Deze langetermijnfase focust op duurzaamheid, beleidsmatige inbedding en continue kwaliteitsopvolging.

Integratie in beleids- en jaarplannen van O&S: Structurele verankering in formele beleidsdocumenten, inclusief middelen en tijd.

Opzetten van een monitoringsysteem: Ontwikkeling van een opvolgsysteem voor instroom, retentie en studiesucces bij jongeren.

Blijvend inzetten op netwerken en kennisdeling: Jaarlijkse organisatie van reflectie- of netwerkevents met betrokken partners.

Samenvatting

Fase	Periode	Doel	Kernacties
Fase 1	0–6 maanden	Analyse & voorbereiding	Stakeholdermapping, behoefteanalyse, inventaris formats
Fase 2	6–12 maanden	Formele inbedding	Overlegplatform, trekkers aanstellen, SMART implementatie
Fase 3	12–18 maanden	Capaciteitsopbouw & uitvoering	Train-de-trainer, jongerencommunicatie, pedagogische ondersteuning
Fase 4	18+ maanden	Duurzame borging	Beleidsintegratie, monitoring, netwerkversterking

9.13 Reflectiefiches rollen UCLL en partners

UCLL: Acties om drempels weg te werken		Dit doen we	Dit doen we (nog) niet/te weinig	Toelichting/ voorbeeld
1.	Ontwikkel toegankelijke informatie over studeren in het hoger onderwijs afgestemd op toekomstige/potentiële studenten			
2.	Richt informatie over het hoger onderwijs op het netwerk rond jongeren: Zorg voor specifieke voorlichting voor ouders, jeugdwerkers en andere ondersteunende partijen, zodat zij jongeren beter kunnen begeleiden.			
3.	Bied onderwijsinstellingen (scholen en CVO's) duidelijke informatie om studenten beter te informeren over studiemogelijkheden en -vereisten in het HO.			
4.	Diversificeer wervingsmateriaal: Gebruik verschillende vormen van media en zorg dat zowel tekst als beeld representatief zijn voor de samenleving.			
5.	Werk studenten op vindplaatsgerichte wijze: Benader potentiële studenten op locaties waar zij zich al bevinden (bijvoorbeeld scholen, organisaties, online platforms).			
6.	Gebruik begrijpelijke taal in formele communicatie: Zorg dat flyers, websites en brochures helder zijn en toegankelijk taalgebruik hanteren.			
7.	Organiseer zomercursussen of voorbereidende lessen om specifieke inhoudelijke achterstand in hun vakgebied bij te werken vóór de start van het academiejaar.			
8.	Nodig ouders of voogden uit op de campus: Organiseer momenten voor ouders om het studieproces van hun kinderen door het jaar heen te ondersteunen.			
9.	Werk samen met secundaire scholen en ouders: Zorg voor continuïteit in de ondersteuning van studenten bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs.			
10.	Stel een toegankelijk vademecum op met vakterminologie: Leg HO-begrippen helder en begrijpelijk uit om de taalbarrière voor studenten te verlagen.			
11.	Mak diverse rolmodellen zichtbaar: Toon rolmodellen uit verschillende achtergronden (zoals de A-crew en personeel) binnen de onderwijsinstelling			
12.	Stimuleer diversiteit binnen het docententeam: Werk aan een divers docentenkorps dat studenten uit verschillende achtergronden vertegenwoordigt.			
13.	Stimuleer een inclusieve basishouding bij docenten: Moedig docenten aan om een open en ondersteunende houding aan te nemen, waarin zij aanmoedigend en positief communiceren, informeel benaderbaar zijn en gewoelig zijn voor diversiteit.			
14.	Communiqueer duidelijk over het diversiteits-, inclusie- en taalbeleid: Zorg dat dit beleid zichtbaar en toegankelijk is voor iedereen binnen de instelling.			
15.	Bied een goed taalondersteuningsaanbod aan: Geef studenten structurele ondersteuning om hun taalvaardigheid te verbeteren.			
16.	Stel een lijst samen van stageplaatsen waar hoofddoelen toegestaan zijn: Bouw een netwerk van inclusieve stageplekken die ruimte bieden voor diversiteit.			
17.	Andere:			

9.13 Reflectiefiches rollen UCLL en partners

Niet-UCLL: Acties om drempels weg te werken			
	Dit doen we	Dit doen we (nog) niet/te weinig	Toelichting/ voorbeeld
1. Ontwikkel toegankelijke informatie over studeren in het hoger onderwijs afgestemd op potentiële studenten			
2. Richt informatie over het hoger onderwijs op het netwerk rond jongeren: Zorg voor specifieke voorlichting voor ouders, jeugdwerkers en andere ondersteunende partijen, zodat zij jongeren beter kunnen begeleiden.			
3. Organiseer informatiesessies over vervolgonderwijs na het SO voor zowel jongeren als het (leraren)team.			
4. Moedig jongeren aan om (onderwijs)mogelijkheden na SO te bekijken.			
5. Neem een actieve rol op in het studiekeuzeproces van de jongere: ga samen op zoek naar de juiste studiekeuze.			
6. Gebruik begrijpelijke taal in formele communicatie: Zorg dat flyers, websites en brochures helder zijn en toegankelijk taalgebruik hanteren.			
7. Organiseer voorbereidende lessen om specifieke inhoudelijke achterstand in hun vakgebied bij te werken vóór de start van het academiejaar.			
8. Betrek ouders actief in het studiekeuzeproces van jongeren: organiseer momenten voor ouders om het studiekeuzeproces van hun kinderen door het jaar heen te ondersteunen.			
9. Werk samen met het hoger onderwijs en ouders: Zorg voor continuïteit in de ondersteuning van leerlingen bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs.			
10. Leer jongeren omgaan met faalangst.			
11. Maak diverse rolmodellen zichtbaar: Toon rolmodellen uit verschillende achtergronden (zoals oud-leerlingen en personeel) binnen de onderwijsinstelling.			
12. Stimuleer diversiteit binnen het (leraren)team: Werk aan een divers (leraren)korps dat leerlingen uit verschillende achtergronden vertegenwoordigt.			
13. Inspireer jongeren om zelfverzekerd en gemotiveerd hun eigen pad naar volwassenheid te vinden.			
14. Communiceer duidelijk over het diversiteits-, inclusie- en taalbeleid: Zorg dat dit beleid zichtbaar en toegankelijk is voor iedereen binnen de instelling.			
15. Bied een goed taalondersteuningsaanbod aan: Geef leerlingen structurele ondersteuning om hun taalvaardigheid te verbeteren.			
16. Ga schoolmoeheid tegen door alle leerlingen gemotiveerd, betrokken en positief te houden in hun leerproces.			
17. Ondersteun jongeren in het navigeren tussen de culturen van school, thuis en de wijk.			
18. Andere:			